

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
SZÉNYI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre
7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Egy nyílt levélről.

Budapest, október 25.

(s.) Valaki, aki az utóbbi néhány országgyűlésen át ugyancsak zajos szerepet vitt, de a múlt esztendei választás óta a politikai magánzók sorába vonult vissza, hosszú hallgatás után ma életjelét adott magáról. A régen hallgató politikai magánzó, Polónyi Géza nyílt levelet írt Széll Kálmánhoz, akit a pártközi paktum megszegésével vádol. Vádolja pedig az 1899. évi XXX. törvények alapján, az ugynevezett Széll-formula alapján. Vádolja azzal, hogy a miniszterelnök október 15-iki beszédjében helytelen értelmezést adott az ő formulájának s hogy ennek az értelmezésnek a következménye paktumszegés és törvény-szegés.

A vádló illetékességét nem vonjuk kétségbe. Polónyi Géza részvett annak a pártközi egyezménynek létrehozásában, amelynek egyik látható eredménye a Széll-féle törvény. Csak azt látjuk kissé különösnek, hogy éppen csak Polónyi vállalkozik a vádló szerepére, holott a paktum szerzői, Horánszky Nándor és Győry Elek kivételével, mind életben vannak, Polónyi kivételével tagjai a képviselőháznak és így módjukban lett volna ott, a törvényhozás színe előtt ráolvasni Széll Kálmánra a paktumszegést. Csodálatos, hogy Kossuth Ferenc, sőt Rakovszky István, a parlament nagy detektíve, meg a többi érdemes ellenzéki férfi, mind elmulasztja a vádemelést, mintha csak valamennyien a Létbe vízből ittak volna, csak éppen Polónyi Géza emlékszik a paktumra és ő is csak most, hogy parlamenti szereplése egyelőre az emlékezésé. Holott volt idő, mikor ő is ott, a törvényhozásban kérhette volna számon a paktumot Széll Kálmántól, akkor, mikor a mostani törvény még csak javaslat volt. Mivelhogy ez a törvény nem úgy

valósítja meg a paktumot, ahogy Polónyi Géza most értelmezi; tehát, ha a paktum meg van szegve, akkor a törvény szegte meg, amelynek megalkotása ellen akkor Polónyi Gézának nem volt szava a paktum nevében.

Polónyinak csak akkor volna igaza, ha a törvény helyes és paktumszerű rendelkezéseit Széll Kálmán helytelenül értelmezné és alkalmazná. Ebben az esetben vádja helyénvaló és jogos volna, de egyúttal ki kellene terjesztenie a vádat a paktum többi élő részese ellen is, akik a parlamentben ülve, nem tiltakoztak a miniszterelnök törvénymagyarázata ellen. Ebben az esetben tehát a vádló mulasztást követett volna el azzal, hogy nem üldözi a büntőzéseket is. Ez legalább is inkonzekvenca, amely arra enged következtetni, hogy a vádló az ő vádjának megépítésében nem volt egészen objektív. Ami különben rögtön ki fog tűnni, mihelyt objektíve megvizsgáljuk a hosszú vádlevelet.

A veleje az, hogy az 1899. évi XXX. törvények értelmében vámszövetség fenn nem maradhat, ha 1903-ig az új autonóm vámtarifa el nem készül, ami annyit tesz más szóval, hogy kilenc hét múlva a törvény értelmében a vámterület különválásának kell következnie. Hosszasan bizonyítja ezt a törvény 4. és 5. szakaszaiból, amelyekből azt igyekszik kiolvasni, hogy az autonóm vámtarifának 1903-ig való elkészülése is a viszonyosság szankciója alá van helyezve, épp úgy, mint a vámszövetség feltételei. Ezt akarja különösen belemagyarázni az 5. §-ba, amelynek utolsó bekezdése csakugyan azt mondja, hogy „a 4. §-ban megállapított feltételek bármelyikének meg nem tartása ugyanazzal a jogi hatállyal bír, mint a viszonyosság meg nem tartása.” Igaza is volna tehát, ha az autonóm vámtarifa elkészülése is a vámközösség feltétele volna. De éppen az a legnagyobb

baja ennek az egész okoskodásnak, hogy az autonóm vámtarifa nem feltétel. Mert a 4. §. tartalmazza ugyan a feltételeket is, de nem csak ezeket, hanem tartalmaz egy egyenes, nyílt utasítást is, amely így szól:

A külfölddel megkezdendő tárgyalások előtt az autonóm vámtarifa új autonóm vámtarifával helyettesítendő.

Világos, hogy ez nem feltétel, hanem határozott utasítás, egyenes parancs arra, hogy új autonóm vámtarifát kell készíteni, mielőtt megkezdik a vámkülfölddel való alkudozásokat. Világos, hogy ez a parancs nincs is összefüggésben a vámközösség fennmaradásának feltételeivel, nem is lehet tehát a viszonyosság szankciója alá helyezve — mint például a kereskedelmi szerződéseknél a vámközösség határidejével való együttes lejárata — hanem megvan a maga különálló szankciója abban, hogy a vámkülfölddel tárgyalásokat nem lehet kezdeni addig, míg az új autonóm vámtarifa nem kész.

Ez a törvénynek a világos eredménye. Ha nem ez volna, akkor, jó lélekkel mondhatjuk, semmi eredménye nem volna, mert sehogysem lehetne összeegyeztetni az 1903-as terminust az 1907-re megszabott terminussal. Ez a két határidő egymás mellett csakis így állhat meg. Az egyik a külfölddel lejárató kereskedelmi szerződésekre, a másik az Ausztriával való vámközösségre vonatkozik. Mindakettő ugyanannak a határideje nem lehet. Ezt jogal mondta Széll Kálmán *res judicata*-nak és ezt az ítéletet helyesen szentesítették Kossuth Ferenc és Rakovszky István nyílt beösmérsükkel, a többiek pedig, akik a paktum részesei voltak, a hallgatásukkal.

A paktum tehát áll teljes épségében, vagy ha megsérült, akkor nem most esett a sérelem, hanem akkor, mikor a Széll-formulát törvénybe iktatták. Azt állítja ugyanis

TÁRCA

Cigányok alkonya.

(Befejezés.)

☞ A Budapesti Napló eredeti tárcája. ☞

Irta Porzós.

Nagystylú magyar hegedűsünk ez idő szorint nincs is, Reményi Ede, aki az említett Unthannak nyomait követve, az australian busmanoknak huzta el a „Repülj fecském” című ismert bánatos nótát, melynek édes ömlését cigányosnál cigányosabb cifraságokkal terhelte tul — Reményit sem fogadhatom el annak, aminek s akinek magát tartotta: Isten kegyelméből való „Magyarország primásának”. Az ilyen önkinevezésnek csak annyi a súlya és disze, mint a circusbéli abroncsugró címének, aki a „levegő királya” címen tündöklék a hirdető oszlopokon. Reményi magyarhoni sikereit az akkori politikai helyzet magyarázta. A lassu ébredés korszaka volt az és magában esemény már az is, hogy a kávéházakban és vendéglőkben már szabadon zenghetett a Szózat és a Rákóczi-induló. Reményi ügyes hegedűs volt, nem több. És cigány annyiban, hogy a fegyelem nyűgözte őt is. Erős értelménél s műveltségénél fogva azonban az elsők sorába emelkedhetett volna.

Hogy a még tegnap tilalmas forradalmi zene ma már az ő vándorhegedűjén hangzott fel, mámorba ejtette a leikeket. De Reményi ezt a hatást magának tulajdonította. A „hegedűlő Kossuth”, „Petőfi” elnevezést is szívesen vette, a magyar hegedűs vagy zenei hadvezér és próféta címét sem hajlította el magától, pedig inkább

megrontója volt ő a magyar zenének azokkal a mértéken fölött való fűtyöréssző cifraságokkal, melyeknek hallatára azt írta Hanslick, hogy: „mintha örült cinegett hallanék” — „als hört ich einen tollgewordenen Zeisig”. A cigányok meg, látván a hatást, már most Reményit cifrázták tul. Valóságos tirilírium tremens fogott el minden bandát.

Az igazi nagy magyar hegedűsök Bihari, Boka, Patikárius Ferkó, I. Rácz Pál és Berkes valának. Még ki sem hajtott volt a fűszál Rácznak a sirján, midőn már utána szállott Berkes is, az ő kor- és versenytársa. Kár is volna ezeket egymáshoz hasonlítani. „Erjék be velem, hogy két ilyen legényünk volt.”

Az én érzésemhez Patikárius után legközelebb az öreg Rácz férközött. Az előadás zamatosságában s hevében, a hang plasztikájában amannak egyértékese, eredetiségben őt felülmúló. A piano, appassionato, dolce, con fuoco stb. járatos iskolai irányító szavak korántsem fűződik azokat a sajátos árnyalatokat, melyeket a magyar „hallgató nóta” követel meg. Mert így szól a mulató legény a cigánynak: „Rojtossan huzzadd, tulipántossan!” — „Ugy húzd, mintha meghalt volna anyád!” — Hol van a zenetankönyvben ilyen utasítás? Vagy a mulató legény a vadlud geggenését kívánja hallani — ezt a paraszt flaioletet. Vagy: „Most meg úgy hegedűl, hogy a szívem szakadjon belé!” Es ezeket a nuanceokat mind megérti a cigány és akképen ocelekszik. Odahajlik a legény fülehez s vonója alól a görlice-madár hol bug-zokog, hol meg a kacagása rebben föl és közbe felsi az a bizonyos vadlud. Meg meg úgy tetszik, mintha a hegedűnek f nyilásából sötétpiros, erős illatú szegfű hajtana ki és futó róza fonódna a hangszer karsu nyaka köré.

Ilyen volt öreg Rácz Pálnak a játéka. Még testben is egy fejjel magasodott ki a legénye fölé. Olyan volt, akár egy hegedűlő Polifém, midőn bandája élén egy-egy régi pártfogóját köszönté hurjainak zengésével.

Vagy husz éve: együtt muzsikáltunk — ő meg én. Vakmerőség tölem egyszor lélegzetre emlitnem magamat ő vele. Csak annyit akartam vele mondani, hogy valamelyest cigány voltam egykor magam is. Legénykoromban Sárközy Ferencel versenyt hegedűltem a budai udvari bálokon és voltam én is valaha szép asszony muzsikusa. De most sötét toknak bus koporsójában nyugszik az én hegedűm s nem is hiszem, hogy valaha fölzendüljön még az én rheumás ujjaim alatt.

Wieniavszky, ellenvetés nélkül az újabb korszak legnagyobb hegedűművésze, budapesti hangversenyzése idején többünket magához kért teára a Hungáriának egy külön, intimus termébe. Rácz Pál kérte ki magának a szerencsét, hogy annak a tiszteletére huzhassa, akinél nagyobb hegedűművészt ő nemcsak nem ismer, de el sem ismer. Magától értetődik, hogy diszvendégül Liszt Ferenc ült az asztalón. Pali bácsi oly elragadó tüllel huzta, hogy egyszer csak felszókken helyéről a fehérsörényű zongora-oroszlán s akit legközelebb ért — az épp itt időzött Saint-Saëns volt — derékon kapta s a kis franciát úgy megforgatta, hogy ennek elfult a lélegzete, neki magának meg csak úgy pörgött a reverendája, mint a táncoló menyecske szoknyája. Valamennyünket a mámor fogott el. Wieniavszkyt annyira elragadta ez a zene, hogy odarohant Pali bácsihoz s ennek széles, barna ábrázatán csökolatlan nem hagyott egy ragyát sem. Ha teheti, Pali bácsi nyilván ezt a kitüntetését is oda akasztja a széles mellét ékesítő többi érdemeje mellé. S én, szintén neki hevülve, a kontraszt kezéből kirántottam a hegedűt és cselekedtem a

Polónyi, hogy a pártközi egyezmény szerint a viszonyosság megsértésének egyik fő és döntő feltételét abban állapították meg, hogy 1903-ig új vámtarifa legyen. Már pedig ez a törvény szövegéből ki nem tűnik, sőt helyes törvénytárgyazat szerint egyenesen az tűnik ki belőle, hogy az új autonóm vámtarifa megalkotása a viszonyosságra nézve egészen közzömbös. Ha ez így van — már pedig így van — akkor nem értjük Polónyit, hogy a törvénynek ilyen szövegezésére ellen annak idején nem szólt fel, nem követelt, vagy nem ajánlott más szöveget, amely az állítólagos paktumnak megfelel. Mert ha az ő törvénytárgyazata megáll, akkor legalább is különbség az ő egykedvűsége, amelyivel ilyen homályos, ilyen félrevezető szövegezés a törvénytárgyba becsuszni engedett. Nem értjük, hogy ő, az élelméjű jogász, aki tudja, hogy milyen jelentősége van a törvényben minden szónak, nem vette észre akkor, hogy ennek a törvénynek a betűjéből egészen más lehet, sőt más kell kiolvasni, mint amit szerinte kifejezni akar.

De ezzel a mulasztással nem vádoljuk Polónyi Gézárt. Nem hiszünk, hogy akkor ilyen kétségei támadhattak akár neki, akár másnak. A törvény szövege világos, intenciójához nem fér homály. Polónyinak, az aktív törvényhozónak nem kell pirulnia Polónyi, a nyugalmazott törvényhozó előtt. Amit amaz megcsinálni segített, azt emez hiába akarja visszacsinálni. Nem is lehet, nem is kell.

BELFÖLD

Az indemnitás tárgyalása. Szell Kálmán miniszterelnök hét ón reggel Rátólra a fővárosba érkezik, hogy részt vegyen a pénzügyi bizottság ülésén, amelyen az indemnítási javaslat kerül tárgyalásra.

KÜLFÖLD

Válsághírek Berlinben. Bülow kancellárnak a német császárnál való tegnapi előtti audienciájáról eddig semmit sem tudni, s ez a hallgatás az oka annak, hogy a német kancellár állásának megrendüléséről mindenféle hírek vannak forgalomban, jóformán elfogadható alap nélkül. A vámkérdésben Bülow a császár szándékainak megfelelőleg járt el s egy rajnai melletti lapnak az a híre, hogy a boerbarát császárné a boer tábornokok nemfogadtatása miatt haragszik Bülowra, nem vehető komolyan. A császár tegnap is érto-

kezett Bülowval s ez nem változtatott azon az állásponton, melyet a kormány a vámkérdésben eddig elfoglalt.

Egy szerb államférfi nyilatkozata. Egy igen előkelő szerb államférfi a következőleg nyilatkozik a szerb királyi pár elmaradt oroszországi utjáról, a trónörököséről, Szerbiáról s a hatalmakhoz való viszonyáról:

Azok a híreljű közlemények, amelyek a Sándor király és a királyné livádiai látogatásának elmaradását jelentik, teljesen megfelelnek a valóságnak. Én ismerem azokat a hivatalos okmányokat, amelyekben az orosz udvar ismétlen kijelentette, hogy a szerb királyi pár fogadni fogja Livádiában; nagyon is megértem tehát Sándor királyt, ha sértve érzi magát a miatt, hogy a montenegrói és a bogár fejedelmet ő előtte fogadták a cári udvarnál. Az orosz udvar mentegőzött ugyan a tapintatlanság miatt, hogy a két fejedelmet fogadtatása nem volt elhalasztandó, mert bizonyos ünnepekkel állott szoros összefüggésben, Sándor király látogatása azonban ennek dacára is el fog maradni és pedig a király saját elhatározása miatt és ezzel együtt Szerbia politikájában is egy olyan fordulat állott be, amelyik kevésbé jog Oroszországnak nyére lenni. Az új kabinet már erre a politikai irányváltásra vall.

A trónörökös kérdésében a király még nem határozott és nem is határozhatott. Sándor király ugyanis igen jól tudja, hogy a trónörökös kérdését csak az európai nagyhatalmak egyetemes beleegyezésével oldhatja meg véglegesen. Azok a hírek tehát amelyek arról szólnak, hogy a király Draga királyné öcsesét, *Ljanyevicét* kiáltatta volna ki trónörökösnek, egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak.

Szerbia különben is hozzá van szokva abhoz, hogy készséggel teljesítse Európa óhatását. Európa megbízott minket az agrár-kérdés szabályozásával. Megtettük, magunkra vonván ennek súlyos terheit. Berlinben fűszölitottak, hogy vasutakat építsünk. Késznek nyilatkoztunk rá azon jövitél alatt, hogy Bulgária és Törökország gondoskodjanak a szükséges csatlakozásról. Igéretüket nem tartották meg, Szerbia azonban ennek dacára megkezdte a vasutépítést. Belgrádban játékbank jóllátását akarjuk megengedni, de mivel Európának kifogása volt ellene, állottunk föle.

Szerbia tehát, előzékenysége által, jogaimet szerzett Európa jóakarátára s különösen sokat adott és ad Ausztria-Magyarországra. Az osztrák-magyar politika a korábbi éveken inkább az egyes szerb államférfikkal számolt, mint a szerb néppel. Garasanin meg, a szerb nép azonban marad. Ausztria-Magyarországnak most jó alkalma

lenne a szerb nép rokonszenvét megnyerni, mert a szerb kormány eszentl busgobban jogja keresni Ausztria-Magyarország hegyét.

A somál-hadjárás. Anglia egyelőre 1900 főnyi új csapatot küldött Szomáli-földre, Swayne ezredes megerősítésére, ami 7,500.000 forint új hadiköltséggel jár. Ez a csapat azonban csak előőrsre az eszentl küldendő nagyobb csapatoknak, valamint az is kétségtelen, hogy ez a nyolcadfél millió forint és alaposan meg dagadni. Ez a somál-háboru ujra felszínre hozta Inger Szolimán nevét. Inger Szolimán pár hónappal ezelőtt érkezett vissza Afrikából s jelenleg Budapesten tartózkodik. Inger Szolimán szerint az angolok eddig már 3 expedíciót küldtek a somálík ellen, melyekben mintegy 10–15.000 embert vesztettek. Inger Szolimán most békeséget akar szerezni az angoloknak s ezt a *Times* kiadójához intézett levelével akarja bevezetni.

Inger Szolimán azt írja az angol világlapnak, hogy ha Swayne ezredes azt hiszi, hogy ő (Inger) Sebellel mellet áll somali harcosokkal, akkor rosszul van informálva. Mert ő már hónapok óta Budapesten van és éppenséggel nem vesztet a Swayne elleni küzdelmekben. Az igaz, hogy vannak összeköttetései seik Abdullahval — vagy „Mad Mullahval”, ahogy őt Angliában nevezik. És van összeköttetése a somálí-törzsekkel is. De ennek az összeköttetésnek nincs más célja a somálí-törzsek békés civilizálásánál s országukat a kereskedelem számára megnyitni.

Már ismétlen jókarakatért és segélyért fordult az angol kormányhoz, hogy a somálí törzsek békés fejlesztését és civilizálását megvalósíthassa. De kísérletei mindig hajótörést szenvedtek egyes urak ármánykodása miatt, akik önző okok miatt és hogy karriert csináljanak, készakarva keltettek hangulatot tervei és szemele ellen. Ő csak királyi jóváhagyást kér a külügyi hivataltól, ha ezt megkapja, akkor befolyásával megakadályozza a vérontást s Swayne számos csapatait két hét alatt biztonságba helyezi.

Orosz lap a macedoniai forrongásról.

A pétervári *Novosztii* kissé lehitű azoknak a macedon vezérfejeknek a reménységét, akik azt hangoztatják (s ezt nem egy nagy külföldi lap levelezőjének elmondták), hogy egyedül Oroszország tudná megoldani a macedon-kérdést, természetesen az ő szájukra szerint. Oroszország azonban — mondja a *Novosztii* — nem akarja magára venni azt a földadatot, s nincs is rá oka. Mert az orosz politika szigorúan békebarát s föntartja azt az elvet, hogy ne avatkozzék bele a szomszédos hatalmak ügyibe. Oroszország azt a kötelezettséget vette magára, hogy a Balkán a berlini szerződés által teremtett helyzetet a többi hatalommal együtt föntartja. Az orosz politikának ez az alapja megszűnt az Ausztria-Magyar 1897-ben létrejött megegyezéssel. E megegyezéshez híven Ausztria-Magyarország és Oroszország jogosíval van azt hinni, hogy a béke a

többivel. Wieniavszky, akinek, jóllehet régi barát-ság fűzött bennünket egymáshoz, sejtelve sem volt arról az én titkos mesterségemről — (volt rá gondom, hogy el ne áruljam) — nagyon meglepődött és Liszt, megrázva vállamat, dohányszűtő csókjainak egyikével felavatott engem is.

Rácz Pál pedig firkászóleg nézett rám.

— Hát a nagyságos ur, kérdé, honnan szerezte ezt a tudományt?

— Tudja a esoda! mondom. Gyerek-koromban ragadtam rá. Egyszer piros játékhegedűt hozott édes anyám a vásárról, a Kukacs Péterke, a dabasi primás kis fia megstimmoite, azután fogta az apja hegedűjét s tanítgatott a ház mögött.

— Hm, bismögés Rácz Pál. Mondandék valamit, de rossz néven ne tesszen venni: tisztölet, becsület az ides aptyának — de hogy az öregaptya cigány vót, arra leteszem a hitet.

A Munkácsy-ünnepe műsorában, melyet anno Pilatus rendeztünk a régi műcsarnokban, nekem is jutott egy szám: pane Drahanek, a cseh muzsikus t. i. a bécsi burg-leicis egyik sörházában hogyan játssza a magyar dalt; Kukacs Adam meg hogyan bünik el a valcerrel s végül Rácz Pál, ha nagyon nekimelegszik, milyen pazarul hánnya ki a nótát, miközben hegedűjét, minden akadémikus zenész remületére, a jobbké vállára akasztja. A tréfa nagy derűséget okozott, főképen az utóbbi részlet, mivelhogy ártatlan parodiám tárgya is jelen volt az én produkcióm. Az öreg hallgatott s komoly maradt. Megsértődött. Maga Munkácsy kérlette. Ekkor Pali bécsi megragadta a festő kezét s vastag hüvelykujját hátra bökte felém, e nevezetes szokra fakadt: „Há sze volna csak cigány, megverném!”

Mig a szini előadásra készültek, az öreg magához intett, az egyik néptelen teremnek egy ablakfülkéjébe tuszolt s hegedűjét tüntetőleg a jobbké vállának szegve, olyan leirhatatlan édes-ségű privatissimumot játszott nekem magamnak, hogy a könyeim esordultak belé. Aztán, hogy

befejezte, hatalmas markával erősen nyomta meg a karomat, hosszán nézett és így szólt: „Igy még se tud!” S megengesztelődve rakta le hegedűjét a pihenő cimblomra.

Soha sem állott meg asztalomnál, midőn, szokás szerint, minden harmadik darab után tárgyéret eresztett az ebédelőben, vagy valamely nyári vendégül fái alatt; mert „kollegától” ő nem fogadott el pénzt. Az a megalázkodás meg, hogy Isten kegyelméből való művészt így jár körül a garesért, mindannyiszor a szívemet hasogatta, aki elfojtott lélekzettel esüggtem az ő esodatevő vonóján.

Egyszer Magnus Helena, a híres bécsi dalénekes társaságban hallgattuk többen. Pali bécsi megszimatoita, hogy művésztestvér ül előtte. Sötét lobogása pillantását belemélyesztve a bájos Grethen-ak buzavirágzin szemébe: nyirettüjével az „ég csilagait szedte le” neki, mint ahogy ígerte. S a szép leányzó ott ül s mind-halványabbra vált és elfogta a remegés, mig végre szenvedélyes zokogás rengette meg gyöngéd testét, úgy hogy a teremből ki kellett őt vezetnünk. Öreg Rácz Pál azonban, kezében a hegedűvel, sarkon követett bennünket. A német hajadon, lefejtve kebléről egy piros rózsát, odatűzte a fekete ember kabátjára. Ez pedig megfogta azt a palyolat kezét, sűrű deres bajszát rányomta és előttem örökké emlékezetes németséggel így biztatta: „Nok pisli pláiban!”

Berkes Lajosban is erős művészt vesztettünk. Valójára előkelőbb és szöke volt. Az a bele származott idegen vérespő válhatta enyhébbre, nemesebbre. Sokszor, úgy rémlett, inkább magának huzza, mint a közönségnek. Nem eszabított a hegedűjével és nem is hajlodozott-görnyedezett a belső elé, mint ahogyan cselekszik sokan még ma is; és nem igyekezett eltálnai a nótánkat. Mint hajdon híres Biharit, őt sem a silány pénz igazgatta, hanem játszott becsületből is.

Itt a fővárosban e kiténő primások — halála

óta veszedelem környékezi az igazi magyar nótát. Mentől inkább keresik a tudósok a mi nyelvünk ősi gyökérszáleit, annál inkább mosódik el zenénk magyar színe. Ujabb hajtásai merőidegenül hatnak ránk. Hogy tót és oláh motívumok vegyülnek néha belé, ezt az évezredes együttlétünk magyarázza. Nem is baj; a magyar nép lelke magába fogadta és assimilálta. Az „Eg a kunyhó, ropog a nád” ott zeng a tótság ajkán, pedig esőpöntent magyar. S széltiben hajtották a Duna-Tisza között a „Körösi lányt”, pedig az meg esőpöntent tót nótá.

A fiatalabb cigány nemzedék valóságos nótahamisító. A tudás árt az ő művészetének. Nincs az az emelygős tallán ária, nincs az a keringő vagy német vándorlegény-dal, hogy legott nyakába ne kerítene a magyar dolmányt és magyaros rhythmusba ne foglalná. De már az ilyen idegen származékot nem fogadja magáéval a magyar nép. A hatás növelése végett lélekzefogyasztó nyújtásokkal olyan szakgatott, görösös módon adják elő még a mi kedves régi dalainkat is, hogy csak tapogatózva ismerünk rájuk. Hiszen az én „csárdás-valceremet” — ugyan-azt, mely a Munkácsy-estén kacagtatja meg a hallgatóságot — egy fiatalabb „nemzeti zenész” *igazán* csárdásul játszott a fülem hallatára. Kérdésemre, honnan szerezte ezt a pokoli darabot, azt felelé, hogy: „Ez most a legkapósabb keringő.” Mea culpa! Métélyé vált az én orvosságom.

Némiképen helyreigazítólag hatnak az apró falusi bandák; de csak addig, amig tudatlanok. Alig hogy tanulás végett megfordulnak Budapesten, vége az ő szűzies, romlatlan cigányvöltöknek.

Erezhette ezt Balogh Károly, és tudatára ébredt ennek a lelketlen hamisításnak Banda Marci is. Visszaszálltak a régi jó nóták aranybányáiba s eredeti fényökben és melegükben hozták fel s adják elibénk a mi hajdani édes dalainkat, amiért hála illeti őket és dicsőret.

Balkánon megóvatik, ha Macedóniában komoly események állanak is be. Oroszország nem fogja ímetelni s san-stefanoi szerződésben elkövetett nagy hibát. Nem szeretné, ha a macedón kérdést kizárólag Bulgária javára oldatnék meg, mert Macedónia épp annyira szerb és görög, mint amennyire bolgár. Oroszország követelheti ugyan a Macedóniának megígért reformok végrehajtását, de nem adhat tápot a macedón forradalomnak.

Mozgólódás Marokkóban. Cooper angol hűtérítőt Marokkó fővárosában, Fezben meggyilkolták. Ez a gyilkosság, mint most kiderült, csak egy része volt annak az összeesküvésnek, mely az európaiak kiirtását célozta. E főtévés folytán számos elfogatás történt. Cooper gyilkosa egy mecsotbe menekült, de a szultán onnan kihozta s lefojeztette. Ez a körülmény végsőig elkeserítette a marokkóiakat, akiknek idegengyűlölete most izzób, mint valaha. Ez az úgy esetleg alkalmat adhat Angliának arra, hogy Marokkóban közbe lépjen s újabb előnyöket vivjon ki magának.

Az osztrák urakházából. Az osztrák urakháza mai ülésének egyetlen tárgya a *törszédhatáridőzűlet*ről szóló törvényjavaslatnak a tárgyalása volt. Az eredetileg 12 órára kitűzött ülést később elhalasztották 3 órára, mert nyilvánvaló lett, hogy a javaslat nagy ellenzést talál. A plenáris ülésen *Lobkowitz* herceg mint előadó jelentést tett a képviselőház által már elfogadott javaslatról és azt elfogadásra ajánlotta az általa tett javaslatokkal. Már *Lobkowitz* előadása után konstátálható volt, hogy a javaslattal szemben három vélemény volt. Az egyik a speciális bizottság javaslatát akarta elfogadni a további tárgyalás alapján, a másik párt a képviselőház javaslatát akarta érvényre emelni és egy harmadik párt egy új javaslatot akart kidolgoztatni. A plenáris ülésen különösen *Auersperg* herceg foglalt állást a *Lobkowitz-féle* javaslattal szemben és egy, még sürgősebb intézkedést tartalmazó javaslatot követelt.

Auersperg herceg *Mauthnerrel* szemben arra utal, hogy a határidőre való kötések megzavarják a kínálat és kereslet hatását. Az agráriusok nem is számítanak rá, hogy a határidőzűlet eltiltása a gabonának jelentékeny emelkedését fogja maga után vonni. Az agráriusok csak azt akarják, hogy a piac megóvassék a pillanatnyi meglepetésektől. Szóla a földmívelésügyi miniszter nyilatkozataival a maga agrárius szempontjából épp oly kevéssé van megelégedve, mint *Mauthner* a kereskedelem szempontjából. A mezőgazdaságnak végre-valahára követelnie kell azt az oltalmat amelyben a törvényhozás a kereskedelmet és ipart részesíti. A mostani javaslatot agrárius erőpróbnának tették meg. Azzal az állítással szemben, hogy még a mezőgazdaság sem lehet el a határidőzűlet nélkül, arra utal, hogy 1870 előtt nem volt határidőzűlet és most is Európában csak nagyon kis mértékben. Ausztria-Magyarországban pedig csak Bécsben és Budapesten van meg. A bizottság módosításainak szövege nem járul hozzá, hanem azt ajánlja, hogy állítsák vissza a képviselőház szövegét, noha ezt sem tartja kifogástalannak. De ha a ház eltér a képviselőház határozatától, attól kell tartani, hogy a képviselőházban nagy

De van ám egy harmadik is, aki, úgy sejttem, a rég lehangyaltott Bihari-diesódségnek oly méltó örököse, mint volt *Patikárus Ferkó* vagy *Rácz Pál*. Hívják pedig ezt a minden régi cigányi virtusokkal ékeskedő s ezek hegyében a legmodernebb virtuóz-fogásokkal ragyogó magyar művészt *Kóczé Antalnak*. Merőben idegen név. Az isten tudja, honnan szedte azt a tömör hangot és egyben a játszi bájit; hol gyűjtötte vonó-jára a rég elnémult staccato pergő gyöngyösöjét s egyéb boszorkányságait az ujkori hegedű-iskolának, mikor csak mostanában került fel ide valami messze vidéki városkából. Magánál addig különöbet nem hallott, ugyszólván magától lett.

A nyáron, füledt estén, zárt helyiségben egy művészlet kettlen hallgattuk, akinek nevét az Oceanon túl is dics övezi. Nem győztünk elandulni a fura, szinte vad megjelenésű emberen és tündőni azon, hol és miképpen forrhatott ki ilyen tökéletesre?

S még sokat tudnék beszélni cigányról és magyar zenéről — mert ez, mint a puszta, teljesen be nem fogható, s mint a tenger, kimeríthetetlen.

A cigányról, erről a mi egyszerűtett zónésünkről, akiben nekünk kedvünk telik, aki az ő hegedűjének húrjait á-ról b-re, tehát félhanggal följebb ajazza, mert így ragyogóbb a hang. A művelt zenevilág a kötelező diaponon e mellőzésében fölségsértést lát. De mit nekünk az ő feddhetetlen, példás zenei hitvallása! — nekünk, akik egy kissé pogányok, betyárok és cigányok vagyunk magunk is, b-re van hangolva a mi lelkünk is.

S épp ezért fájdalommal veszem a régi cigányzenének a színehangyását, már-már a secessióba tévedt megalkalását és idegen kunkorait. Cigányok alkonya.

bajjal létrejött kompromisszum megdőli és az egész harc ujra kezdődhetik; kéri a házat, hogy a kérdést úgy intézze el, hogy igazán el legyen intéve. A mezőgazdaság megkívánhatja, hogy rablótámadások ellen védjék meg.

A földmívelésügyi miniszter rövid felszólalása után *Lobkowitz* herceg előadó zárószavában *Mauthnerrel* polemizál és azt mondja, hogy nem szabad mináig *Budaestre* hivatkozni. Egyszer meg kell kezdeni a dolgot. Az első lépést Berlin tette meg, a másodikat Bécsben kell megtenni. Ha a törvény Ausztriában létrejön, valószínűleg a lehetősége annak, hogy Magyarország is hoz ilyen törvényt. Kéri a házat, hogy a javaslatot fogadja el a részletes tárgyalás alapjául.

A részletes vita során a ház a javaslat intézkedéseinek legnagyobb részét el fogadja a bizottság szövegében.

Beck osztrájlónök *Auersperg* herceg kérdésére a kormány nevében kijelentette, hogy abban a pillanatban, amikor a törvény életre lép, a bécsi törszede összes kassái, a határidőzűletre vonatkozóak is, elvesztik hatályukat. A bécsi törszede épp úgy, mint a többi törszede a kormány elé kell terjesztenie az új szokásokat, a kormány pedig gondoskodni fog róla, hogy az új szokásokban nyoma se maradjon azoknak a szokásoknak, amelyek a határidőzűlet alapszik. Ha a régi szokások alapján a bécsi törszede vagy azon kívüli olyan ügyletek kötetlenek, amelyek csak távolról is hasonlóak a régi határidőzűletekhez, a kormány rögtön el fogja titani az ilyen ügyletek kötését.

A törvény életbeléptetéséről szóló utolsóelőtti paragrafus fölött való szavazásnál gróf *Kotulinski* azt indítványozza, hogy a törvény két hónap múlva lépjen életbe, hová a bizottság három hónap határidőt javasol.

Mint hogy az egyszerű szavazásnál az eredmény nem elég világos, az elnök elrendeli a névszerint való szavazást és a ház határozatképtelenné bizonyul, mire az elnök az ülést berekeszti. A legközelebbi ülés november 5-én lesz.

Oroszország és Anglia Afghanistanban. Az Anglia és Oroszország közti ellentét nemcsak Kínában és Persiában, de Afghanistanban is mindjobban kitünik. Az az orosz javaslat, melyet az orosz kormány tett a napokban az angol kormányhoz Afghanistanra vonatkozólag, angol lapok szerint alássa azt a megegyezést, mely husz év óta alapja az angol politikának. Angliában komoly aggodalmakat okoz Oroszországnak Afghanistanban való eljárása. Az orosz kormány legújabb intézkedése szerint minden idegen beutazhatja Közép-Ázsiát, ha az orosz kormány nem indított ellene valamiféle eljárást vagy nem tartja gyanusnak az ottani konzulok valamelyikét. Ellenben minden körülmény közt tiltva van *Kuskot*, ezt az afgán határon lévő legelső orosz helyőrséget meglátogatni, vagy *Term*, *Kerki* s azon katonai állomások körül barangolni, melyek Kerkitől az Amu-Darja forrásáig húzódnak. Idegeneknek nem szabad továbbá a Persiát Orosz-Turkesztántól elválasztó Atrak folyó mentén lévő katonai állomáshelyeket meglátogatni. Szóval, az orosz kormány Afghanistan egész felső határát elzárja az idegenek elől s természetesen nem azért, hogy Afghanistan határait megoltalmazza, hanem hogy elpálástolja ottani élénk katonai tevékenységét.

A német vámtarifa. A birodalomgyűlés, mint egy berlini távirat jelenti ma folytatja a *vámtarifajavaslat* tárgyalását, még pedig az *állat- és husvámokat*, a melyekre a bizottság, a kormány javaslatától eltérően, minimális tételeket javasol.

Az első szónok a szociáldemokrata *Bebel* volt, aki azzal a kijelentéssel kezdte beszédét, hogy szükségesnek tartja a kérdés kimerítő tárgyalását.

Azt mondja azután, hogy a birodalmi kancellárnak az újabb szavazás után vagy fél kellett volna osztálnia a birodalomgyűlést, vagy le kellett volna mondania. Most a birodalomgyűlés haszontalan munkát végez. A szociáldemokraták nem obstruálnak, de mindig névszerint szavazást kérnek hogy az ország lássa, milyen állást foglalnak el az egyes képviselők az egyes tételekkel szemben. Ha a jobboldal a vita berekesztésének indítványozásával lehetetlenné akarja tenni tejszólalásukat, védekezni fognak ellene. Az inségből a mezőgazdaságon kívül a lakosság más rétegeinek is kijut. A mezőgazdák azonban legalább jóllakhatnak, amit százezeren nem tehetnek meg. Mezőgazdaságot csak szakértelemmel lehet üzni, de ez hiányzik. Az állattenyésztés még virágzóbb volna, ha balgán vámot nem vetnének ki a takarmányra. *Kanitz* közbeszólására megjegyzi, hogy a jobboldal az iparvámok lezárlásánál számíthat a szociáldemokraták támogatására, ha egyáltalán tárgyalni fogja még a ház az iparvámokat. A mezőgazdasági — folytatja azután beszédét — még meglehetősen jóvedelmű foglalkozás. Azután a huszvizsgálati törvényre utal, amely kizárólag az agráriusok céljait szolgálja és a konzervhus és kolbásztermékek behozatálát tiltja. Az egészségügyi szempont ezeknél az áruknál csak ürügy. Azután áttér *Bebel* a huskérdésre és a határ megnyitását kívánja. Az állatvérsé réme alaptalan állítás. Éppen Szászországban, ahol a lakosság 13%-a nagybárára kenyéren és burgonyán él, nem szabad hozzájárulnia a husvához. Ez a lakosságot a legérzékenyebben sújtja. Podbielski miniszter és más kormányhivatalnokok úgy viselkednek, mintha az állattenyésztő központ ügynekei volnának. Kersekedelmi szerződések ilyen tartással lehetetlenek. A

német munkások nem fogják tűrni az élet megdrágítását és a munkaaikalom kevesebbségét. A nagy tömegek alkotják a társadalom alapját és ha ez megrendül, bukunk mindnyájan. (Ohó!-kiáltások jobbról.) *Bebel* 3/4 óráig beszédt, *Kanitz* folytonos közbeszólásaitól félbeszakítva, azzal fejezi be, hogy támadja a centrum vámpolitikáját és azt mondja: Ha a szociáldemokrata képviselők ezt a tartást megszavazzák, megérdemelnék, hogy elvtársaik kivesszözzék őket a parlamentből.

Podbielski miniszter névszerint válaszol az előbbi szónokok beszédeire. Utal arra, hogy a kormányok a hushányt komoly tanulmány tárgyalástétek, de az anyagot nem lehet rövidesen elvéteni. A határozat merőben állategészségügyi rendőri intézkedés és nem szüntethető meg egyszerre. A mezőgazdaságnak állandó viszonyokra van szüksége. Oroszországból az idén szeptember végéig 34.400 sertés hoztak be, amelyek közül 23 trichinás és 376 borsólikás volt. Hogy a vagottus határlógalma nem okozott még nagyobb bajt, merő véletlen. Ha a határlógalma még nagyobb lesz, a pontos ellenőrzés lehetetlenné válik. A borsavas huszpreparátumok tilama, amely Franciaországban és Svájcban már régóta életben van, a birodalmi közegészségügyi hivatal véleményén alapszik. A borsav numifájára a husz, mondotta neki egy nagy mérsáros. A miniszter azaz fejezi be beszédét, hogy élete fogy-táig ellensége maradt a szociáldemokratiának, de becsületes ellensége. Agitációjának — mondotta a szociáldemokratákhoz fordulva — meg kell történnie mindazoknak az öntudatán, akik híven ragaszkodnak a hazához. Nekünk szükségünk van a nemzeti munka védelmére. Remélem, meg fogjuk oldani a nehézségeket. Kell reá utat találnunk és fogunk is találni.

Geiger bajor és *Rüger* szász meghatalmazottak visszatartják *Bebel*nek országokra vonatkozó állításait.

Gamo hosszabb beszédben polemizál *Bebel*l és azt mondja, hogy *Bebel* nem képes behozynitani, hogy a mezőgazdaság elegendő járadékot hoz. A birodalomgyűlés leosztásának a baloldal valáná kárát. A szónok végül kijelenti, hogy a birodalmi párt határozottan a szövetséges kormányokkal való megegyezést óvatja, de a birodalomgyűlés nemcsak arra való, hogy igent mondjon.

A vitát hétfőn folytatják.

HIREK

Carnegie.

Az ujkor két legnagyobb jótékony nem derült emberszerető, hanem nyugtalan vezekelő. Az egyik, az európai báró *Hirsch* a török vasutak építése körül elkövetett bűncit vezekelte le azzal, hogy segítségére ment a szegényeknek és az ügyefogyottaknak és szörta az alalmazását mindenféle, annak, aki kért. A másik, az amerikai *Carnegie* a maga idejében a leghíresebb munkásnyuzó volt, vasgyáraiban a lázadásig elkeserítette a munkásokat, s mikor azok sztrájkolni kezdtek, egyszerűen közibük lövetett. Most nyakrafőre alapítja a jótékony intézményeket és az egyetemeket, s épp úgy megsegíti a hozzája forduló szegényeket, mint néhai *Hirsch* báró.

A különbség közöttük az, hogy a jótékony báró teljesen elvonulva, életét kizárólag a jótékonyágnak szentelve, *Carnegie* ellenben folyton beszéltet magáról, jön-megy, szónokol, könyvet ír és interjúvoltatja magát. Legújában, hogy *Skótországnak* egyetemet alapított, s ettől az egyetemtől megkapta a diszoktori oklevelet, nagy beszédet mondott az egyetem megnyitó ünnepén. Elmondta, hogy Amerika lezoritotta Angliát a nagy világvágyban, beszitotta Európát a világkékére, dörgött az angolok pálinkaivása ellen, fölvetette az Európai Egyesült Államok eszméjét — szóval olyan beszédet mondott, aminőtök a német császárról szoktuk olvasni. Es ráadásul szavait egyenesen *Vilmos* német császárhoz intézte, mondván, hogy tőle várja az öreg Európa megreformálását, mivel önmagát erre a feladatra nagyon kieszinyek találja.

A messzi országok embere, mint aminők mi vagyunk, nem tudja, minő véleménynyel legyen erről a legújabb hírességről. Erdesek probléma volna, felkutatni, valójában miösoda ez a *Carnegie*. Komoly apostol-e, aki a rendelkezésére álló hatalmas pénzekkel segíteni akar a világn, avagy a híresség vagyója-e, akinél a sok millió csak eszköz arra, hogy világhírt szerezzen magának?

Mert ha igazán apostol, akkor a legérdekesebbek egyike és a maga nemében az első. A világvágitó apostolok eddig szegényen,

szőrusuhában és meztláb jártak közöttünk. Ő volna az első, aki selyemágyban alszik és a saját hajóján utazza be a világot. Kisérjük figyelemmel a működését, mert érdemes rá. Hadd lássuk, a milliós embere tud-e úgy hatni az emberi szívekre, mint a hónaposzobák igazsághirdetője. Hadd lássuk valóvalán a világ sok szegény megjavítójának azt az álmát, hogy: „Hej, ha nekem pénzem volna!” — Ime, itt van egy, akinek van pénze. Most már csak azt kell a világ előtt tisztázni, hogy valóban az-e, akinek adja magát. Mert ha dicsőségshajász, vagy pedig egyszerű vezeklő, akkor lenézzük vagy tiszteljük, de ha apostol, akkor egyike a mi generációnk legszebb és legmodernebb hőseinek.

Budapest, október 26.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Október 31-én új előzetes nyúlik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejében gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Lapunk legközelebbi száma hétfőn délután jelenik meg.**

— **Udvari ebéd.** Bécsből táviratozzák: A schönbrunn kastélyban ma este 6 órakor udvari ebéd volt, amelyen jelen volt a görög király, kíséretével, Ferenc Ferdinánd, Ottó, Ferdinánd Károly és Rajner főhercegek, a dán és görög követei, Goltuchowski, Koerber, Széchenyi, Kriegerhammer miniszterek, báró Spaun haditengerészeti parancsnok és a legfőbb udvari méltóságok.

— **A király itthon.** Bécsből jelentik nekünk telefonon, hogy eddigi rendelkezések szerint a király november 5-ikén hosszabb tartózkodásra Gädöllőre utazik, hol több udvari vadászat lesz. Ő felsége ezután is hetenkint kétszer, bejön Budapestre, hogy általában kihallgatást adjon. Megemlítjük itt, hogy a király ma gróf Goltuchowski külügyminisztert külön kihallgatáson fogadta.

— **Rajner főherceg Koppay műtermében.** Rajner főherceg ma meglátogatta Koppay festő műtermében. Koppay bemutatta a főhercegnek új festményeit.

— **Frigyes főherceg vadászata.** Pécsről táviratozzák, hogy Frigyes főherceg és Izabella főhercegnő ma reggel oda érkeztek s innen folytatták útjukat a baranya-monostori állomásra, ahonnan kocsin mentek bélyei birtokukra. A főhercegi pár október 30-áig marad Bélyén, ahol vadászni fog.

— **Darányi a Fertő vidékén.** Sopronból táviratozzák, hogy Darányi Ignác földmívelési miniszter ma folytatta fertővidéki tanulmányútját. Esterháziáról Esterházy herceg, gróf Czudáky Béla, Széchenyi Béla és Emil grótok és többek társaságban Hidegség és Boz községekben át Ágialtára hajtottak, amelynek határában Tóp Kálmán polgármester üdvözölte. A miniszter aztán a Russiéle soproni szállókat tekintette meg, ott fogadta a soproni és megyesi polgárok küldöttségeit is. A soproni Khein Pál soproni polgár, a második Bolgár Ferenc országgyűlési képviselő vezette. A miniszter aztán Rákos községen át Sopronba hajtott, ahonnan gróf Széchenyi főispánnál való rövid időzés után visszatért a fővárosba.

— **Sárkány József halála.** Az öngyilkossá lett Sárkány törvényszéki elnök halottását ma délután 5 órakor szállították ki a keeepesi-temető halottasházába. Az elhunyt édes atya még mindig ágyban fekvő beteg s így nem fogadhatja személyesen a résztvevők sokaságát. A délelőtt olyamán Plósz Sándor igazságügyi miniszter táviratban, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter pedig melegehangú levélben jelezte ki részvételét. Délelőtt érkeztek meg az elhunytak öcsesei: Béla huszárszázados Sopronból, Jenő főhadnagy Keoske-métről. A gyászjelentést az özvegy, született Haader Margit adta ki. A temetés holnap, vasárnap délután fél 4 órakor megy végbe a halottasházából az evangélikus egyház szertartása szerint, amely alkalommal a bucsuzatolt Horváth Sándor lelkeszt tartja. A temetésen a szolnoki kir. törvényszék tagjai testületileg elevennek meg s díszes koszorút helyeznek a ravatalra.

— **Henriette királyné és a magyar nyelv.** Az elhunyt belga királyné nagy szeretettel viseltette a magyar zene és a magyar nyelv iránt. Játszott a speciális magyar hangszereken, a cimbalmon s kultiválta a még speciálisabb magyar zenét, nyelvünket is. Egy bécsi lap egész terjedelmében közli az elhunyt belga királyné egyik olasz nyelven írott levelét, melyet nyelvemesternőéhez, özvegy Nordmann Jánosnéhoz intézett s amelyben a királyné többek között következőket írja:

— Az olasz nyelvet, amely pedig az én szeretett magyar nyelvem után a legkedvesebb nyelvem, gyakorlat hiány már egy kicsit el is feledtem.

Ez a néhány sor kellemes emlékeztető nekünk a sokat szenvedett királyasszonyra. Nagyon kevesen szeretnek bennünket.

— **Egy Kossuth-ünnepről.** Ünnepi munkára gyűlték ma egybe Magyarország szabadkőművesei, hogy megünnepeljék Kossuth Lajos emléket. Az ünnep méltó volt az emberi jogok hatalmas harcosságának, a szabadság, egyenlőség és testvériség megdicsőült védőjének emlékéhez, kit hazáján túl is, messze a világ minden táján szívébe zárt a sötétség ellen küzdők lelkes tábora. Mindazt, ami áldásos és üdvös, Kossuth Lajos működése nyomán fakadt, ragyogó köntösbe baltóztatva adta elő az ünnepi est szónoka. S a nagy halott fennkölt emléket méltóan zengte el az ünnep lantosa, aki Kossuth siránál egy világot lát, amely csodálva nézi az óriás szellem feltámadását. Majd így folytatja:

.... S mi állunk, kéz a kézben sirja mellett, Amely üres, mert ő feltámadott. A nagy egekbelől érint egy lehellet, Onnét tekintis ránk, üdvözült halott, Kik állunk diadalmas színhelyénél, A legyőzött halál bús romjain, Testvérszívünkkel, mely e szent eszmén él, És ihletért feléd, feléd tekint! Kossuth nem halt meg. Kossuth él örökké. Az eszmét eltemetni nem lehet. Csak hamva omlott szét, szent, földi rögge, Kossuth világa él a sir felett! S míg összetörten áll, mi elmulandó, S az ősi szél fák lombjait letűtja. — Bizskén tekintis e sirdombra halandó, Ebből támadt fel Kossuth, — Hallelúja!...

— **Közjegyzői kinevezések.** Az igazságügy-miniszter a hivatalos lap mai számának közlése szerint dr. Sircsik György Szegedi törvényszéki bírót Topolyára, dr. Fonrocz Géza galgóczi lakos közjegyző-helyettesét Galgócra, dr. Tripolszky Aladár ó-becsei lakos közjegyző-helyettesét, valamint dr. Zákó István zombori gyakorló-ügyvédet, Zenitára, dr. Szűz János komáromi lakos közjegyző-helyettesét Duna-Adonyba és dr. Hanay Tódor soproni gyakorló-ügyvédet Kismartonba közjegyzőkké nevezte ki.

— **Sakkverseny hölgyek között.** Budapestben ezidőszert hat számottevő sakkjátszó klub van s ezek sok érdekes tornát rendeztek már a tettek-fehérek kockás mezőn. Olyan érdekes azonban még nem, mint ami tegnap délután kezdődött s tartott ma is. Hölgyek közűdnek s ez bizony látványosságnak is sokkal szebb, mint a sakktablákra hajló sok komoly férfarc. Tizenhatan játszottak: Deszöry Blanka, Fejes Lujza, Görög Janka, Ilosvay Teréz, Kardos Hermin, Karpelessz Ida, Kupfer Iona, Marger Anna, Nádas Vilma, Nobel Margit, Fajor Neti, Fidal Margit, Szerény Janka, Szöke Mariska, Szedzerjessy Anna és Zucker Lilla. A helyiségek, amelyben a torna lelejt, zsufolásig megtöltötte az érdeklődő publikum s egy csomó fogadás is kötetelt. Az első díjat, egy női aranyórát Kardos Hermin, a másodikat pedig — egy gyűrűt — Fejes Lujza kisasszony nyerte el.

— **A laozházal Kossuth-szobor leleplezése.** Holnap délelőtt leleplezik le Laozházán Kossuth Lajos szobrát, mely Horvát János műve. A szobor hat méter magas és bronzból készült. A holnap reggel induló vonattal elutaznak Kossuth Ferenc, a függetlenség párt elnöke, Barabás Béla, Papp Elek, Benyosszky Sándor gróf, Lengyel Zoltán, Babó Mihály és Nessi Pál országgyűlési képviselők. Pestvármegye képviselőiben Fuzekas Ágost főjegyző és Lángos Kálmán árvaszéki elnök vesznek részt az ünnepen, a főváros képviselőiben pedig Kun Gyula tanácsnok lesz jelen. Az ünnepi szónoklatot Barabás Béla országgyűlési képviselő mondja.

— **A martiniquei áldozatokért.** Brassóvármegye alispáni hivatala a mai napon 30 korona adományt küldött a Budapesti Újságírók Egyesületéhez a martiniquei szerencsétlenek felségítésére. A legutóbb kiutazott 11038 korona 96 fillér és 10 frank ezzel az adománnyal 11068 korona 96 fillér és 10 frankot tesz.

— **Iskolás lányok a nagy politikában.**

Az a néhány sor az erőszakos, léktelen és sommifele akkut nem ismerő sovinizmus himnusza. Van abban valami olyan erő, ami előtt még akkor is kénytelen meghajolni az ember, ha a hazája érdekeit látja sérteve általa s némely körülöttünk élő népeknek sovinizmusa iskola lehetne számunkra is. Még a mi speciális viszonyaink között is, amikben tekintettel kell hogy legyünk szomszédosra, komaságra. A nemzetek tudniillik egyáltalában magukra hagyottak, amikor a maguk érdekeinek szolgálatáról van szó. Szerződéses, barátságos viszonyokat csak akkor tapasztalhatunk, ha kivülről rájuk szorul valaki, akinek jussa van valamiféle irrott betűre, vagy összekötöttesre hivatkozva, a maga érdekeinek istápolását követelni — a más határain belül. Ebben a magára-hagyottságban öngyilkosságot követ el az az állam, amely kibocsátja a határain túlra a garast. Bármi parányát a nemzeti erőnek. Oktalan pazarlás ez. Olyan vesztegetés, ami sohase térül meg. — Ezt írjuk mi meg sok lelkes, jól megkonstruált, józan vezérekben s ezt nem érti meg minálunk senki. Igazán még az se, aki a vezérek-himnuszt zengi. Nincs bennünk elég nemzeti érzés. Nem tudjuk felfogni az érdekeinket s hordjuk, hordjuk szorgalmasan kifelé a pénzünket, míg meggazdagodik körülöttünk mindenki a mi izdatságunkból, mi pedig még nyomorultabb szegények leszünk. — Ez a kérdés minálunk olyas valami, amin fölényesen mosolyogni szokás, a helyett, hogy sirnánk azon, hogy nem értjük a végtelen fontosságát. — Egy rendelet mondhatja el ezt velünk. A romániai kultuszminiszter adta ki, ugyanaz a miniszter, aki nemrégiben leparancsolta az iskolásleányok derekáról a midert. Most megtoldotta a rendeletet egy mássikkal. Ez is olyas, ami a juss szempontjából kissé emlékeztet arra a brutalitásra, amivel ezt az országot egyáltalában adminisztrálják, de végeredményében arra való, hogy otthon maradjon a leánykák révén egyelőre egy kevés, azután meg egy nagy summa pénz. Abba a Romániára nézve különösen nagyon fontos pénzkivándorlásra szolt rendezniük bele a miniszter, amit a toalet révén rendeznek a román asszonyok Bukarest és Páris között, s mivelhogy nem tilthatja meg az asszonyokknak azt, hogy micsoda párisi művészettel csapassák be magukat, elrendeli a leányoknak, hogy köntényt kell viselni és pedig kizárólag olyat, ami romániai női ipariskolából került ki. Ha jól illik a leánykának a kis román könténye, majd talán jobban ragaszkodik a hazája szabó-produktumaihoz, mint a mi párisiakoktól román hölgyek. A kultuszminiszter, aki tantervek, leckebeosztások, iskolakönyvrevíziók mellett közgazdasági politikát is csinál melleleg... Beleviszi az iskolába a román fonalból szőtt szövetnek a megszokását — s ott-hon tartja a garast, amit amugy is nagyon szűkösen terem meg ma már e világon mindenféle föld. Jó volna egyszer valami effélével is törődni nálunk, a mellett hogy belefusszadjuk a gyermeket a betűbe.

— **A t. Ház nesztora.** Az új Házban is az öreg Madarász József jelent meg elsőnek. A megnyitót ülésen beszélt is. Azóta azonban nem jött el az ülésekre, persze csak miután annak rendje és módja szerint szabadságot kért. Legöregebb tagja a t. Háznak és sokkal lelkiismeretesebb látogatója az üléseknek, semhogy kicsi okból kért volna szabadságot. Azt mondta, hogy most már eszerben hagyja az ereje, gűngélekedik, amit bizony természetesen lehet találni. De azért most is csak néhány napra kérte a szabadságot, hiszen nem is tudna sokáig meglenni a t. Ház nélkül. Ma ez a szabadsága lejárt s a nesztor, amilyen szigoruan veszi a szabályokat, szabadságának meghosszabbítását kérte, mert engedelem nélkül elmaradni nem akar, egészsége pedig még nem kifogástalan. Természetesen megkapja az engedélyt s a t. Ház tagjai pártkülönbség nélkül szívesen fogják visszavárni a legidősebb, mégis legbuzgóbb és legfrissebb honatút, aki remélhetőleg a régi, friss egészségben fog mihamarább visszatérni.

— **A megértett magyar címer.** A horvát ábrázolókat aereatlanságának felháborító jelensége az, amit néhány hónappal ezelőtt a Lipa nevű északi horvát dalegyesület elkövetett. Az egyesület elnöksége levétele zászlajáról a magyar birodalom címerét a szent koronával és a helyett egy képet tettetett rá, amely egy hegedűst és egy tündért ábrázol. Az északi rendőrség annak idején 100 korona pénzbüntetésre ítélte az egyesület elnökét, Firinger József plébánost és egyuttal kötelezte, hogy a zászlóra tétesse rá újra a magyar címet a szent koronával. A horvát országos kormányzat jóváhagyta ezt az ítéletet.

UJ IDŐK

Képes hetilap. Kedves olvasmánya a magyar családnak. Gazdag tartalmát emelik a gondosan megválogatott képek. Most az új évnegyedben az Uj Idők Herceg Ferenc legújabb regényét közli «András és Andor» címen. Kiadóhivatal Budapest, Andrassy-ut 10. szám, a hol a lapra negyedévi 4 kor.-val elő lehet fizetni. Ugyanott mutatónyomozás is kapható.

— **A kultuszminiszter látogatása.** *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatási miniszter ma nárai *Szabó* Sándor miniszteri tanácsos társaságában meglátogatta a vakok István-utí országos intézetét. A miniszter sorra járta az összes helyiségeket, minden iránt érdeklődött, a vakok tanítása, ipari foglalkoztatásuk iránt és végül arra kérte az intézet tanítót, hogy továbbra is leikessen szolgálják a rájuk bízott ügyet. A miniszter végül beírta nevét a vendég-könyvbe.

— **Haragban vannak a trónörökösök.** Ázaz, hogy nincsnek. Fura is volna, ha abban a világban, amelyben udvarmesterek, diplomaták, csaváros ezremóniás urak cirkulommal mérnek ki minden lépést, egyszerre csak *haragszomrádot* játszana két trónörökös. Egy Bécsben megjelent hírszolgálat közölni az *Alldeutsche Korrespondenz* írja, hogy a német trónörökös és Magyarország leendő királya, Ferenc Ferdinánd főherceg összekötözött egymással. A haragnak az az oka, hogy a főherceg kikacagta azt a pohárköszöntőt, amit a Burgban mondott el a német trónörökös. Ezért aztán nem is érintkezett egymással a két ur a sasvári hadgyakorlatok napjaiban se. — Ezt a bécsi hírforrás mondja így, a valóságban azonban ugy al dolog, hogy a német trónörökös első szabad idejét arra használta fel, hogy meglátogassa a táborban a főherceget. A lefuvás előtti napon a harctéren is találkoztak s hosszasan diskuráltak, a lefuvás után pedig a főherceg már Sasváron adta vissza a trónörökös látogatását. Amikor pedig a trónörökös elutazott, a buscsók között ott volt Ferenc Ferdinánd is a kis állomás peronján. Egyébként csakugyan gyöngye volna ez a barátság, ha a tények helyett újság-dementik támogatnák csupán.

— **Konkoly-Thege Miklós Belgrádban.** A szerb meteorológiai-intézet igazgatójának, *Nedelkovic* Milan iskolai professzornak meghívására dr. Konkoly-Thege Miklós miniszteri tanácsos, az orsz. meteorológiai-intézet igazgatója Belgrádba utazott, hogy az ottani observatorium mágnességi műszerekkel való felszerelésében közreműködjen.

— **Az egyetemi ifjuság tüntetése.** A rendőri sajtóúroda az egyetemi ifjuság tegnapi tüntetéséről a következő jelentést adta ki:

Az e hónap 24-ikén este a központi egyetemeken és egyetem épülete előtt lefolyt tüntetés alkalmából egyes lapok kiszinezett üdösítések közö nek, melyek alkalmasak arra, hogy a könnyen hevülők több gassák és így a helyzetet elmérgesítsék. Mindenekelőtt legelőt kapott valóanság az, hogy a rendőrség az egyetemre az ifjuság közé detektiveket küldött, nem volt ott egy detektív sem. Maga az utcai rendezés úgy folyt le, hogy fél nyolc órakor az ifjuság hangos dalolással és kiabálással az épületből az Egyetem-térre kitolt, az ott egyedül tartózkodó báró *Splényi* rendőrtanácsos ismételve felszólította a fiatalokat, hogy az utcán csendesen viselkedjék és az utcai rendet ne zavarja. A fiatalság azonban, látván, hogy a tanácsos egyedül van, nemcsak hogy tovább zajongott, hanem sértette is a tanácsost; ekkor a tanácsos néhány gyalogrendőt szöhitett elé, kiknek láttára az 11 uság visszahúzódott az épületbe és onnan szendárokbal erősen megdöbölt a rendőrséget, úgy hogy a tanácsos kénytelen volt a főkapitányságtól *távíró utján* segítséget kérni. honnan tíz lovasrendőt rendeltek ki. Midőn az időközben a helyszínrre érkezett országgyűlési képviselők a tanácsosnak megígérték, hogy az ifjuság az utcai rend zavarása nélkül csendben fog elvonulni, a tanácsos a rendőrséget az Egyetem-térről elvonta és tényleg azután a fiatalság nagyobb rendezés nélkül távozott is.

A IV. kerületi kapitányságon ma ítélték azok felett a joghallgatók felett, akiket a tegnapi tüntetésen elfogtak. *Ehrlich* Károly joghallgatót a kihágási törvény 78. §-a alapján 15 korona pénzbírságra, esetleg 24 órai elzárásra, *Vajda* Odón joghallgatót 5 koronára, esetleg 24 órai elzárásra ítélték. Mindketten felebbtek.

— **Az elhagyott gyermekek új menedékháza.** Az Országos Gyermekevédő Egyesület holnap, vasárnap délelőtti tizenegy órakor avatja 181 ünnepélyesen új menedékházát. Az egyesület, amelynek *Rakovszky* István az elnöke s dr. *Bakonyi* Kálmán az igazgatója, szívesen látja az emberszereteket ezen az ünnepén az elhagyott gyermekek pártfogóit. Az új menedékház a zuglói villamos vonal mentén épült.

— **Hamis bukás.** *Miskolc*-ról táviratozzák: *Braunfeld* Zsigmond miskolci kereskedő 130.000 korona passzívával fizetéseképtelen lett, miután előbb árult rokonainál erejtette. Budapesti és bécsi hitelezői védegyeletek megbízásából a család bukás megtorlása végett a miskolci ügyészségnél panaszt emeltek, amelyek alapján a miskolci ügyész indítványára *Horváth* városi kapitány az összes elrejtett árakra lenyitkést rendelt, a megszükött adós elfogatása iránt intézkedett, és mint büntegedéket *Rosenasser* Víz és *Braunfeld* Sándor miskolci kereskedők vizsgálati fogságba helyezte.

— **Spanyol tudós Magyarországon.** *Richard Cizera* spanyol tudós, a manillai földmágnességi observatorium vezetője, tanulmányutában Magyarországra érkezett és meglátogatta az országos meteorológiai intézetet is, melynek szervezőt tanulmányozta. Azonkívül *O-Gyallára* is elutazott *Szalay* László asszisztens társaságában, hogy az ottani observatoriumok berendezését megtekintse. Ugy a meteorológiai, mint a földmágnességi és asztrofizikai felszerelések legnagyobb mértékben megnyerték a jeles tudós elismerését.

— **Nagy a nyomorúság.** Az idei költségvetés redukált tételei között a szegényügyi kiadások summáját is megnyirbálta a főváros. Ez azonban semmit se változtatott azon, hogy nagy a fővárosban a nyomorúság. Még nagyobb, mint a mult éveken be a kerületi előljáróságok a kevesebb pénzrel természetesen még kevésbé képesek enyhíteni a nyomort. Huszonnégyezer korona póthitelt kérnek tehát, egy csöpp vizet olyan szomjúság enyhítésére, amihez kevés volna maga a Duna is. A tanács mai ülésén azt határozta, hogy a póthitelt megadását tanácsolja a közgyűlésnek.

— **Munkácsy Mihály özvegye Budapestben.** *Munkácsy* Mihály özvegye Párisból Budapestre érkezett, hogy halottak napja alkalmából koszorút tegyen boldogult férje sírjára.

— **A jegyzők közgyűlése.** Holnap tartja a magyarországi községi és köregyzók országos egyesülete idei közgyűlést Pest megye székházának dísztermében. Ez alkalmából már ma nagyon sok jegyző érkezett a fővárosba, akik megnézték az új országházat és a főváros egyéb nevezetességeit és holnap délután három órakor megkoszorúzzák *Kossuth* Lajos sírját. Ma délelőtt *Kuncze* Imre elnökölésével ülést tartott a választmány. Az ülésen ott volt *Bartóky* József, a gazdasági munkás- és cselédpénztár kormánybiztosa is aki megköszönte a jegyzőknek a pénztár pártfogását.

Az elnökség jelentését *Uszaky* Bálint terjesztette elő. A jelentés a megvalósítandó sürgős reformokat így foglalja össze: 1. A községi és köregyzók közgyűlési helyzetének megállapítása a községi közigazgatásban; 2. a munkaerő szervezése az 1900. évi XX. törvénykiki által teremtett új helyzetnek megfelelőleg; 3. a jegyzők nyugdíjának és javadalmazásának egységes alapon való rendezése és állami kezelés alá vétele; 4. a szolgálati szabályzat megállapítása s a tisztviselők felelősségéről szóló törvény megalkotása; 5. a pusztai birtokok felelőtlenségének jogának megszüntetése; 6. a községi törvény 110. szakaszának oly értelemben való módosítása, hogy a községek vagyonszerző joga megkönyvitessék; 7. a községeknek állami segítségben való részesítése, az állami közigazgatásra vonatkozó ügyek ellátásáért; 8. az állami adókezelésnek a jegyzői hatáskörből való kikapcsolása.

— **Örült orosz nagyherceg.** *Pétervárról* jelentik, hogy *Merchlewsky* oitani idegyógyász, akit a cárnéhoz *Livádiába* hívtak, összereste a közeli *Balaclaw*-kában *Konstantinovic* Miklós nagyherceget, aki rangon alul való házassága miatt élete nagy részét száműzletben töltötte. A nagyhercegen az örűltétség jelei mutatkoznak. Tatár ruhában jár s szüntelenül *II. Sándor* cárt átkozza, aki őt száműzte. A mult heten növeve, a görög királyné is meglátogatta a nagyherceget, aki azonban nem ismarte fel. *Miklós* cár is meg akarta látogatni szerencsétlen rokonát, de *Merchlewsky* tanár lebeszélte erről a tervéről.

— **Halálozás.** *Bécsujhelyen* ma délelben meghalt 63 éves korában *Czajkovszky* Sándor ezredes, a bécsujhelyi *Torna- és Vivő-Akadémia* parancsnoka. Az elhunyt ezredes sógora volt *Krieghammer* közös hadügyminiszternek. Fialat korában résztvett a mexikói hadjáratban *Miksa* császár alatt s az osztrák önkéntesek csapatát vezette. Utóbb *Miksa* császár az indus csapatok vezérletével bizta meg. A katasztrófa után *Czajkovszky* visszatért Ausztriába, belépett a közös hadseregbe s ő szervezte a bécsujhelyi *Vivő- s Torna-Akadémiát*.

Báró Bonvár Frigyes nyug. altábornagy ma délután 81 éves korában Bécsben meghalt.

— **Megölik egy angol hittérítőt.** *Tangerből* jelenti egy telegram, hogy *Corper* angol misszionárist egy arab meggyilkolta. A gyilkos a moséba menekült, de a szultán elfogatta és lefejeztette. A bennszülött lakosságban e miatt még erősebb lett az európaiak iránt érzett gyűlölködés. Azt mondják, hogy a misszionárius meggyilkolása csak előjátéka lett volna az általános európai mérszálásnak. Az összeszökűst azonban még idejekorán felfedezték.

— **Házasság.** *Szente* Imre magántisztviselő ma délelőtti ünnepélyes előtárhoz a Deák-téri ág. ev. templomban *Sturm* Flóra kislánnyal. Násznapjuk voltak *Nagy* Jenő királyi táblai bíró és *Törley* József gyáros.

Bajtom Jakab tartalékos honvéd-hadnagy, a *Beer* E. és *Társ* cég (ezelőtt *Kosmos* műintézet) könyvelője, eljegyezte özvegy *Lóve* Eleonóra urnó *Mariska* leányát *Nyitrán*.

— **Szabadságot professzor.** A brünni cseh egyetem geológiai és ásványtani tanszékének professzora szabadságra ment. Tanszéke árván és elhagyottan marad s a muzeumában főlhalmozott ásványok egy egész télen át valóságos kövek lesznek, melyek nem beszélnek már tudományról. A cseh egyetemen megesset az a kedves eset, hogy ennek a tanár urnak az előadásaira egyetlenegy tanuló sem jelentkezett. Minthogy a tanár urnak így nem akadt hallgatója, legjobbban találta, ha szabadságot kér. Kért, kapott s most boldogan szórakozik, örvendezve, hogy a cseh ifjuságban sikerült ilyen nagyfoku érdeklődést fölkeltetni az ő gyönyörű tudománya iránt.

— **Magyarország és a Külföld.** Kiadja a Magyar Kir. Allamvasutak központi menetjegyjárodája, „Idegenforgalmi és utazási vállalat részvénytársaság”. Több mint kétszáz lapra terjedő illusztrált kötet, mely minden képzelhető utbaigazítást tartalmaz egyes és társas-utazásokra, különös tekintettel a Keletre, hova a kötet vagy 39 féle változatos utazást kombinált össze. Benne van ebben a kötetben minden tudnivaló az utazás előkészületeit illetőleg, közli a világ ama nevezetesebb hoteleit, hol a vállalat szállójegyeit (tiket) érvényesnek, s a világ minden nevezetesebb helyeire szóló menetjegyek árát vasuton és tengeren. Ajánljuk e kötetet az utazó közönség figyelmébe. Ára 2 korona.

— **A tüdővész ellen.** *Berlinből* táviratozzák: A tüdővész-kongresszus ma folytatta tanácskozásait. A délutáni ülésen, amely nagyon látogatott volt, *Köhler*, a birodalmi közegészségügyi hivatal elnöke előadást tartott arról a kérdésről, hogy a tüdővész átvihető-e a marháról az emberre és azt monddta, hogy a *Koch* tanár tavalyi meglepő közlései óta tett kísérletek még nem teszik lehetővé, hogy véglegesen ítéljünk a dogról. Általában azt tapasztalták eddig, hogy az emberi tüdővész bacillusai a marha testében legalább is sokkal nehezebben és lassabban fejlődnek, mint a marha-tüdővész bacillusai. Annak a sokkal fontosabb kérdésnek a vizsgálatát, hogy a marha-tüdővész átvihető-e az emberre, megnehezíti az a körülmény, hogy nem lehet kísérleteket tenni tudatos átvitelre. Kimutatható fertőzéseknél mindig csak helyi betegségi jelenségek mutatkoztak. Előadását *Köhler* a következőkben foglalta össze. Sem a marha és az ember tuberkulózisának egyenlősége, sem különbözősége, sem pedig a marha tuberkulózisának az emberre való átvihetősége nincs eddigre véglegesen bebizonyítva vagy megcáfolva. Orvóserül a hatósági intézkedéseken kívül a tej forralása ajánlható. Azután *Nocard* (Allort) és *Arioin* (Lyon) beszélt a tejfel való fertőzés veszedelmének elhárításáról. A vitában résztvett *Bang* kopenhágai tanár és *Koch* professzor is. Az előbbi olyan esetekről számolt be, amelyekben határozottan bebizonyult az embernek marhák által való megfertőzése. *Koch* tanár azt fejtette, hogy a gümőkörös hussal vagy gümőkörös tejfelvel fertőzés még egyáltalán nincs teljesen bebizonyítva. A gümőkör egyáltalán nem vihető át vagy csak nagyon ritkán fordulnak elő ilyen esetek. A nemzetközi központi intézetnek oda kell hatnia, hogy több megfigyelésre való anyag gyűljön össze és össze kell gyűjteni azokat az eseteket is, amelyekben a fertőzés elmaradt. Szóla a legfontosabb dolognak tartja azt, hogy a nagy eszközöket ne bebizonyítatlan dolgokon alapuló intézkedésekre fordítsák, hanem az emberi tuberkulózis ellen való küzdelemre.

A ülés elején felolvasták a német császárnal következő távirátát:

A tüdővész ellen küzdő nemzetközi központi irodának szives üdvözletét bense köszönetem fejezem ki. Örülök, hogy a nemzetközi központi iroda megalapításával sikerült az összes kultúrörzágoknak a pusztító vérsz ellen való közös eljárására erős támaszpontot és egyuttal a civilizált népek között új kapcsolatot teremteni az emberiség jólétere irányuló törekvések terén. Legmelegebb érdeklődésem és legbensőbb kívánságaim kísérik a tudomány és gyakorlat képviselőinek áldásos munkáját.

A táviratot a császár lelkes élettelisével fogadta a kongresszus, amely holnap folytatja tanácskozásait.

A kongresszus tagjai tiszteletére ma este lakoma volt, amelyen *Budde* közmunkaügyi miniszter pohárköszöntőt mondott *Vilmos* császárra. *Brouardel* (Páris) köszönetet mondott a kormányának kongresszus támogatásáért és a német császárnak köszöntötte fel. *Báró Kneesebeck* kamarás a kongresszus idegen vendőkeit köszöntötte fel.

MOLL SEIDLITZ POR
felülmúlhatatlan házászer mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban **MOLL** készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ és SO
Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, közsvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 filléért kapható. **MOLL** készítmény kérendő.

— **As új londoni lordmajor.** Tegnap ment végbe Londonban nagy ünnepélyességek közt az új lordmajorok, a zsidóvallású sir Marcus *Sammuel*-nek királyi megerősítése. Az új Lordmajor a városi tisztviselők nagy kíséretével a lordok házába vonult, hogy ott Earl *Halsbury* lordkancellártól átvegye megválasztásának királyi megerősítését. *Fulton* bíró régi szokás szerint úgy mutatta be a lordmajorot, hogy elmondta élete pályáját és kifejtette, hogy sir Marcus volt az angol-japán kereskedelem utódja és az ő nagy szervező képessége hártotta el Japánról 1888-ban az éhínséget, amennyiben óriási mennyiségű búzát szállított oda. Sir Marcus vitte először a londoni piacra a japán aranykölcsönt és a japán városi kölcsonköket, továbbá vezető szerepre emelkedett a petroléum-nagykereskedés és a hajóépítés terén. A lordkancellár kijelentette, hogy az új lordmajor minden tekintetben díszre válik előkelő méltóságának, amelybe egyhangú bizalom helyezte és örömmel erősítette meg a király nevében megválasztását. Ugy Sir Marcus, mint Angolország büszkén díszkedhetnek azzal, mondta lord *Halsbury*, hogy az új lordmajor oly felekezethez tartozik, mely más országokban igazságtalan és kegyetlen üldözéseknek van kitéve, míg Angliában tisztelőben tartják és apólják a szabadság és jog igaz alapelvét. E szertartás után kézzel-kézzel járt a fűszerezett borral telt billikom. Azután a Westminster-apátságban és egy kápolnában protestáns és katolikus istentiszteletek voltak, megnyitók aktusai a nyári szünet után újra összeült bíróságok működésének.

— **A póttartalékosok behívása.** A fővárosi demokrata-kör mozgalma indít oly célból, hogy a főváros polgársága tiltakozzék a póttartalékosok behívásáról szóló törvényjavaslat ellen. Ma ez ügyben a demokrata-körben értekezlet volt, amelyen a belvárosi *Saskör* is képviseltette magát. Az értekezleten először *Vásárosy* Vilmos bejelentette, hogy a mozgalomhoz Polónyi Géza is oszatlakozik.

Indványozta, hogy a póttartalékosok érdekében az egész fővárosi polgárság bevonásával tartanak egy nagyszabású négyülést, még pedig a változó viszonyok s íleg az ünnepre való tekintettel a vasárnapoz egy hétre tartassák meg a küldöttek ki a négyülés előkészítésére egy bizottságot.

Fichler Győző részletesen ismertette a póttartalékosok dolgát, nemkülönben a változott helyzetet, amelyet már is a polgárság körében megnyilatkozott hangok idéztek elő. Az illetékes körök igazi szándékát, szerinte, nem tudni, de sejtani lehet, sőt az sincs kizárva, hogy Magyarországban osztrák részről meglepetésre van kilátás. Katonai körökben aggodalmat keltett ez a hirtelen keletkezett mozgalom amely pártkülönbség nélkül nyilatkozott meg a polgárságban. Itt van a főváros hazafias határozata. Mindezek a körülmények azt igazolják, hogy ezt a mozgalmat nem szabad elaludni hagyni s azért ő helyesebbnek tartaná; ha a tervezett négyülést már a legközelebbi vasárnap megtartának, annál is inkább, mert szombaton van a halottak napja s ekkor rója le ki-ki kegyeletét a temetőben.

Az értekezlet elhatározta, hogy a fővárosi polgárság bevonásával a jövő vasárnap, november 2-ikán vagy a Nemzeti Lovardában vagy a Vigadóban négyülést tart. Választották egy előkészítő bizottságot, mely permanensióban marad.

— **Gyorsított-gyakorló esték.** *Csedossy* Béla, a képviselőház háznapja az országos magyar gyorsított-gyakorló-összejövetelre és gyűlései számára a hirlapkiadók terméte engedte át. Az első gyakorlóóra az új házban hétfőn, e hó 27-én reggel 7-8 óráig lesz; ekkor fognak kieszánni az igazolványok a pénzügyi gyakorló-esték látogatásai is, mert a gyakorló-összejövetelekre hétfőn ül csakis igazolványok felmutatása mellett juthatni — az ugynevezett szolgálati léposon — a kijelölt terembe.

— **A párisi rendőrség botrányai.** Egy párisi telegramm jelenti, hogy a rendőrségnek a Humbert-ügyben tanúsított ügytelensége, *Boulaire* család bankár szökése, a legtöbb rablógyilkos megmenekülése, az igazságügyminiszter előterjesztésére arra bírta a kormányt, hogy a rendőrség bünygi osztályának a *Jefté*, *Cochebori*-ot, elmozdítása állásától s a bünygi szolgálat, valamint a rendőrgyűzők szervezetének reformját határozza el. A kormány a jövőben arra fog törekedni, hogy a rendőrség és igazságszolgáltatás között megszűnjön a surlódások, melyek csak a büntetéseknél voltak hasznára. Humbertné me nekülése szintén csak úgy vált lehetővé, hogy a rendőrség bünygi osztálya, a bíróság kérésével ellentétben, nem a legjobb, hanem a legrosszabb közeget bízta meg a nyomozással. Humbertné a bordeaux-i kikötőben szállt hajóra, mielőtt a rendőrség tudta volna, hogy már elutazott az orléansi pályahézból. A kormány csak most konstata, hogy *Cochebori* a Humbert-ügyben nagyon gyanús jellegű kötelességmunkasáttal követte el. Az idegen hatóságokat későn értesítették s a vizsgálat nagyon lanyhán folyt. Valamennyi francia kikötő értesítve volt, csak éppen a bordeaux-i nem. A kormány rendelete folytán *Lépine* rendőrgyűző most dolgozza ki a bünygi szolgálat új szervezését.

— **Leányegyesület.** A *Nemzeti Szalonban* a Leányegyesület ma összejövetelt tartott, amelyen ott láttuk a budapesti társaság színel-javát. A szalon öszi látását, amely ezúttal még a szokotnál is gazdagabb és érdekesebb, nagy élvezettel szemléltek a vendégek. A Leányegyesület választmánya fogadta az egybegyűlteket s az egyesület működését ismertető felteket osztott szét. A sikerült összejövetel bizonyára tekintélyes összeget juttatott a Leányegyesület pártolásmártyó nemes oábjának.

— **Halálos szerencsétlenség.** Tegnap déltán halálos szerencsétlenség történt a rákosi rendezőpályaudvaron. A 2696. számú mozdony gőzcsöve megrepedt és a gőz hatalmas erővel ömlött ki a repedésen. A mozdonyon voltak *László* Béla mozdonyvezető, *Elekcs* Ferenc létező és *Vágó* István fűtő. A hirtelen kiáradó gőz *Vágó* István tőtt érte és leforrázta. *László* és *Elekcs* a gőzömlés elől leugráltak a vonatról. *László* oly szerencsétlenül esett, hogy a másik vágányon álló mozdony az altestét elhajtotta. *Elekcs* nek nem történt baja. *László* mielőtt még a kórházba szállíthaták volna, meghalt. *Vágó* eszméletlen állapotban viték a Rókus-kórházba. A rendőrség megindította a vizsgálatot, de még nem lehetett megállapítani, hogy mi okozta a katasztrófát.

— **Jóttékony hangverseny.** Bécsben mozgalom indult meg, hogy *Materna* asszony javára hangversenyt rendezzenek. A rendező-bizottság élén *Kielmann*-egy grófné áll s közreműködésüket eddig megígérték a legkiválóbb osztrák művészek. Így: *Reichmann* és *Schrötter* is, *Wagner* Siegfried egy szimfoniát fog dirigálni.

— **Pórtújtár merénylő.** Ma délben *Kock* Miksa 67 éves napjamos beállított *Tahi* Mátyás Gyár-utca 30. számú késesboltjába és kést kért. *Tilbauer* Lajos 20 éves késesegéd, aki egyedül volt a boltban, ki akarta szolgálni a vevőt, aki váratlanul revolverrel rántott elő és *Tilbauer*-re szegezte. *Tilbauer* látva a veszélyt, egy bárdot ragadott fel és azzal kétszer fejbe vágta a napjamosot, aki eszméletlenül esett össze. A mentők a Rókus-kórházba viték. *Tilbauer* a rendőrség kihallgatása, azután szabadon eresztette. Valószínű, hogy az idegen rabolni akart.

— **A triestri asztrák vége.** *Triest*-ből jelentik, hogy a asztrák ma véget ért s a *Lloyd*-társaság igazgatóság megígérte, hogy jövőre új munkások alkalmazásakor, habár nem kizárólagosan, de első sorban a munkaközvetítő-irodák ajánlásait fogja figyelembe venni.

— **Régi haragosok.** A csonrádmegyei *Mindszent* községben *Szepesti* Rókus és *Deák* Lajos földművesek, akik régen elienséges viszonyban élnek egymással, tegnap hangos szóváltásba elegyedtek az utcán, amely után *Deák* Lajos baltáért sziaidat hazá, *Szepesti* pedig hatalmas doronggal feltegyerve kereste haragosát. Amint újra összetállakoztak, egymásra rohantak és *Szepesti* háromszor fejbavágta *Deák*ot, amire ez bá tával előbb *Szepesti* karjára csapott, azután mikor ellenlele összeesett, még két baltacsapást mért rá. *Szepesti* haldoklóva viték a kórházra, *Deák*ot elolták.

— **Szerencsétlenség egy ideóptáznál.** *Lauenburgban* az Elba-híd építése közben, mint Hamburgból táviratozzák, az állványok leszakadtak és a munkások a folyóba zuhantak. Kettőn a vízbe íntak.

— **Szerencse a szerencsétlenségben.** A jónévű *L.* vendéglős nemrég adta üzetét, hogy San-Franciscóban élő gyermekeihez költözön *Körülbeür* 60 ezer koronával kelt ura. Ismerősei alig gondolták már rá, migem íthon az a hír terjedt el róla, hogy *L.*-et Brémában, midőn az Amerika ide induló hajóba akart szállni, ügyes zsebmetszők teljesen kihozták. Ugyanezen időjájt *L.*-nek egyik itukori barátja egy hosszú panaszos levelet kapott, melyben *L.* igazolta a hirlapkiadómények valódságát és arra kéri *O.* barátját, hogy jőne segítségül azonnal Brémába. A barát kötelek folytán *O.* azonnal odautazott. *S.* ma *O.* felesége, a következő meglepő levelet kapta férjétől: „Képzeld csak, hogy *L.*-nek a nagy peche mellett minő nagy a szerencsése! A gazemberek kiúpták zsebéből a pénz-el telt tárcát és ezt kiürítve, eldobták. A rendőrség megtalálta a tárcát és ebben nem talált egyebet mint egy sorsjegyet, amelyet *L.* a Török A. és Tarsa bankjánál, Budapest, VI. Terék-körút 46/a, amely tudvalegőleg házámban a legnagyobb osztályosrajék-üzlet, vásárolt. Közben az osztályosrajék huzásai voltak s te emlékszel rá, hogy elutaztam előtt Törököt huzási jegyzeket kártem. Amint *L.* sorsjegyet mutatta a néküli hogy bá mire is gondoltam volna, megnéztem a sorsolási jegyzeket és látom, hogy *L.* sorsjegyet nagy nyeresémmel huzták ki. Képzetedet, mennyire örült ennek *L.* barátom.

— **Rendőri hírek.** *Halász* János állványozó az Osztrák-Magyar Bank Hold-utca 2-ik számú ház építkezésénél leest az állványról és súlyosan megsérült. A Rókusban apólják. — A rendőrség letartóztatta *Vancsák* Ferencné született *Kecskeméti* Róza rovtó multu asszonyt, aki a kis lányknak fűbevalóit és ruhát lopkodta el az utcán. — Tegnap este óta ma délig nagy helyen volt kisebb tüzeset a fővárosban. Így tűz volt *Follák* *Abraham* *Felszédorsor*-utca 43. számú lakásán s a *Kennstör*-utca 30. számú házban. A Gyömrő-út 60. számú házában tüzeset gyújtott ki, az *Örmény*-utca 44. számú háznak pedig a pincéjében gyuladt meg egy szemétrák.

(x) **Próbáljon egyszer szerencsét Lukács** Vilmos bankházaon Budapest V. Fűd-utca 10.!!! 1/4 oszt. sorsjegy 12.— K. 1/4 s 6.— K. 1/4 s 3.— K. 1/4 s 1.50 K.

(x) **Nagyon kifizetődik** a legújabb ruhakölme mintagyűtemény és női leöltők árjogyzékét megrendelni. *Weiss* Gyula Áruháza, Budapest, Kossuth Lajos-utca 18. sz.

(x) **Egyszer-féle mallapantillák gyorsan és biztonságos** hatkóhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Doboza 1 és 2 korona. Próbadoboz 50 fillér. Fő- és széküldési raktár: *Nádor-gyógytár*, Budapest, Váci-körút 17.

(x) **Alig van oltk**, melynek annyi utánzata volna, mint a pemeteiü-cukorkának. Azért a vásárlásnál nagyon tessék ügyelni és határozottan *Réthy*-jélet kérve mást el sem fogadni.

Az angol koronázási körmenet.

— A *Budapesti Napló* táviratai. —

London, október 25.

Londonban ma tartották meg nagy fényvel a koronázási körmenetet, amelyet a koronázás után való napon kellett volna megtartani, de akkor-tájt a király betegsége miatt elmaradt. A disz-felvonulás középpontja természetesen a királyi pár volt.

A házak ujra lobogódsít öltöttek s a díszmenet végiment azokon az utcákon, amelyek a koronázó ünnepekre ki voltak szemelve. A Szent Pál-székesegyházban ünnepi istentisztelet volt s utána harmincezer katona vonult ki díszszemlére.

Az ünnepek alatt két olyan esemény adta elő magát, amely méltán gondolkodóba ejtette a londoni rendőrséget; az egyik egy anglikán papnak szerencsére megghiusult borzalmas terve, aki fel akart robbantani egy tribúnát. Még inkább megdöbbenette London lakosságát a másik: hogy a *Guidhall* kupolája kigyulladt, alig-hogy a királyi pár és a méltóságok eltávoztak az ott rendezett reggeliről. Az anglikán papot még idejében ártalmatlanná tette a rendőrség, a tüzet hamarosan megfékezte a tűzoltóság, de még mindig fennmarad az a kérdés, nincs-e összefüggés e két esemény között és nem-e az angol imperializmusnak halálos ellenségei akarták ily borzalmas módon megzavarni az ünneplő angol nép örömét.

London, október 25.

Verőfényes idő kedvezett a diszfelvonulásnak. Száz meg száz ember lepte el a tribúnákat s még többen állottak sorfalat azokon az utvonalakon, amerre a körmenet elhaladt. A díszmenetben résztvevő a *cambridgei herceg*, *Lajza* és *Viktória* hercegnőkkel, *Roberts* lord, a lordmajor, mindketten lóháton, sok magasrangú katonatiszt és más előkelőségek. A király, aki tábornagygy egyenruhát viselt, a királynevelő nyolcogatu nyitott állami hintóban ül. A királyi párt mindenütt lelkesen üdvözölte a közönség.

Kévséssel egy óra után a királyi pár és a méltóságok a *Guidhall*-ba érkeztek, melynek bel-seje pazarul volt díszítve.

Mindenütt a királyi ház tagjait, diplomatákat, magasrangú állami hivatalnokokat és tiszteket láthatni díszegyenruhában, rendjeikkel ékesítve. A diplomaták között van a német nagykövet is, akit beépésekor élénken üdvözöltek. Kévséssel a reggeli előtt a lordmajor a város nevében üdvözölő feliratot nyújtott át a királynak és a királynevelő, akik ilyenesen díszított menyerezet alatt állított emelvényen ültek. A király megköszönte London lakosságának szives jóindulatát, majd azt mondta:

— Milyen meghatóttak azok a szerencsesekivánatok, amelyeket kifejeztek irántunk a koronázás és egészségem helyreállta alkalmából, amelyet népem könyörgéseire visszaadott az ég. Főházményaim egyesítem az önökével és kívánom, hogy eszentül boldogság és megelégedés uralkodék birodalmamban. Reggeli után felköszöntöttek a királyt. *Albany* hercegné, aki a karzaton volt, a nemzeti himnusz énekelte, amelyet az összes jelen voltak vele énekeltek. Néhány rövid beszéd után a társaság elhagyta a termet. Kévséssel egy óra után újra megindult a menet és a Westminster-hídon át visszatért a *Buckingham*-palotába, ahova a királyi pár háromnegyed két órakor érkezett meg.

Alig hogy a körmenet elhagyta a *Guidhall*-t, a *palota kupolája kigyulladt*, de a tűzoltóság hamarosan eloltotta a tüzet, amelyet állítólag egy drót megőrvadása idézett elő.

London, október 25

A királyi pár ünnepélyes bevonulással a legnagyobb tömeg a fűtőcán gyülekezett. *De Wet*, *Botha*, *Delarey* a tribún első sorában foglaltak helyet, mint a városi tanács vendégei. Erkezésükkor a lakosság meglehetősen hidegen üdvözölte

a boer tábornokokat. A királyi pár tiszteletére a lord-mayor a Guildhallban reggelit adott, amelyen az egész kormány, a diplomáciai kar is képviselve volt. A bevonulás alkalmával olyan esemény történt, amely könnyen végzetessé válhatott volna. A detektívek letartóztattak egy *Martin* György nevű anglikán papot, aki fonyegőzött, hogy levegőbe röpti a tribünt, amely megszentelt helyen, a Themse déli partján épült. A papnál egy font löport találtak. Kihallgatásakor még kérdését is avval, hogy istenes dolgot akart cselekedni. A rendőrség azt hiszi, hogy *Martin* brült.

London, október 25.

A királyi pár és a királyi család tagjai, akik az ünnepies bevonulásban résztvettek, a körmenet után megjelentek a Buckingham-palota erkélyén. A lakosság olyan lelkes ovációkban részesítette a királyi párt, hogy megegyeszer meg kellett jelennie az erkélyen.

SZÍNHÁZ, ZENE

Templom-szentelés.

— Prolog. —

Irta: *Abrányi Emil*.

A villogó kard szép, nemes dolgot.
Ezzel szerezték egykor a hazát
Merész csatákon a hatalmas ösök!
De nemesebb, szebb, mint a villogó kard:
A villogó ész!... Az a hatalmas,
Mely a hazát megtartja bölcs erővel!...

Ó szebb a munka, mint a háború!
Az áldott munka, mely békés csatát vív
Műhelyben, gyárban, szántóföldeken;
A gyűlölséget irtja szíveinkből,
Mint gondos kertész a silány gyomot;
Műveltséget sugároz szenteszéjél
Mint egy örök nap, mely nem áldozik le,
Hogy a világ jobb, szabadabb legyen;
Vezet bennünket oktató mosolylyal
A nagyszerű testvériség felé;
Egyik kezében tápláló kenyér,
Másk kezében illatos virág;
A hol fölcillan fényes fegyvere,
Ott porba hull a rosszság, a gőg,
Nem jajgat többé a beteg nyomor,
És összhang támad a zavar helyén,
Főnséges összhang —: mert nincs szebb zene,
Mint millió szív összedobbanása!

Nem véres hullák —: élők kellene!
Nagy harcmezők, a hol mindenki küzd,
De él mindenki!.. Él és boldogull!
Vér és dicsőség volt a régi jelszó.
Mi ezt írjuk föl ragyogó betűkkel
Az új idők szelidebb homlokára:
Legyünk műveltek! És szeressük egymást!

E nagy munkában a játszó-művész
Nemes szándékkal, híven osztozik.
Magyar műveltség terjesztői közt
Elöl megy buzgón a magyar színész,
A nemzet régi, hű apostola!..
Ámbár csak játszik és világa látszat:
Nagy munkát végez, ó higgyjétek el!
Mert hogyha keskeny deszka-színpadán
Erényt magasztal, bűnt megbélyegez,
Ha századok támadnak föl szavára,
Ha festett arcán természet ragyog,
Ha könnye hull és szíveket emel:
E látszatnál nincs komolyabb való,
És játéknál nincs szentebb igazság!

Igló, te szép, nyájas vidékü város:
Te őrt állottál hajdan, mint a Tátra,
Mely büszkén néz rád a magyar határról.
Te harcoltál kunokkal, husszitákkal
És a magyarság minden támadó
Ellenségével, bátran, rendületlen!
Vendégeid királyok voltak egykor:
Zsigmond, Ulászló és a népszerű,
Hatalmas Corvin: nagy Mátyás király!
Királyi pompát adtál a királyi
Vendégsoportnak. Ámde szívesebben
Fogadtad el vendégül a szabadság
Vitézeit, a kik sas-fészkeken

Pihentek néha, mint fáradt sasok.
A legnagyobb pompát ezeknek adtad:
A szivedet!... Ó volt idő, mikor
Eladtak csúful, zóltárgy gyanánt.
De magadat te soha el nem adtad!
Az idegenből jött kolónia
Nem vált irántunk soha idegenné!
Szentháromságod mindig ez maradt:
Hűség, szabadság, hazaszeretet!

Őrt állottál sok véres századig,
S most újra őrt állsz nemzetünk javára,
Nem sáncokon —: pompás színházad élén!
Nekünk most ez kell!.. Biztosabb, erősebb,
Tartósabb bástya nincsen a világon!

Mert vár a színház s diadalra kész
Őrség van benne: a magyar színész!
Itt fog harcolni lelkesedve, hűvel,
Magyar szavak bübajos fegyverével!
Kétes határon, fontos végvidéken
A nemzetet vár oltalmazta régen.
Most minden színház egy-egy bástyafal,
És a hazát itt védi a magyar!

Árpád vezér s a roppant csatarendek
Uj honjuk földjén hosszasan pihentek.
Nekik szabad volt elnyugodniok.
Utjuk nehéz volt és a munka sok.
De bennünket dologra hív a kor!
A hódításban most rajtunk a sor!
Rajtunk, a kiknek sírt és vermet ásnak —:
Még nincsen vége a honfoglalásnak!

Hódítani kell nekünk is, hogy legyen
Erős magyarság völgyön és hegyen!
Hogy országunkat úgy harsogja be
Magyar-szavunk, mint diadalzene,
Mint templomot a büszke Glória!..
Hogy Magyarország mindegyik fia
Szeressen minket... s lássunk végre hát
Erős, egységes, nagy magyar hazát!

E főnséges, szelid honfoglalás
A színpadon hadd menjen végre!... Más,
Szebb harcmező ez, mint a csatater,
A hol pataknak omlik ki a vér!
Itt nincs halál, csak élet, csak siker.
Itt senki sem vesz, itt mindenki nyer,
Itt nincs más győző, csak az Ideál,
Mely lelkeinkkel az ekekre száll!

Itt a kezekre láncot nem verünk,
De minden lélek összeforr velünk!
Itt nem rontunk az ellenségre karddal,
De mindenkit meghódít a magyar dal!
Itt harcot *Bánkban* nagy költője vív,
S magát megadja valamennyi szív!
Itt az csatázik, az vonul ki karban,
A mi nemes rész, *szellem* a magyarban!

Szívárvány-színben csillogó kedély,
Király-palástban járó szenvedély,
Enyelgő tréfa, aranyos humor,
Melyben Tokaj méz-édes nedve forr,
Égig szökő tánc, lassu, méla nóta,
Mely sirva vigad három század óta:
E játékos, csodálatos sereg,
Szép országunkat ez hódítja meg!

Tündöklő színház!... A magyar művészet
Nevében kezd el buzgó működésed!
Az első szó, mely téged ünnepel,
Az én ajkamról hangzik mostan el!
Szent szó —: magyar szó!... Soha mást ne halljon
E fényes ház!... Magyar ígét sugalljon
Míg a világ áll!... Búgva és dörögve
Magyar szót mondjon!... Most és mindörökké!

*** Zeneszerző, rendező, karmester. Nagyon
töved az aki azt hiszi, hogy itt három emberről
irunk valami vidám történetet. Ez a hárman minőség
egy embert illet: *Stoll* Károlyt a *Népszínház* főrendezőjét.
Mint valami *Fregoli* szerepel a színház legközelebbi
ünnepségein. *Stoll* Károlyt a *Népszínház* főrendezőjét.
Mint már megirtuk, Niobe; szövegét *Paulton* vigjátéka
eszméjének felhasználásával *Pásztor* Árpád írta, de a
darab cselekménye teljesen független a másik vigjátéktól
s míg ott egy szobor elevenedik meg, itt

heten ébrednek új életre. Zenét az operához *Stoll*
Károly szerzett, természetesen ő is rendezi, hisz ez a
foglalkozása, de egyben bemutatkozik a budapesti
közönségnek, mint karmester is, mert muzsikáját ő
maga dirigálja. Niobéból különben hétfőn kezdődnek
meg a zenekari próbák. A főszerepet *Kury* Klára
játssza ez lesz az első eset, hogy verses szerepben
csillogtathatja fényes talentumát. Ebben a darabban
fog bemutatkozni a *Népszínházban* *Ledovszky* Gizella is.

*** *Blaža Lujza* bucsuja. *Blaža Lujza*
asszony, aki hosszú esztendőknél keresztül volt
és maradt a magyar népszínmű lelke, a Népszínház
műsorának nevezetes oszlopa, általában az egész magyar
színesznetek egyik kimagasló disze, a héten három
bucsujátékban válik meg végérvényesen a Népszínház
közönségétől. A *Nemzeti Színház* igazgatója ugyanis
Blaža Lujza asszonynak, mint első műintézetünk örökös tag-
jának már csak október 31-ig adott a Népszínházban
való bucsujátékokra engedelmet. Ehhez képest fellép
szerdán a *Székimondó asszonyságban*, egyik leghíresebb
szerepében, csütörtökön a *Boszorkányvár* című operettben
és utolsó est gyánánt a *Sárga csikó* Erzsikéjében.
November 1-től kezdve pedig a *Nemzeti Színházba*
költözködik át, amelynek kötelekétbe örökjogon a
miniszterelnök gondoskodása szerződtette meg
tavaly nagy érdemeinek ebben a formában való
elismerése gyánánt.

*** *Hírek a Nemzeti Színházról*. *Bercsik* Árpád
uj darabja, *A kurucok Párisban*, mely iránt a közönség
közönség nagy érdeklődés mutatkozik, és amelynek
mai második előadását is telt ház nézte végig, a
holnapi harmadik előadáson kívül kétszer szerepel a
Nemzeti Színház jövőheti műsorán; szerdán, 29-én
kerül színpadra negyedszer és vasárnap, november 2-án
este ötödikször. A *Nemzeti Színház* legutóbbi
ünnepsége, a *Jóld*, amelyre még folyvást telt ház volt,
kedden került színpadra, előtte hétfőn pedig a *bor*.

*** *Dalstély*. A nagy érdeklődéssel várt november
7-iki dalstélyt a Royal hangversenytermében
*Abrányi*né Wein Margit magyar szerzőktől egész sereg
uj, náunk még nem énekelte dal stélyt be. A művésznő
gazdag változatossággal összeállított programja a
következő számokból áll:

1. Feuthné aríája a Windsori víg nőköl: *Nicolai*.
2. a) Du bist wie eine Blume, *Liszt*; b) Waldtraut,
Goldmark; c) Kuruonóta, *Mihalovich* Ödön; d) Jeen
toujours une amour és Comment disaient ils, *Hubay*
Jenő. 3. Andante e Rondo capriccioso, *Saint Saëns*
Jeghudin előadja *Kemény* Reszó tanár. 4. a) Erődn
járunk, *Kern* Aurél; b) Ugy-e Jani? *Tarnay* Alajos;
c) Az erőd vár, *Nemeshegyi* Béla. 5. a) Sommer
és Volkslied, *Wolff* Erich; b) Schlage nicht die
tauchten Augen, *Ruhige* Liebe és Oh junges, junges
Liebesglück, ifjabb *Abrányi* Emil. 6. Magyar táncok,
Herafeld Viktor, hegedűn előadja *Kemény* Reszó
tanár. 7. a) Dein blaues Auge, *Brahms*; b) Weite
Wiesen im Dämmergrau, *Strauss* Richard; c) Weylas
Lied, *Wolff* Hugó; d) Was machte mich so krank?
Alte Laute és *Hidalgo*, *Schumann*. *Kemény* Reszó
tanár, a kitünő művésznő kollegája, szíveségből
működik közre a november 7-iki dalstélyt.

*** *A Casanova sikere*. A *Népszínház* szenzációs
sikert aratott darabját *Faragó* Jenő és *Barna* Izso
regényes nagy operettjét sorra előadják a vidéki
színházak is. Az előadási jogot megszerezték már
Zilahy Gyula (Arad), *Szendrey* Mihály (Pozsony),
Pesti Ihsz Lajos (Szabadka), dr. *Janovics* Jenő (Szeged),
Krečan Ignác (Temesvár) és *Nádasi* József (Pécs).
— Első vidéki előadása a jövő héten lesz *Aradon*, a
színház jelenlétében. A darab híre eljutott *Bécsbe*
is és az előadási jogra alkuszik *Karcszag* Vilmos az
An der Wien igazgatója is. A *Casanova* a jövő héten a
Népszínház-ban hétfőn, kedden, és szombat este
színpadra kerül. Az eddigi tízennegy előadás oly nagy
vonzóerőt gyakorolt a közönségre, hogy az összes
jegyek mindenkor elfogytak.

*** *A Magyar Színház* ünnepsége. A *Magyar*
Színház pénteken mutatja be szezonjának negyedik
ünnepségét, az utóbbi idők egyik legsikerültebb
trancia bohózatát, a *Main gauchet*, amelyet *Balkérol*
című *Heltai* Jenő fordított magyarra. Vezető szerepe
lesz az ünnepségben *Horváth* Paulának, aki mindjárt
első fellépésével a közönség és a sajtó egyetértelmű
elismerését vívta ki. A művésznő a *Balkérol*-ben
egy fiatal, naiv menyecskeként játszik. *Boross*nak
és *Sziklainé*-nek egy állandóan hadilábban álló,
zsörtölődő házaspár szerepe jutott. Ez a két alak
áll a mulatságos bohózat cselekmény központjában.
Főszerepet játszik még *Tomcsányi* Rusi, *Ráthonyi*,
Faragó és *Delli*. Az ünnepséget *Rudós* Árpád
rendezi.

*** *Magyar művésznő sikere* *Triestben*. A
triesti filharmoniai társulat legnapj hangversenyén
nagy sikert, osztaltn elismerést aratott *Stark*
Ludovika, a budapesti zenekezdők egyesületének
ismert énektanárja. A kissasszony *Wagner* és
Ponchielli dalműveiből adott elő részleteket s ezeken
kívül *Olasz* dalokat is énekelni szünni nem akaró
taps között. A triestri lapok a teljes elismerés
hangján nyilatkoznak a művésznő szép
organumáról, meleg előadásáról és kitünő
iskolázottságáról.

**** Az Iglói színház megnyitása.** Iglóról táv-íratok nekünk, hogy ma volt az újonnan épült pompás színháznak ünnepélyes megnyitása. A megnyitáshoz *Hegyesi Mari* és *Bakó László*, a budapesti Nemzeti Színház művészei is közreműködtek. A előadást *Ábrányi Emil* remek prólogjával nyitották meg, amelyet *Hegyesi Mari* szavalt nagy hatással. (Mai számunkban közöljük a színházról felvett) Ezt követte *A szigetvári vértanúk első felvonása*, a *piros bugyelláros* harmadik és *A cigánybáró* első felvonása, amelyet *Halmay* szintársulata nagy sikerrel adott elő. A színelőadást lényegesen bál követte az új vígadó termében, melyen a budapesti művészek és a színház tagjai kívül a vármege és a város hatóságainak képviselői, valamint a város értelmiségi is résztvettek.

**** Hangversenyek.** *Mérvó Jolán* zongoraművésznő, kinek németországi sikereiről már a minap megemlékeztünk, szerdán, november 19-én a Royalteremben önálló hangversenyt rendez, amelyre a műértő közönség figyelmét annál szívesebben hívjuk fel, mert *Mérvó* kiasszony máris kiváló tehetségnek bizonyult. Kétségtelen, hogy rövid idő alatt a zongoraművészek legelső sorában fog helyet foglalni. Jegyek mátkor kezdve *Mérvó Béla* zeneműkereskedésében Andrássy-ut 12. sz. alatt kaphatók. *A Fiharmóniai Társaság* az idén is hirdeti a szokásos utóéreltetet a még hátralévő 9 hangversenyre a bériet ár megjelölés hányadért. A II. fiharmóniai hangverseny szerdán, november 6-én lesz *Krausz Ernő* berlini udvari operatékés közreműködésével. A műsör kimagasló pontja Goldmark *Falusi lakóaloma* című szimfóniája, jegyek kaphatók *Mérvó Béla*-nál (Andrássy-ut 12.) — *A Grányel-Lörger* négyes I. hangversenye vasárnap 28-án délután 4 1/2 órákor lesz a Royal-teremben *Szeyer Ilona* operatékés közreműködésével. A műsör többi száma *Smetana*, *Elektrombi* című vonósnégyese, *Mocart* ruvois négyese *Burose* tanárral és *Beethoven* vonósnégyese. Jegyek kaphatók Rózsavölgyi és társánál és este a pénztárnál.

**** A Nemzeti Színház újdonsága.** A Nemzeti Színház legközelebbi újdonsága *Echegaray*-nak háromfelvonásos színműve lesz, melynek címe *Haldios csónak*. A darabot *Huszár Vilmos* fordította.

**** A E. A. L. E. K. felújítása.** A Magyar színház hétónál felüljára a *B. A. L. E. K.* című francia operettet, amelynek szövege egyike a legmulatságosabb, kacagató műveknek, zenéje pedig, amely dalmas számok sorozata, *Hervének* a *Lili* szerzőjének a munkája. A női főszerepeket *Szelestey Ilza*, *Tomcsányi Russi* és *Kornai Berta* játsszák; a férfi főszerepeket *Boross*, *Ráthonyi*, *Szilágyi* és *Rubos* Árpád játsszák; ez utóbbi mint színész, a *B. A. L. E. K.*-ben mutatkozik be először a budapesti közönségnek. Az operettet *Szilágyi Vilmos* rendezi. A jövő hét műsörén a *B. A. L. E. K.* ötödik szerepel.

**** A Gyermekek-Színház megnyitása.** A *Feld-féle Gyermekek-Színház*át november 6-án nyitják meg. A közreműködő gyermekeket a hó 29-én és 30-án veszik föl a színház irodájában (Rotteniller-utca 37/b.) délután 4 órákor. Az illető gyermekek csak szülőik kíséretében jelentkezhetnek.

**** Sarah Bernhardt Berlinben.** *Sarah Bernhardt* tudvalóvöleg, hétónál kezd meg nagyérdemű vendégjátékát a berlini udvari színházban. A művésznő ma este még *Kopenhágában* játszik s az előadás után külön vonaton utazik *Berlinbe*, hogy még idejében érkezze a berlini írú körben rendezendő matinéjára. Ezen a matinéen a francia tragika *Phädra* címszerepében mutatkozik be a berlini sajtó embereinek.

**** Az Országos Színész-Egyletektől.** Az Országos Színész-Egyletet igazgató-tanácsa november 4-én tartja rendes havi ülését, melyre a vidéki tanácsotagok közül *Balla Kálmán* és *Hesesi Gábor* hívták be. Pár nappal megelőzőleg a legyei választmány tartja ülését. Az egyesület nyugdíjalapja javára rendezett tárgysorsjáték húzása december 15-ikén lesz. A nyíron *Berky Ferenc* és *Hesesi Mihály* igazgatók felosztatták társulataikat, viszont a most szerződés nélküli való színészeket tekintve a tanács *Santai László*-nak igazgatói engedélyt adott, aki társulataival *Nagy-Szebenben* kezdte meg működését.

**** Boldog szerelem.** E címen új dal jelent meg zongorára és énekhangra. Szerzője *Deinár Adalbert*, aki már több sikerült zeneművet szerzett. A csinos dal Rózsavölgyi és Társa cégnél kapható.

**** Városligeti Szinkör.** A *Városligeti Szinkör*ben holnap, vasárnap két előadás lesz. Délután 4 órákor a *Notredamei harangoszó*, este 7 órákor a *Mohár és gyermeke* kerül színpadra *Feld Irénnel*. Mind a két előadást leléllyárrakkal tartják.

**** Legújabb zeneművek** kaphatók *Szilágyi Béla* könyv- és zeneműkereskedésében. Budapest, Károlykört 26. — Operák és operettek zongorára szöveg nélkül: *Wagner Tristan* és *Isolda* 9.60 K., *Bolygó hollandi* 7.20 K., *Tannhäuser* 9.60 K., *Verdi Aida* 9.60 K., *Alarcosbál* 3.— K., *Troubadour* 3.60 K., A 6-vevő 4.80 K., *Offenbach Hoffmann* meséi 10.— K., *Bizet Carmen* benyomott szöveggel csak zongorára 7.20 K., *Strauss A böregér* 6.40, *A cigánybáró* 6.40 K., *San-Toy* 6.40 K., *Geisha Görög rabszolga* Cirkuszélet, Szerencse csillaga, Kis aranyos egyenként 6.— K., *Florodora* Kis szökevény, *Postás* új, *New-York szépe* egyenként 7.— korona. Az édes lányka két füzet 6 korona. Az író potpourri 3.60 korona. — *Luna* asszony potpourri 3.— K. *Rózsabimbó* és a méh, magyar szöveggel 2.16 K. Legkedveltebb kuplék: *Hab'n Sie nicht den kleinen Cohn* gesen'n, magyar szöveggel 1.80. *Der kleine Cohn* ist da! magyar szöveggel 1.44 K. *Meine Lilly* (a *Lotti* éredéséből)

1.80 K. A golya dal ugyanabból magyar szöveggel 3 K. *Zsuzsi* kuplé 2 K. *Madame Sans-Gêne* 1.80 K. *Drah'n* ma ut 1.80 K. *Luna* waizer 2.40 K. Az izé operetéből, az édes lánykából, a svihákkökből a *Waizer* egyenként 2.40 K. *Huber 101* magyar népdal cigányos modorban 3.— K. *Blach 101* magyar népdal begödüre 3.— K. *Legujabb tánc* és dal-album cimbalomra *Allaga Géztöltő* 3.60 K.

A lengyel zsidó.

Népies dalmű, két felvonásban. Zenéjét szerzőtte: *Weis Károly*. Szövegét *Eckmann-Chatrian* után írták: *Léon Viktor* és *Balka Richard*. Fordította: *Vidor Deszö*. Első előadása a magyar királyi Operaházban 1902. október 25.

Budapest, október 25.

Nem kell emondanom az *Operaház* mai ujdonságának a meséjét, ugy gondolom. *Eckmann-Chatrian* háborozgató drámájának különös szerencsése van Magyarországon: mint színmű, *Ujházy* Edére talál, aki a maga művészetének magaslátára emelte az ügyes színházi csinálmányt, — mint dalmű pedig imhoi *Takáts Mihályra* akad, akinek mai alakítása a magyar művészetnek eseménye.

A mai premier *Takáts Mihály* esteje volt. A kitűnő énekes azokban a régiókban mozgott, amelyek az énekes mesterség legmagasabb célját jelentik: járték és ének dolgában egységesen ábrázoló műremeket nyújtott. Az ő Mathisz-alakítása abba a galériába való, ahol *Jászai Mari* Elektráját, *Blaha* Lujza Finum Rózsáját, *Márkus Emilia* Juliáját és *Ujházy Ede* Tiborát csudájuk.

Egyedül csak *Takáts Mihály* személyes sikere igazolja, hogy a *M. Kir. Operaház* lámpái elé bocsátották a mai est ujdonságát.

A szövegről nem is beszéltek, egyszerűen azért, mert sajnálom a papírost. Hiszen ha megkezdem: egyszer volt egy elszázi polgármester... te, oh nyájás olvasó magad folytatod a mesét. Nem is fontos ez az egy-két lényegtelen változtatás, amelyet a librettóban *Léon Viktor*, ez a kitűnő érzékű és kifogyhatatlan vénjón színműíró tett.

Weis Károly-ról és dalművéről már lenne néhány megjegyzésünk.

A komponista ma negyvenéves és Prágában született. Amint *Balka*, a dalmű ügyetlen scenáriumának készítője egy budapesti barátjának írja, *Weis Károly* a prágai konzervatóriumból „tehetség miatt” kicsapták. Az ilyesmi mindig jó jel; Petőfi is megbukott a magyar nyelvből és *Verat* is, mint tehetség-telent, csapták ki a milánói zenedéből. Hanem azért nem mindenki lángelme, akit tanára számárnak tart.

Weis Károly se lángelme, de nem is tehetség-telen ember. *Viola* című víg dalművét, amely tíz év előtt került színpadra Prágában, nem ösmerjük és csupán *A lengyel zsidó* zenéje nyomán ítéhetjük meg a cseh komponista tehetségét.

Kezdetben vala *Wagner Richard*! Kinek is valami mondanivalója, aminek számára új nyelvet talált ki kifejezési formának. Aztán *Smetana* is volt a világunk meg *Csajkovszky*, van aztán *Massenet* és *Dvorzák* is meg ezeken kívül fűben is. Nélkülük nem lenne a világunk. *Weis Károly*. Ami nem szegény, mert minden művészeknek vannak csei, akik szerzett, vagyonukat az utódra hagyják. A derék, munkás utód pedig szaporítsa, ami ingyen ajándékképpen reá maradt.

Ne tessék félreérteni, nem plágiumokról van szó, — hiszen *A lengyel zsidó* partitúrájában még csak kompromitáló reminiscenciákat se lehet találni! — hanem az önálló egyéniség teljes hányáról. *Wagner* meg is találta germán istenek és hősök nyelvét, — és imhoi *Mathisz* elszázi polgármester, aki tizenöt év előtt egy lengyel zsidót ölt meg; ezen a nyelven deklamálja lelki turdalaist.

A lengyel zsidó zenéje is a zenekarban van. Ott is marad. A színpadon mozgó alakok cselekedeteikkel illusztrálni igyekeznek azt, ami a zenekarban történik. *Weis Károly* is csak olyan tehetség, mint a többi ismert és elismert zenei epigon. Mindet pedig azért kellett konstatálni, mert a reklám egy új csilgag fő-keltét hirdette az ámuló világnak.

Az epigonok zenedrámája már nem is a művészi intuíció, hanem a számított mesterség eredménye. Itt aztán *Weis Károly* ennek az iskoának minden erényét mutatja, sőt egyvel többet. Kitűnően instrumentál, embereket és cselekményt zenekarilag jellemezni tud, stb. — és ezenfelül van egy jó tulajdonsága, amely nem minden kollegáját disziti. Kitűnő színházi ember. Meglehet, hogy amit csinál, színházi csinálmány, de bizonyos, hogy a színpadon hatást ér el.

A lengyel zsidó eddigéig negyvenegy színpadon került színpadra, de — és ez jellemző! — leginkább üzleti spekulációin alapuló magán-színházakban. A *M. Kir. Operaház*ban, amelynek ideális kötelezetei vannak és a klasszikus műsört illetőleg hihetetlen adóságai és ezenfelül estenként 2200 forint szubvenciója, — *A lengyel zsidó* előadását csupán *Takáts Mihály* személyes sikere igazolja.

Es érdekes, a közönség is már megunt az epigonok zenedrámáját, — vár új formákat, új gondolatokat. Roppantul tanulságos volt ebben a tekintetben a hallgatóság magatartása *A lengyel zsidóval* szemben. Felvonások alatt a legkiválóbb taphelyeken egy kéz se mozdult. Az első felvonás után alig tudtak a szereplők kétszer kijönni, a második felvonás után pedig milyen érekesen disztigvált a közönség a mű és *Takáts Mihály* személye között. Riadó, tüntető taphogadta az énekest, amikor négyezer-öttször egyedül jelent meg, — és sokkal lanyhább volt az elismerés, amikor megelőzőleg néhányszor a többi szereplővel együtt jött ki.

Egy egészen új ember szerepelt ma este először az *Operaház* színpadán: *Vidor Deszö*, a szöveg fordítója és a dalmű rendezője. Ez a rokonszenves, fiatal színész nem tehet róla, hogy az előző rezsim, amely őt protegálta, csupa jóakaraból olyan földatlat bízta meg, amelyhez nem ért. Fordítása lehetetlen. Mindenképpen. Az énekesek át is dolgozták maguknak a szöveget. Jobbat mondatunk a mű rendezéséről, amelyet *Vidor*, a műintézet stipendiuma segédelmével külföldön tanulmányozott. A tőrekvő, derék *Vidor*, aki lelkiismeres komolysággal fogja föl feladatát, persze csak akkor adhatja majd igazán tanulélet rendezői tehetségének, ha mintak nélkül fog berendezni egy új darabot. Örömmel tapasztaltuk, hogy sikerült neki egyik-másik énekest jellemzőbb játékra kényszeríteni.

Mert borzasztó nálunk a sablon! A legtöbb urnak és hőigény egy-egy érzés, vagy indulat, vagy gondolat, vagy cselekedet kifejezésére megvan a maga meggyőzőtt kifejezése, minden árnyalás és jellemzés nélkül. Például a *csók*. Elő van írva, hogy X. urnak Y. hőlyget meg kell csókolnia. Ere a sablon-szekerényből kihuzza a *csók*-főlkát. És X. ur megcsókolja Y. hőlyget, ugy, ahogy éppen csókolni szokott. Azzal már nem törődik, hogy a leányát, vagy a szeretőjét, vagy ez anyját, vagy a barátját csókolja-e meg, — és hogy ezt jellemzőn kimutassa, — ő csókol. Vagy például a *rémület*. X. urnak elő van írva szerepében zárójel közt: megrémül. Ere X. ur megrémül. Az már aztán neki mindegy, hogy azért rémül-e meg, mert a legkedvesebb édes apjába beleüött a menydörgös menykő, vagy pedig azért, mert üsszertört egy üvegfiála. O csak megrémül. Vagy például a *gyűlölet*.

Különbem nem akarom ezt tovább fejtegetni, mert iraközben ellog a düh, ha meggondolom, hogy nálunk hány ezer forint gázszival dotálják a hanyagságokat és korlátoltságokat. Hanem ajánlom, tessék nem- és hangneme való tekintet nélkül értelmezgylorlatokat tartani, amelyeken minden egyes szereplő köteles a meséjét elmondani annak a dalműnek, amelynek előadásában részt vesz és hogy mit gondol szerepéről. Elismerem hogy rengeteg munka nyugszik a rendezőség vállain, szinte emberfeletti munka, amelynek buzgó lelkesedéssel felel meg, de még ezt az egyet kérjük, állajaja el magára. Nem a mai előadás tette aktuálisnak ezt a kérésünket, hanem hosszabb megfigyelésünk és szenvedésünk.

A lengyel zsidó nem is darab, hanem egy szerep: *Mathisz János*, *Takáts Mihály* már méltattuk. Szépen énekel *Kaczér Margit* és *Várent Vilma*. *Hegedüs* jellemzőn adta az erdzést. *Kornai*, a zsidó exponált szerepében hanglatossá tette az első felvonás veszélyeztetett finálét. *Mihályi* jó volt a szolga muzsikáltságot követelő szépében. *Kerész* és *Gábor* teljes buzgalommal egészítette ki az ensembelt. Kiténők voltak a *kórusok* ének dolgában és mozdulatlanok, mint valami hangversenyző dalárda. A darab betanítása és dirigálása *Székia* kitűnő kezére volt bízva.

G-ly.

MŰVÉSZET

□ **Frigyes főherceg az Iparművészeti muzeumban.** *Frigyes főherceg* feleségével, *Isabella főhercegnő*vel s leányaival, báró *Prónay* főudvarmester és *Zamojsky* grófnő udvarhölgy kíséretében tegnap délután megtekintette az Iparművészeti Muzeumban levő angol kiállítást. A vendégeket *Rádisich Jenő* miniszteri tanácsos, igazgató fogadta s kalauzolta. A főhercegnőnek különösen az arany nyomású könyvek s himzések készítmódja tetszett. Az angol kiállítás megtekintése után a társulat bazárt tekintették meg a vendégek, aztán a *Horti* és *Gróó* tanárok tervei szerint készült magyar stílus fazekakból megvetek kilenc darabot. A fenségek elismerésüket fejezték ki a látottak fölött. A muzeumban az angol kiállítás már csak a jövő héten lesz nyitva. November első-én bezárják a kiállítást, a melyet a mai napig 46.630-an tekintettek meg. A 22 nap alatt tehát napenként átlag 2108-an fordultak meg a kiállításban, amely hétfő kivételével reggel 9 órától esti 5 óráig áll díjtalanul a közönség rendelkezésére.

□ **Paál László** műveinek gyűjteményes kiállítása a Nemzeti Szalonban nagy művészeti esemény lesz. A Szalonnak sikerült oly gazdag kollekciót beszállítani, hogy ezt a hazánkra nézve meglehetősen ismeretlen elhunyt művészt egész nagyságában fogja megismertetni a közönség. A kiállítást november 9-én nyitják meg.

□ **A Nemzeti Szalon Kassán.** Szépen fejlődő képzőművészetünket ünnepli holnap *Kassa* város intelligens közönsége, ahol holnap délelőtt megnyílik a *Nemzeti Szalon* kiállítása. A megnyitót beszédet *Bubics Zeigmond* püspök nevében *Takács Menyhért* jászói prépost mondja, akit a Szalon nevében *Vérszi József* alelnök fog üdvözölni. A kiállító művészek és vendégek tiszteletére ma a kassai színházban díszelőadás volt. *Bózza Miklós* prólogusa után előadták *Kabos* Edének a budapesti Nemzeti Színházban nagy sikerrel adott vígjátékát: *A holdi, Suppé: Pajkos diákok* című operettjét, aztán élőképben bemutatja a színház személyzete *Székelly Bertalan: Kun László udvarát és Munkácsy Mihály Sivalomházát*. Holnap a kiállítás megnyitása örömeire nagy banket lesz és este a kassai hírlapírók bohémestélyt rendeznek.

□ **Az orvosszövetség képkiallítása.** A orvosszövetség műkiállításán igen előkelő, különösen az orvosi kar kitűnőségeivel képviselt társaság gyűlt össze a kiállítást bezáró mai séahangverseny-estélyen. A mulatság, amely a későbbi években valószínűleg estélyszámba ment, csak félkor ért véget. A látogatás holnap reggel 9 óráig délután 6 óráig még nyitva marad és rendez belépőt, mellette tekinthető meg. Hétfőn megkezdődik már a múzeumok hazaszállítása.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ **Az Uránia-egyesület akolója** Az *Uránia* Magyar Tudományos Egyesület művészeti szakosztálya *Forster* Gyula miniszteri tanácsos elnöklése alatt tegnapi tartotta első ülését a Nemzeti Múzeum üléstermében. Elnök a szakosztály működési körét felőelő tartalmass bevezetésben ismertette a most kezdődő ülésszak célját, aztán dr. *Gönczy Mór* előadó a tárgysorozatot indítványával együtt előterjesztette. A kijelölt eszmecsereben *Szalay Imre, Radisch Jenő, Deák Eötvös Lajos, dr. Kapitány Kálmán, Majorovszky Pál* és *Ernst Lajos* felszólalása alapján döntöttek a Trefort-szobor, a nyilvános előadások, az *Uránia-könyvtár* és az *Uránia-Közöny* művészi részének gyarapítása stb. felett. A művészetek népszerűsítését előző szakosztály nagyszabású terveinek megvalósítása érdekében az egyesület legközelebb újra ülést tart.

□ **Pályázat lírai költeményre.** A *Petőfi-Társaság* pályázatot hirdet *lírai költeményre*, amelynek díja a gróf *Vigyázó*-alából 300, az az háromszáz korona. Juttatásban csak abszolút-beoselő bírói munka részesülhet. A pályaművek idegen kézzel, tisztán leírva a szerző nevét rejtő jelölés levélke kíséretében az évi december hó utolsó napjáig a *Petőfi-Társaság* titkári hivatalába (Budapest, IV., Bástya-utca 11. szám) küldendő. *Szana Tamás*, a *Petőfi-Társaság* titkára.

□ **Ismeretterjesztő előadás.** A nemzeti múzeumban rendezett sorozatos előadások keretében ma dr. *Mahler Ede* előadta érdekes fejtegetéseit az *Ó-kori Egyiptomról*. A múlt héten tartott első előadásában általános képet nyújtott az ó-kori Egyiptom földrajzi fekvéséről, népéről és szerzetéről. Ma előkép a régi egyiptomiak művészetével foglalkozott.

Építőművészetük, melynek bámulatos maradványai a piramisok és templomok, a legtekélyesebb, amely képzelhető. S. épen indul fejlődési útjában a szobrászat is. De minthogy szoborműveiket túlnyomóan a sírok üregiben helyezték el, bizonyos módon megáll és visszajelölök. A művészet hiányát és belső tartalmát ekkor már az óriási arányokkal akarták pótolni, mint például a két Memnon-szobor és II. Khamses szobra. melyek csak hatalmas arányokkal tűnnek föl, de művészi becsük nincsen. Aztán a régi egyiptomiak istümművészetéről mondott el érdekes dolgokat, miket — valamiképpen a szobrászat és építészet műveit — sikerült vitettit fényképek fűszereztek. Előadása végén még az ós-egyiptomiak nyelvét, írását és irodalmát ismertette.

Az érdekes előadást nagyszámú közönség hallgatta végig.

VIDÉK

— **Bácsmegegye községülése.** *Bács-Bodrogyvármegye* törvényhatósági bizottsága a napokban tartotta öszi rendes közgyűlését. A közgyűlésen felolvasták *Latinovics Pál* főispán átiratát, amelyben felhívta a megye közönségét, hogy egy megyei takarékpénztárt létesítsen. A takarékpénztár létesítésével ketős oéit óhajt a főispán elérni; egyrészt óleső kölcsönöket adni a népnek, másrészt pedig az előrend tiszta nyereséget kiutalás és közigazgatási kérdések megoldására fordítani. A főispán eszméjét a közgyűlés nagy lelkesedéssel tette magáévá és elhatározta, hogy a legközelebbi közgyűlésen a takarékpénztár alapszabályait fogják megállapítani. Itt említett meg, hogy a földmivelési miniszternek áldásos intézménye: a *gazdasági munkás- és családpenztár* ügyében *Latinovics Pál*

főispán a napokban érkekezletre hívta össze a megye földbirtokosait, a földszolgabírákat és közösi jegyzőket. A földmivelési miniszter képviselőiben dr. *Fáy Béla* miniszteri titkár jelent meg. A tanácskozás eredményeképp azt indítványozta a főispán, hogy a megyei gazdasági egyesülettel széleskörű mozgalom megindítására kérjék föl. Az értekezlet az indítványt elfogadta és végül *Darányi Ignác* földmivelésügyi minisztert távirattalag üdvözölte.

Nyitlér.

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA

Ezen új eredeti gyógyszer rendkívül sikerrel lesz alkalmazva köszvény, aetéma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bérhagyomány. Bizta védelem szűkítése és elszűrésére ellen. 14 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógyszer megalkotójának és egyedüli képviselőjének

Dr. KOVACS J. egyet. orvosnak (Hemopata) rendelőintézte van

Budapest, V. ker., Váci-körút 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9-11-ig és 3-6-ig. DJZozott levele válaszol.

Betegtek intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógyszeréje.

Szeccessziós viszketegség.

A szeccessziós divattal számos társadalmi főszétség halad tolokodó lépést. Első sorban tart itt versenyt az ugynevezett **aszfalt-betyárság**. A minap egy előkelő úrnő kísértett meg a lovatlan szemtelenség egy monoklis röpök képében, kinek kezén és arca csupa **exccematikus** toltok és **sömörös kiütések** voltak láthatók. Az önértéketlen sördött védtelen nő aztán erőlesen rászólt a kolonoskodó gavalérra:

Nem én vagyok az ön doktora, de azért tanácslom, hogy menjen a „*Diana*”-szégyesztárba (Budapest, Károly-körút 5. szám alá) és vegyen magának 3 koronáért egy nagy tégely **Erényi-féle Ichtiol-Salicyl-t**, attól bizonyára jobb bőrt nyer az arca s kigyógyul, ugy testi, mint lelki viszketegségéből! — Az Ichtiol-Salicyl biztosan használ mindenfélle bőrbetegségeket, bérhámás, bérkítteg, ótvár, izzadás, kipallás, sömör stb. ellen. (Postai megrendelések azonban szállítanak.)

Feszl Géza könyve.

Bűn és Napsugár.

— *Tollrajzok az ember világból.* —

Előszóval ellátta: **Vérszi József**.

Az első kötet megjelenik november havában.

Előfizetéseket elfogad a *Budapesti Napló kiadóhivatala* vagy a *Markovics és Garai* könyvnyomtató-cég (VI., *Lázár-utca 4.*)

Feszl Géza érdekes fejtegetéseit a mindennapi élet nagy szenzációiról mindenki szívesen olvassa, mert mindenki észreveszi, hogy ezekben a fejtegetésekben gyönyörű harmoniába olvad az érzés és az értelem. Ezeket a fejtegetéseket, tárca alakban megirt oknyomozó történetét mindennapi életünknek **Bűn és Napsugár** címen kötetbe foglalta a szerző.

Előfizetési ár: Első kötet 2 korona.

Leghatásosabb arzénos

Guber-Fórras

VASAS VIZ

verszegényesség, hó betegségektől, ideg- és bérbetegségektől stb. ellen.

Dr. Keményfi Gyula

gyakorló orvos lakása

f. hó 25-től: Lipót-körút 10. I. em.

TÉLI-FÜRDŐKÚRA.

Természetes forrómeleg kénforrások, iszapfürdők, iszapborogatások,

Zuhany-masszage, Vízgyógyintézet, villany-fényterápia stb. Óleső és gondos ellátás. Csúsz, kérsény, ideg-bérhagyomány és téli fürdőkúra felül kimerítő prospectust küld ingyen a Szt.-Lutácsfürdő igazgatósága, Budán.

JÓZSI

és egyéb kis komédiák.

Molnár Ferenc könyve Márk Lajos rajzaival. Ara 3 korona. Kapható a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában, József-körút 18.

A szegénység nagyanyja, mint ismeretes, a restség. Számos existencia romlását idézte és idézi elő, ha erősen nem küzdünk ellene. A hivatalosban való restség végül mindenét megfosztja az embert, restség az egészég állapítában korai árba visz. Sok betegség, mely kezdetben ártalmatlan, látszólag, gondatlan kezelés mellett komoly betegséggé fejlődik. Ez gyakran történik a tüdővészről, melynek kitörése többnyire a légzőszervek előrehaladt megbetegedéseire vezethető vissza. Legeső (bronchialis) katarhiss, tüdővész, asztma, mellzsorulás, tüdővérzés, vérkópa, nehézlégzés, gégehagyomány, makacs köhögés és rekedtség által a nyálkahártyák a tuberkulózis bacilluszainak befogadására különösen alkalmasakká tétetnek és mindenkinek, aki ezen bajokban szenved, kötelessége rögtön elővigyázati rendszabályokat alkalmazni. Csodás határu szer mindezen megbetegedések ellen a „*Peccora*”, melynek gyögyereje ezideig minden más, elfajta betegségek ellen ajánlott, azt árnyékba helyezi.

Aki a valódi „*Peccora*”-t akarja, egyenesen a *Diana-gyógy-szertárhoz* forduljon. Budapest, Károly-körút 5., mely azt 2 koronás csomagokban küldi szét.

A gyémántfekete Brammer - posztó

6184. sz. törv. végleggyel ellátva, mely nemcsak Magyarországon, de a külföld legismertebb divatforgalmazói is a legkedveltebbek, urhölgyeknek viselt-telletekre a legjobban ajánlható. Budapeston kizárólag 201-divattárakban van eladásra.

Brammer Odön

Budapest, Bécsi-utca 4.

DICK E. ARNOLD fogorvos

november 1-től V. Marokkó-utca 2. szám alatt rendel.

A csecsemők előváltásán után a legjobb **Szent Anna malátá-** és legesegényesebb tápláló. És erősítő szer a emzshetősége miatt az tápsütüemény, amelyet legjobb pótszere; meggyőző a csecsemők mindennapi gyomor- és bélbajait. Kapható minden nagyvárosi fűszerkereskedésben csakis zirt dobozokban. Főraktár Budapestben, Hoffmann Józsefnél Bányorvosi utca 2.

(Az e rovat alatt közliótelkeknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

* **Labdarúgó-mérkőzés.** A *Budapesti Torna-Club* és a *Budapesti Sport-Club* I. csapatai vasárnap délután 3 órakor tartják az első osztályú bajnokságért labdarúgó mérkőzésüket a *Budapesti Sport-Club* sajtó, Lohol-utcai uonnan átalakított versenypályáján. A mérkőzés igen érdekesnek ígérkés, amennyiben a B. S. C. eddig nemzetközi mérkőzéseiben mindig győztesként került ki. Megverte a „*Brünni football*” csapatát 1 0 és a bécsi „*Grapián*” 4: 1 arányban. A B. T. C. a multheti bajnok mérkőzésen a „*38 football-Club*” csapatával 2: 2 döntetlen eredményt ért el. A B. S. C. pedig a tavaszi fordulón 3: 1 arányban megverte a sgy igen szép és élvezetes mérkőzésre lehetünk elkészülve.

* **Vívó-estélyek.** A mult évi vívó-estélyek nagy sikere arra készítette *Fodor* Károly vívómestert, hogy ez öszejteveleteket az idei szezonban rendszeresítse. Mert az assaut-estélyek didaktikai értéke megbecsülhetetlen. A mesterekkel való gyakorlás csak a mozdulatok precizitását és gyorsaságát eredményez, de a vívási gondolkodást csak bizonyos fokig fejleszti. A vívási gondolkodás fejlettségére, meg a tanult támadások és védekek gyakorlására legalkalmasabb az assaut, még pedig a felegyelet mellett assant, mely a növendék veie egyelőre vagy valamivel erősebb ellenélőli vív. E didaktikai óél érelését megkönnyíteni annak hivata az assaut-esték, melyeket a mester hetenkint egyszer — minden szombaton — rendez Koronahereg-utca 8. sz. alatt levő vívóteremben. — Nem hagyhatjuk az alkalommal említés nélkül azt a kiváló eredményt, melyet *Fodor* Károly a gyermekvívás terén is elért. S csak dicseget illelt azt a szülő, ki ebben az enervelt korban — különösen a lóvárosi rossz egészségi viszonyok között — alkalmat nyujt gyermekeknek, hogy szellemével egyidejűleg testileg is izmosodjék. mert éppen a vívás az ösleges sportok quintessentiája, mely a testet harmonikusan fejleszti, s minden tekintetben nemcsak erőben gyarapítja az ifjút, de önbizalmát is növeli. Máris számos ifju s gyermek látogatta a nemes sportért *Fodor* vívótermet, ami legényesebb bizonyítéka annak a bizalomnak melylyel a szülők viseltettek a mester iránt kinek eddigi sikerei eléggé tanuskodnak amellett, hogy méltán rászolgált az elismerésre. A gyermekekre gondosan felügyel a mester maga és hat segítéje. Megjegyezzük még, hogy a leányoknak külön zárt órák vannak ientartva.

* **A rákospalotai football-klub** e hó 23-án, vasárnap délután mérkőzik a Fővárosi Torna-Klub I. és II. csapataival a klub rákospalotai pályán. Az első csapatok mérkőzését a II. csapatok fogják megélelni. A mérkőzés kezdete 4 1/2 órakor.

* **Postagalamb verseny.** Vasárnap e hó 26-án tartja idei fiatal ga mbajvaival Budapest és Hatan között a *Columbia* első versenyét. A kör felkéri a vadászokat, hogy ezen a napon galambokra ne lőjjenek, miután könnyen megtörténhetik, hogy a megszobzott madár postagalamb lehet.

* **Aradi versenyekek.** Aradon ma délután kezdődött meg a kétnapos lóverseny-meeting, amelyet az *Aradi Verseny-egylet* rendez. Az első nap igen jól sikerült, a versenyekek érdekesek voltak és a pályán nagy közönség jelent meg. A mult futam közül kettőt a *Pejacsevich*-istálló nyert meg. Az eredmény a következő:

I. Fél-érek gátersenye. Díj 600 korona. Távolság

3200 méter. Fejér J. Marigold-ja (lov. Czárán I.) első. Totalizátor: 10: 29.

II. *Arad város díja.* Díj 1000 korona. Távolság 2400 méter. Gr. Pejasevich A. *Dragina*-ja (lov. Tulajdonos) első. Totalizátor: 10: 53.

III. *Csalai díj.* Díj 1500 korona. Távolság 3200 méter. (Gátverseny.) Liphay B. *Vieillebehen-je* (lov. Szemere K. száz.) első. Totalizátor: 10: 34.

IV. *Kürtösi díj.* Díj 1000 korona. Távolság 1800 méter. (Eladóverseny) Gróf Pejasevich A. *Felicitás-a* (lov. Nyárai) első. Totalizátor: 10: 23. — A győztest 1650 koronáért megvette Fehér József.

V. *Hadseregi-gátverseny.* Díj 6000 korona. Távolság 2400 méter. Edlinger O. hadnagy *Gracilise* (lov. Tulajdonos) első. Totalizátor: 10: 25.

VI. *Hölgyek díja.* (Tiszteletdíj.) Távolság 4000 méter. Vojnits S. *Csnoja* (lov. Krause K.) első. Totalizátor: 10: 14. A győztes ellen a másodiknak bérekezt *Honi* II. lovasa Raus főhadnagy óvást jelentett be, amelynek elintézése még függőben van.

Bécsi lóversenyek. A sok lajtorgyőzelem után ma ugyancsak vaskos meglepetések következtek. A 15futamban, a *Nagy bucuhánacpban* győzött ugyan a startívorít *Akárhogy*, de itt is igen sok pénz veszett el a fogadások kedvencén, *Darlington*, amely csak negyedik tudott lenni. A másik érdekesebb versenyben, a kétévsekében már nagy meglepetést szült az outsider *Juian* győzelme oly jó lovak között, mint *Iba*, *Jakobinus*, *Gavallér* stb. Egyébként a nap bővelkedett érdekes eseményekben, amelyek közül nem volt utolsó az, hogy a sokáig mítsem produkált *Adams* három versenyt nyert. Az akadályversenyben *Aconit* elbukott, baj azonban szerencsére nem történt.

A versenyek részletes eredménye a következő:
I. **Kétévsek versenye.** Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Herzog M. *Julianja* (Adams) első, báró Springer G. *Ibeja* (Dangman) második, gróf Bathányi E. *Jakobinus* (Laral) harmadik, azután: Bon soir, *Gavallér*, *Galante*, *Klara*, *Cambridge*, *Balлада*, *Macarom*. Totalizátor: 10: 114. Helyreogadások: I. 50: 228, II. 50: 302, III. 50: 95.

II. **Eladó kétévsek versenye.** Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Gróf Trautmansdorff L. *Malsye* (Seideman) első, Petánovits J. *Jelissavaja* (Baines) második, Boross J. *Tuibetje* (Zsebök) harmadik, azután *Gomb*, *Cset*, *Carieuse*, *Lator* II., *Paprika*, *Lo del loro*, *Mosaik*. Totalizátor: 10: 114. Helyreogadások: I. 50: 119, II. 50: 77, III. 50: 113.

III. **Nagy bucsu-handiap.** Díj 10.000 korona. Távolság 2000 méter. Lovag Lederer S. *Akárhogyja* (Adams) első, báró Springer G. *Perhapsja* (Dangman) második, Blaskovich E. *Lepkeje* (Holmes) harmadik, azután: *Darling*, *Count Niki*, *Diadal*, *Mary Diamond*, *Babám Sobri*, *Cavatina*, *Escamillo*, *Getrost*. Totalizátor: 10: 45. Helyreogadások: I. 50: 101, II. 50: 114, III. 50: 118.

IV. **Eladók handicapja.** Díj 2000 korona. Távolság 1200 méter. Péchy A. *Légyotja* (Holmes) első, Mautner V. *Tubicámja* (Southey) második, Mr. Paul *Takarossa* (Bonta) harmadik, azután: *Kendöz*, *Kalupri*, *Irroy*, *Mr. Jumping*, *Hamlet*, *Beata*, *Elynon*, *Bence*, *Kartal huga*, *Wunschmadi*, *Totalizátor* 10: 116. Helyreogadások: I. 50: 188, II. 50: 206 III. 50: 189.

V. **Fiberi-díj Eladóverseny.** Díj 3000 korona. Távolság 2400 méter. Szemere M. *Baratore-ja* (Bonta) első. Egyedi L. *Matchboy* (Koblicsek) második. Totalizátor: 10: 18.

VI. **Háromévesek akadályversenye.** Díj 4000 korona. Távolság 3200 méter. Braganzi herceg *Sea Snake* (Healy) első, Withe Couleur-je (Slinn) második. Dreher A. *Marienburg-ja* (Huxtable) harmadik, azután: *Aconit* (mely elbukott.) Totalizátor: 10: 144. Helyreogadások: I. 50: 125, II. 50: 125.

VII. **Nyeretlen kétévsek versenye.** Díj 3000 korona. Távolság 1200 méter. Báró Rothschild N. *Sphinxje* (Adams) első, báró Springer G. *Talvöltája* (Laral) második, Herzog M. *Erzsikéje* (Martinkovics) harmadik, azután: *Willi*, *Rodoso*, *Daydream*, *Seunemann*, *Balsamine*, *Ikaros*, *Carabine*, *Mygommoro*. Totalizátor: 10: 106. Helyreogadások: I. 50: 192, II. 50: 67, III. 50: 119.

A kétévsek utolsó nagy mérkőzése, a *Henkel-Memorial* holnap dől el a *Freudenban*. Az 1600 méteres utam megmutatja, melyik a legkitartóbb kétévsek. Utolsó formáját tekintve, *Pruszinak* kellene a futamot megnyerni, mert *Beregyogy* nem indul. de erősen megszoríthatja *Viplány*, *Marco Polo*, sőt *Elpenor* is, mely igen kitartó. Jelöltjeink:

- I. *Midas*—*Rathking*.
- II. *Daydream*—*Sanyi*.
- III. *Gyöngysziget*—*Royal Flush*.
- IV. *Pruszi*—*Elpenor*.
- V. *Latourde*—*Sweet Love*.
- VI. *Kalauer*—*Jour Fiz*.
- VII. *Ladon*—*Mayor*.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Wekerle Sándor** mint panaszos. Magyarországi volt miniszterelnökének, dr. **Wekerle** Sándornak panaszát tárgyalta ma a pestvidéki törvényszék büntetőtanácsa. **Singer** Kálmán és **Lipót** éveken át virágzó tejkereskedést üztek a fővárosban. Mintegy két évvel ezelőtt szerződést kötöttek dr. **Wekerle** Sándor volt miniszterelnök dånosi uradalmának intézőségével az iránt, hogy az uradalom tejkészítésében termelt mintegy 8000 korona értékű tejtejukat átveszik a szerződésileg megálapított ár lefizetése ellenében. A két **Singer** a szerződés megkötése után átvette a tejukat, de mikor fizetésre került a sor, a két „cég-

tag” azzal állott elő, hogy csak 4000 koronát fizetnek. Ezen kijelentésük után dr. **Wekerle** megbízásából dr. **Schubert** Emil fővárosi ügyvéd polgári pert indított a két **Singer** ellen s a pert meg is nyerte. Mikor azonban végrehajtásra került a sor, kiderült, hogy a két **Singer** hitlenül sáfárkodott a volt miniszterelnököt vásárolt tejjel, amennyiben azt érteken alól kőtványelték el s üzleti könyveket sem vezettek, nehogy turpisságuk kiderüljön. Erre aztán mindkét **Singer** ellen család címen indult meg a büntvádi eljárás, melynek befejezte után mindkettőt vád alá is helyezte a törvényszék. A mai főtárgyaláson az ügyésze elejtette vádoltak ellen a vádat, amelyet aztán **Wekerle** jogi képviselője vett át, kérve a vádoltak megbüntetését. Ezzel szemben dr. **dombóvári Schulhof** Géza védő kérte dr. **Wekerle** Sándornak tanuként való beidézését vádoltak azon védekezésére nézve, hogy a szállított tej annyira rossz volt, hogy e miatt a vádoltak panaszát is emelte **Wekerle** előti. Egy történt tehát, hogy ők kőtvények voltak a tejet a vételáron alól jóval kevesebbet árusítottak. A törvényszék elrendelte dr. **Wekerle** Sándor tanukénti kihallgatását s a tárgyalást elnapolta.

TÁVIRATOK

Bécs, október 25. Az osztrák kormány ma délután **Koerber** elnöklete alatt minisztertanácsot tartott.

Köln, október 25. A *Kölnische Zeitung* egy johannesburgi távirat alapján közli, hogy a boerok közt nőtton-nő az elégedetlenség, mert az angol kormány nem tartja meg ígéreteit. A transvaali boerok tömegesen térnek vissza földjeikről a koncentrációs táborokba s menekülnek az éhínség elől.

Paris, október 25. A *Matin* igazgatósága elhatározta, hogy büfnyenyítő feljelentést tesz azok ellen a lapok ellen, amelyek a *Matin* szerkesztőségét zsarolással gyanúsították.

Kharbin, október 25. *Witte* pénzügyminiszter ma este különvonattal visszautazott Oroszországba. Vele ment *Skrjydov* tengernagy, aki két évig volt parancsnoka a csöndes-óceáni hajórajnak.

Goluchowski a görög királynál.

Bécs, október 25. A görög király ma hosszabb kihallgatáson fogadta gróf *Goluchowski* közös külügyminisztert.

Az angolok veresége.

Aden, október 25. A Szomali-földön lévő brit sereget október 6-án sürü bozót között megtámadta az ellenség. Az angolok elszántan ellentálltak, de kocsijaik között zavar támadt, ami lehetővé tette, hogy a bennszülöttek átörjék az angolok harcvonalát. Egy *Maxim*-ágyú az ellenség kezébe esett és a tüzérség lovai között zavar támadt. Végre az angolok visszaszorították az ellenséget, amely 62 halottat hagyott a csatatéren. Az angolok vesztesége 70 halott és 100 sebesült.

Megmentett hajótöröttek.

Trieszt, október 25. Ma délután 5 órakor ideérkezett a *Panellenika*-társaság *Jonio* nevű gőzöse és azt a hírt hozta, hogy pénteken reggel *Melede* dalmát szigetnél 25-30 mértföldnyi távolságból egy hajóroncsról vészjelzést vett észre. A gőzösnek sikerült a hajóroncsban lévő hat embert megmentenie, miután teljes 12 óra hosszat küzdöttek a hullámokkal erős északkeletzaki szélben. A szerencsétlenül járt hajó, amelynek *Luigia* volt a neve, a rajta lévő kénakománnyal, amelyet *Trieszt*be kellett volna vinnie, elszűyedt.

A forrongó Balkán.

Köln, október 25. A *Kölnische Zeitung*nak táviratozzák *Szalontik*ből: A török csapatok az utolsó összejutkozések alkalmával szétverték a macedón bandákat, melyek így el vannak zárva *Bulgáriától*. A macedónok közül hatvan ember esett el s vagy harmincnyolc jutottak fogságba. A foglyok közt van *Danevo* is, a macedón bandák vezére.

A sztrájk.

Paris, október 25. *Combes* miniszterelnök ma délelőt egy órahosszat tanácskozott *Darcey*val, a bányatársaságok bizottságának elnökével. A tanácskozás eredményét titkolják. A sztrájk helyzete nem változott. A pas de calaisi medence az éjjel nyugodt volt.

Dunkerque, október 25. A kikötőben ma reggel a régi feltételek mellett újra megkezdődött a munka. 900 munkás munkába állt. A város teljesen nyugodt.

Közigazdasági távirat.

Bécs, október 15. A cukor-kartell szerdán minden valószínűség szerint alá fogják írni, mert a nehézségek megszűntek. A kartell 3 millió koronán megvásárolta a *dorngrubeni* cukorgyárat, a melyet részvénytársaságá fog átalakítani.

Pétváry, október 25. A földmivélsügyi minisztérium az orosz birodalom európai részeiben és *Eszak-Kaukázusban* az ősi buza termését 342.239.000, a

tavaszi buzáét 463.494.000, a rozstét 1.346.657.000, a zabét 776.849.000, az árpatét 396.499.000 és a kölesét 153.585.000 pudra becslésű.

Bécs, október 25. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A budapesti tőzsdével egyfűtetlenül az itteni piacon az irányzat emelkedő volt. *Kedden* buza, rozs és zab 10 fillérrel emelkedett, de tengeri nem javult; szerdán hirtelen élénk realizáció állott be s erre őszti buza 20 fillérrel gyöngült, a többi cikk 12-14 fillért vesztett. *Buza*, rozs és zab a készárupiacon tíz fillérrel hanyatlott, tengeri pedig 20 fillérrel. *Később* iparkodtak az emelkedést megújítani, de a tulajdonosok tartózkodása következtében hasztalanul. A heti tőzsdén a forgalom nehezen fejlődött ki, mert a tulajdonosok magasabb követelésekkel állottak elő; buzáért 10-15, rozstért 10 fillérrel többet követeltek, mint szombaton. A togyaszás szigorúan tartózkodó volt, a nagy malom pedig nem vettek részt a forgalomban. Az irányzat lényegesen hanyatlott s buza ugyanolyan árfolyamokon maradt, mint nyolc nap előtt.

Kis tételekben eladott: 78 kg. *becskerekű* 7,82 K. *bécsi malomból*, 81 kg. 7,40 K. *Mezőtúrról*, 77 kg. 6,95 K. *Surányból*, 77,5 kg. 7,15 K. *Perbetéről*, 7,25 K. *Galantról*, 78 kg. 6,30 K. *Nagyszombathól*, 78,5 kg. *szlavoniai* 7,60 K. *Marcheggről*. *Rozs* kezdetben elvőve 10 fillérrel magasabban kelt, később az utolsó szombati árfolyamok érvényesült. *Balassa-Gyarmatról* 6,15 K., *Ipolyság* 6,20-6,25 K., *Szered* 6,50 K., *Surány* 6,60 K., *Ersekújvár* 6,60-6,65 K., *árpában* javulás mutatkozott. *Tengeri* 6,80 K. 20 fillérel olcsóbb lett, zab 5 fillért vesztett, magyar zab minőség szerint 6,60-7,15 K. A határidőpiacon jelentékeny lányság állott be. Az árfolyamok elvesztették heti javulónkat.

Buza őszre 7,44, buza tavaszra 7,45, rozs őszre 6,67, rozs tavaszra 6,65, zab őszre 6,43, zab tavaszra 6,49, tengeri szeptember-októberre 6,75-6,70 korona.

Lisztben eladás nem fordult elő, korpa csöndes, árfolyama nem változott.

New-York, október 25. (Terménytőzsde.) (Zárhat.)

Gyapot: *New-Yorkban* helyben 8¹/₁₆ (8¹/₁₆). *Októberre* 8,46 (8,43). *Január*ra 8,60 (8,63). *New-Orleansban* helyben 8¹/₁₆ (8¹/₁₆). — *Petroleum*: *Stand white New-Yorkban* 7,30 (7,20). *Stand white Philadelphában* 7,25 (7,25). *Rafined in Cases* 8,60 (8,60). *Credit Balances at Oil City* 130.— (130.—). — *Zsír*: *Western steam* 11,30 (11,30). *Rohe* és *Brothers* 11,40 (11,55). — *Tengeri* irányzata szilárd. *Októberre* 66¹/₂ (66¹/₂). *Decemberre* 66¹/₂ (66¹/₂). — *Január*ra 62¹/₂ (62¹/₂). *Buza* irányzata szilárd. — *Piros* őszti helyben 77¹/₂ (77¹/₂). *Októberre* — (—). *Dec-re* 78¹/₂ (78¹/₂). *Január*ra — (—). — *Márc-re* 77¹/₂ (78¹/₂). *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 1¹/₂ (1¹/₂). — *Kávé*: *air* 140 7. sz. 5¹/₂ (5¹/₂). — *Okt-re* 5,05 (5.—). *Január*ra 5,30 (5,25). — *Liszt*: *Spring Wheat* clears 3,05. (3,10—). — *Cukor*: 3¹/₂ (3¹/₂). — *On*: 26,30 (26,30-26,35). — *Réz*: 11,75-12.— (12.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, október 25. (Terménytőzsde.) (Zárhat.)

Buza irányzata szilárd. — *Okt-re* — (—). — *Dec-re* 72¹/₂ (72¹/₂). — *Tengeri* irányzata szilárd. — *Okt-re* 57¹/₂ (57¹/₂). — *Zsír*: *Okt-re* 11.— (11.—). — *Január*ra 9,60 (9,60). — *Szalonna* short clear 11,93 (11,93—). — *Sertisikus*: *Okt-re* 16,60 (16,80). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár: Vasárnap, október 26. — **Római** katolikus: *Évariszt*. — **Protestáns**: *Dömötör*. — **Görög-ország**: (október 19.) *Knip*. — **Zsidó**: *Tischri* 25. — **Nap** két 6 óra 20 perckor. — **Nyugszik**: 4 óra 35 perckor. — **Hold** két: 12 óra 49 perckor éjjel. — **Nyugszik** 2 óra 14 perckor délután.

A miniszterek nem fogadják. **Nemzeti Múzeum**. **Természettajzi tár.** Nyitva van délután 9 órától délután 1 óráig. *Angol* kiállítás délelőt 9-től délután 1 óráig. **Természettajzi gyűjtemények** muzeuma (Múzeum-körút 4. sz.) nyitva délelőt 10-12-ig.

Technológiai iparmúzeum nyitva délelőt 9-12-ig. **Mezőgazdasági Múzeum** (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőt 9-től 1 óráig.

A **fűtési intézet** muzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva d. e. 9-1-ig. **Belépődíj** nincs.

Közelekedési Múzeum a **Városligetben** nyitva d. e. 9-től 12 óráig.

Nemzeti Szalon állandó kiállítása a **Ferenciek-ter** 9. sz.) d. e. 9 órától este 8-ig. **Belépődíj** 50 fillér.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőt 8 órától 12-ig. **Mentőegyesület helyiségei** a **Markó- és Sölyom-utca** sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Alattéri a Városligetben nyitva egész nap. **Belépődíj** 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. **Igazgatóság**, **kereskedelmi szakkönyvtára**, **tudakozó osztálya** és **keleti miniatúr**: V. kerület **Váci-körút** 32. szám alatt. **Hivatásos órák**: délelőt 9-től 12-ig és délután 3 óráig 6 óráig. **Haza** termékek állandó kiállítása és **kereskedelmi történelmi gyűjtemény**, továbbá a **házi-ipari kiállítás** (melyben az üzletvezetés arisztokraták is eszközöl) a **városligeti ipart csarnokban** nyitva: délelőt 9 órától 12 óráig és délután 3 óráig 6 óráig. A **külföldi kirendeltségek központi üzlet vezetése** (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. **Váci-körút** 32. szám alatt.

M E S E

Kártyás kovács.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy kovács, annak az volt a hibája, hogy nagyon szeretett a kocsmába járni és kártyázni. Ha nyert, hegyen-völgyön lakodalmot volt s addig nem nyugodott, míg az utolsó krajcárját is el nem verte, vagy a szegények közt el nem osztogatta. Ha vesztett, akkor se kelt föl addig, míg egy pénz maradt a zsebében.

Egyszer Szent-Péter a földön járt és késő este abba a faluba ért, ahol a kovács lakott. Már minden házban setét volt, csak ennél égett még a világ. Eppen akkor jött haza üres zsebbel a kocsmából.

Szent Péter bekopogtatott:

— Szegény utas vagyok, egy kis éjjeli szállást kérek.

A kovács mindjárt kiment elejbe, bevezette, elővett egy kis száraz kenyert s megkínálta a vendéget.

— Egyék, bátyám, nincs most semmise a háznál.

Szent Péter megköszönte, hogy ő jól van lakva, csak valami helyet mutasson neki, ahol az éjjel meghálhatna.

A kovács a saját ágát adta oda a vendégnek, maga pedig a földre heveredett.

Másnap reggel azt mondta Szent Péter:

— Mivel ilyen jó voltál hozzám, három kívánságot megteszem.

— No jó van, bátyám, hát én olyan kártyát kívánnék, amellyel mindig nyernék; olyan csutorát, amiből a bor soha ki ne fogyjon; aztán van az udvaromban egy fa, azon télen, nyáron a legszebb gyümölcs teremjen s ha valaki fölmegy rá, addig le ne szállhasson róla, míg én nem parancsolom.

— Ejnye, ejnye, fiam, azt mondta Szent Péter, de kár, hogy a mennyei üdvösségedet nem kívántad. Ládd-e, így elkárhozol.

— Oh dehogy kárhozom, azt mondta a kovács, hiszen elég szentes ember vagyok.

Avval elment Szent Péter s mikor a kovács körülnézett, az asztalán egy esomó kártyát meg egy csutorát látott s amint kinézett az udvarra, a fája tele s tele volt mindenféle gyönyörű gyümölcseivel.

Örömben mindjárt nagyot ivott a csutorából, aztán élte a világot. Mindig nyert, mindig nyert s majdnem az egész világot összenyerte. Addig-addig, hogy utoljára öreg ember lett.

Egyszerre, amikor a műhelyében éppen egy kicsit dolgozott, betoppant hozzá az ördög és azt mondta:

— Erted jöttem kovács,

— Jól van, megyek veled szívesen; csak arra kérek, várj míg ezt a kis munkát elvégzem és egy kicsit megmosdom, mert csak nem

mehtek veled ilyen piszkosan. Nézd-e, ott az udvaromban az a fa, addig mászsz föl rá és puhogass egy kis kórtét vagy ropogass egy kis cseresznyét.

Az ördög kétszer se mondatta magának, örült, hogy egy kis gyümölcsöt ehetik, szívesen elvart és fölmászott a fára.

A kovács pedig csak ezt várta. Alig hogy fönt volt az ördög, fogta a nehéz kalapácsát, neki az ördögnek és úgy elverte, de úgy ám, hogy minden csontja zörgött bele.

— Jaj, azt mondja az ördög, jaj, ereszsz el, soha se jövök többet el érte!

No erre leparancsolta a kovács a fáról, az ördög pedig csak azt nézte, merre tágasabb és úgy elszaladt, hogy meg sem állt a pokolig.

A kovács pedig tovább élte a világát. Ivott, kártyázott, mulatott, a szegény emberekkel is jól tett és olyan öreg, olyan öreg lett, mint az országút.

Utoljára megunta az ivást, a kártyázást, az életét, szeretett volna meghalni.

Fogta a kártyáját, zsebre vágta, a csutoráját az oldalára akasztotta és elindult a menyország felé.

Ment, mendegélt jó sokáig, utoljára odaért a kapuja elé és bekopogtatott.

— Ki az? Kérsz Szent Péter.

— En volnék, a kovács.

— No, ha te vagy, menj odébb egy házzal, ide be nem ereszlek. Mert nem kérted a mennyei üdvösséget?

Mit volt a kovácsnak mit tenni, tovább halogott. Ha nem eresztik be a menyországba, csak beeresztik a pokolba.

Ment, mendegélt jó sokáig, utoljára odaért a pokol kapuja elé. Itt is bekopogtatott.

Kidugja az egyik ördög a fejét, kérdezi:

— Ki vagy?

— En volnék, a kovács.

Mikor az ördög ezt meghallotta, úgy megijedt, hogy ott hagyott kaput, poklot, mindent és fölzaladt a világra, mert éppen az az ördög őrizte a kaput, akit a fán elvert.

A kovács szépen bemászott a pokolba. Járt, kelt mindenfelé, nem talált egy eleven ördögöt sem, csak a sok lelket hallotta jajgatni az örökös tűzben.

— Hát ez micsoda dolog, azt mondja a kovács, hogy itt senki sincsen?

Alig hogy ezt mondja, elejbe ugrik az ördögök főmestere, azt mondja:

— Itt vagyok én is; az ördögeimnek mindnek dolguk van a másvilágban. Ki vagy?

— A kovács.

— No jó, hogy jöttél, már vártalak. Hallottam, hogyan csuffá titted az egyik emberemet. De be is duglak mindjárt az örökös tűzbe.

— Soha se dugjál bizony. Tehetsz annál okosabbat is, inkább gyere, üljünk le kártyázni.

Avval mindjárt ki is vette a kártyát a zsebéből.

Az ördögök főmestere nagyon szeretett kártyázni, hát leültek. Játszanak, játszanak, annyira játszanak, hogy a kovács a pokolnak minden pénzét elnyerte már. Nem volt az ördögök főmesterének semmi egybe, csak a sok lelke.

— No már most mibe játszsunk? azt mondja az ördög.

— Hát a lelkekre. Ha te nyersz, a tied a lelkem, de ha én nyerek, nekem adsz egy lelket. — Jól van.

Aztán játszottak. Annyira játszottak, hogy a kovács a pokolnak minden lelkét elnyerte s a sok lélekkel elindult a menyország felé.

Mikor odaért, bekopogtatott. Kérsz Szent Péter:

— Ki vagy?

— A kovács.

— Mondtam már, hogy ide be nem jöhetsz.

— De nézd, mennyi lélekkel vagyok, ezt mind a pokolból hoztam.

Erre kinyitotta Szent Péter a menyország kapuját s kinézett.

Csak erre várt a kovács. Hamar fogta a kalapját, bedobta s éppen Szent Péter széke mellé esett. Aztán hirtelen utána ugrott és ráült a kalapjára!

Meglátja Szent Péter, rákiált:

— Takarodsz ki mindjárt!

— Ne kergess ki, ne kergess ki, 'szizen látod, nem a menyországban ülök, hanem a kalapomon!

Erre elnevette magát Szent Péter és azt mondta:

— Isten neki, itt maradhatsz. Ha sokat is kártyáztál, de sok lelket hoztál magaddal a pokolból.

Igy maradt a kovács a menyországban.

KÜLÖNFÉLÉK

Tristia.

Ne ott keresd a temetőt, ahol
Bedől sirhalmokon madár dalol.
Ahol a sirnak még virága nyit
S méhek csókolgatják a szirmai,
Ott lélek él, bár a szív sohse doban,
Virágzivekben és madárdalokban...

S ne ott keresd, hol harcomek felett
Százszekretet a kegyelet.

Amit titkol barát, barát előtt:
Szívesen rejti mind a temetőt!

Es bár csak álom, ábránd hal meg ott,
Körötte az egész világ halott...

Titott rajongás, vágy, .. bolondos eszme,
Amely meghal, mielőtt megszületne,

Hol a búcsúzótt egy könny, mely éget,
Es egy sóhaj csupán a gyászkiéret!

Balla Ignác.

REGÉNY

Bánék, Andrásék.

Irtá: Gyarmathy Zsigáné.

(26)

— Tudod, kicsikém, hogy a te fiatalágod, üde frissesség már egy nap alatt is csodahatást gyakorolt rám, mintha viruló egészségem felém áradva, meg akarna gyógyítani, úgy érzem...

— És úgy is lesz az, Klárisz mama, ha akarja...

— Ha te akarod, kicsi Mártám; gyógyíts meg, gyógyíts meg, gyermekem!

— Meggyógyítaná Klárisz mamát a kedves szülőfaluja. Hej be szép is ott a késő őszi is, hát még a tavasz fakadása, a nyár virulása! Az égnek is más ott a színe és igazán, Klárisz mama sohasem érez vágyat, hogy ott a „Fekete bérletben” lássa a nap ragyogását vagy a hold ezüstös fényét?

Míg a leányka beszélt, a beteg arca elborult, hisz ez a gyermek hazavágyik, itt akarja őt hagyni! Eppen olyan szülőföld-bolondja, mint az apja, még a népet is oly érthetetlen hevüléssel szereti, no ugyan van miért! Es bosszúság töltötte el, de Márta ezt nem sejtette, meleg hangon folytatta: — Mert Klárisz, mama, édes érzés lehetne az, hogy lássa mindazt, amit gyermekkorában is látott és szívja azt a pompás, üde levegőt, mely bölcsője felett is áradt... Látja, én soha, sohasem tudnám elhagyni a szülőfalumat...

— Kivált ha jól odafüggöttem magad még egynehány parasztyermekkel!

— Klárisz néni!

A fájdalom hang és a „mama” elhagyása magához térítette a grófnét, legyőzte bosszankodását s betegségében először gondolt arra mintha kiméletlen lett volna és gyöngéden kezdte békít-

getni; ígérte, hogy meggyógyul, ha a kicsikéje újból olyan derűs lesz, aztán nemsokára elmennek a szülőfaluba, hiszen ő is vágyik oda, különösen az édesanyjára, akit oly rég nem látott. Aztán sok szép hely volt ott; különösen egy mintha egészen felelevenül emlékekben: valahol egy kert végében mély szakadék metszi át a hegyet...

— Ott, ott Klarisz mama és Andrásék kertje végében van az a csodaszép hely; a szakadékban véges-végig, az összetonódott indák felett ringó fűrtű, nagy, pelyhes, virágok fehérlenek...

— Ugy, ugy kicsi Márta...

— Es a partszérlől gyönyörű a kilátás le a falura és fel a havasok felé.

— Ugy van, a havasok felé...

— Oh, Klarisz mama, fellel sines olyan más helyen, mint a mi hegyeink felett, fénylő szárnyak repülnek, aranyhullámokban usznak, s ha a színek káprázató fénye elborul, az is nagyszerűen fenséges, távoli morajjal, érefeketeségben tornyosulnak, aztán zeng, csattog az ég s a hegyek, viszhangja fele cikázó villámok fényében.

— Ugy van, az fenséges...

Hát aztán emlékszik-e Klarisz mama, hogy szobájának ablaka a fekete bérce nézett és a szót bére felett mindig rózsaszínbén játszó kékes zománc rezeg?

— Emlékszem, kicsi Márta, oh az nagyon szép volt...

Es amint a leányka lángoló tekintettel, a szülőföld hőszeretével tovább festette a tájat, a pompás hegyet levegőt, egészen nénijére sugallta vágyát és a beteg egyszerre csak úgy érezte, mintha nem is lenne más kívánsága, mint ismét látni születése helyét. Magas foku idegességét gyöngéden, gyöngyötölóg simogat-ták a gyermekkori emléket: eszébe jutott minden és felfrissülve emlékezett fiatalkori kirándulásairól mikor egy szép parasztleány, Sinkó Kata volt a kísérője. Ugy emlékszik, hogy az a leány valami András nevű legényhez ment férjhez...

— András Mártonhoz, a Gyuri apjához,

Klárisz mama — aztán elpirulva gyorsan tette hozzá — és ez az Andrásné volt nagyanyja az én kedves kicsi Gyurimnak. Meleg szeretettel beszélt a gyermekről, hő vágya kelt utána; de meg erősen vonzotta az otthon is, mindinkább érezte, hogy ott közelebb van Gyurihoz. Simogatta a néneje átlátszó kezét, biztató szeretettel nézett a szemébe s úgy beszélt hozzá:

— Ha meg akar gyógyulni, kedves, jó Klárisz mama, jöjjön haza; a szülőföldünk páratlan levegője meggyógyítja; meggyógyítja a Bugygyanó kristály vize. Jöjjön haza, Klárisz mama!

— Egészen az apád leánya vagy...

— Klárisz mama meg a testvére, amolyan igazi Bán-faj, akinek szeretnie kell azt az ősi földet, azt a szép népet és azt az édes, üde levegőt, mely meg fogja gyógyítani...

— Meg fog gyógyítani, kicsi Márta?

Es a beteg egyszerre nagyon természetesnek találta a dolgot s úgy érezte, hogy nincsen is más vágya, mint visszamenni a szülőfaluba, ahol meg fog gyógyulni... Hiszen ez bizonyos. Márta belépett, a beteg ráemélt lábán égő szemével:

— Máriám, tudja, hogy meg fog gyógyítani a szülőföldem, ahova nagyon, nagyon vágyom.

Mária Mártára nézett. Te vágyoz odá, kicsikém — gondolta — és vágyad oly hő, hogy nédre sugallt, aki nem volt így elgyöngyülve régebben s még sem mert volna utrakelni. Helyes, legalább ott fog pihenni az övi között s hamvai egykor a szülőföldet termékenyítik, mely tudat bizonyosan jól fog esni a grófnak. Márta jól ismerte a gróft, tudta, hogy az a lángoló szeretet, mely a szülőföldhöz köti, nem a rögöz tapadó korlátoltság, hanem a természethez, az örök igazhoz visszatért lélek fenséges, áhítatos érzése; összhangot, békét teremtő szeretet a forrása ennek...

— Ugye, Máriám, nagyon fog örvendeni nagyamama, hogy visszlük a leányát?

— Nagyon meg fog örvendeni, de jó lesz előkészíteni e váratlan meglepetésre.

— A kanadai duhoborok. A régi, tiszta kereszténységhez visszatérő vallási szekták közt nem egy van olyan, amely az őskereszténység lényegét nem fogta föl, hanem csak szavakon nyargalva, akár lelki megnyugvást szerezni hívőinek. Ezek közül a szekták közül nem utolsósorban a duhoboroké, amelyek szabályai tiltják a fegyverforgatást. A szekta legjobban Oroszországban hódított híveket, akiket azonban embertelenül üldöztek és sanyargattak, mert katonai kötelezettségüknek nem akartak eleget tenni. A duhoborok emellett világságos veszedelmek voltak egy kormányoságnak, mert hitelveik egyre hódítottak s napról-napra növekedett azoknak a száma, akik nem akartak fegyvert fogni. Tolstoj Leónek nem is volt nagyon nehéz dolga, míg rábirta a kormányt, hogy a duhoborokat telepítsék ki Kanadába, ahol háborítanul élhetnek meggyőződésüknek. Most hát Kanadában egész duhoboro-telep van s angol lapok azt írják, hogy ezek az emberek elveiket vaskövekeszelességgel, megalkuvás nélkül viszik keresztüli, nem hajolnak meg még a klimatikus viszonyok hatalma előtt sem. Elhatározták, hogy nem használják az állatoknak sem gyapját, sem bőrt, csak lenből és kenderből maguk szőtt ruhát viselnek, ami a kanadai szigorú éghajlat alatt nagyon vékony ruházat. A ruházat reformjánál azonban még nem állnak meg. Szabadon becsatolták a háziállataikat, teheneiket, lovaikat, juhaikat, had élvezzék a teljes szabadságukat a mezőn és erdőben. Nem akarják, hogy ezek az alsórendű lények az ő szolgálataik legyenek. „mert az Isten minden élő lényt szabadságra és függetlenségre teremtett.“ A duhoboro maga viszi a terhet, maga húzza a taligáját s nem lehet neki megmagyarázni, hogy a gyámoltalan állatok sokkal jobb, ha egy kis munkáért rendszeren kijár a gondozása és élme, míg től idején éhen hal az erdőben.

— Aki önmagát esketi. Nem mindennapi eset történt Jersey-Cityben. Bundy békebíró, egy rövid idő óta özvegy hetvenkét éves aggyastyán újra felveszi a házasság jármát. Menyasszonya hetvenéves és már férjnél volt egyszer. Az esküvőn a völégény, mint bíró önmaga tette a szokásos kérdéseket és önmaga felelt azokra. Azután férjnek és feleségnek jelentette ki magát élettársával. Végül a piruló menyasszonynak két csókot adott, egyet a maga nevében és egyet bírói minőségében.

— Méhek a szalonban. A boer háborúban emlegetett Baden Powel angol ezredes édesanyja harminc évvel ezelőtt méheket kapott ajándékba s azokat szalonjában tartja. A szoba egyik falán sorban állanak művésziesen díszített talpatokon a legfinomabb szalmából készült kaptárak, melyek minden nyílása üveggel van elzárva, úgy, hogy a méhek működését meg lehet figyelni, a nélkül, hogy fölük

— De levélváltásra már nincs idő, mert úgy-e, Klárisz mama, nagyon sietünk?

— Bizony nagyon, kicsikém! Küldjétek sürgőnyt, mert én pár nap múlva már otthon akarok lenni... Amint megérkezünk, rögtön hozass Márta abból a kristályforrásból...

XVII.

Es Bán Gábor gyorsan törtétt feléle az irtóztató meredélyen, úgy fel volt izgatva s akkora harag tombolt a véreben, hogy külső dolgokra teljességgel nem figyelt; pedig minden lépten az életével játszott, ha egy kövecse kisiklik talpa alól, menthetetlenül a mélységbe zuhan. A fák ritkultak, mert a talaj már egészen sziklásra vált és a tájra meglepő kilátás nyílt. Szemben óriás hegysek, sötét fényessel borítva veszték a fellegekbe, s a hegyszakadékokon át lehetett látni a havasi ég azurkéségét, ott lövellt be a napugár is és csodaszép színre festette a mély öböl sziklás oldalát. Rohandó hegyipatak szeli két részre a völgyet: magas szikláról onlik alá s ifjú erejének egész szilajágával harsog előre. A közsiklás mederből óriás zöldes-barna kövek emelkednek, mintha utját akarnák állni a gyors rohanásnak és a patak, tajtékat verve, fehér gyöngyöket perget a barna kövek dereka köré, aztán rohan tovább, ki a világba. De Bán Gábor nem figyel a táj fényesen zord szépségére és egyszerűre csak visszahökkenve áll meg. Előtte már nincs semmi talaj, csak egy nagy mélység. Az öbölből simán, mint egy óriás tükröláp emelkedik a sziklafal: azon ember le nem kuszhat. Az öböl talaja sziklás, csak egy helyen, éppen a sima fal alatt zöldel puha bársonyszínnel egy nagy darab mohszőnyeg, és ez teljesen meggyőzte a grótot, hogy jó helyen jár: tehát itt zubant alá hajdan András Márton és a forrásnak is ott kell lenni a sziklaalján... Tünődve nézett le: felette magas; ha innen leszkönné, nem végezhetne azzal az emberrel s ennek személyében az egész fajtát! Most ért ahhoz a nagy forduléhoz, mi-

tartani kellene. Minden kaptárból kályhaesőzerű cső vezet más, nagyobb csőbe, melyen át a méhek a szabadba juthatnak. Ott szedik a mézet s azt ugyanazon az uton szépen haza hozzák. Igazán ügyes gondolat.

— Lefoglalt gyorsvonat. Egy Boleau nevű vaskereskedő Limogesban néhány vasgerendát rendelt; a vasut közvegi nem nagyon vigyázhatk Boleau uram portékájára, mert valami pajkos csinytevő több helyen lekaptarta a gerendákról a miniumfestést. Amikor a címzett ezt meglátta, megtagadta az átvételét és az orléáni vasutársaságtól nagy összegű kárpótlást követelt azon a címen, hogy a gerendának ilyen állapotban való megérkezése által, mert tüstént nem vehette használatba, kárt szenvedett. A vasut nem akarta Boleau igényét elismerni, mire az erőlyes vaskereskedő azonnal pöröit és meg is nyerte a pörét. Hogy-hogynem, megeseit, hogy a Chemins de fer d'Orléans nem fizette ki pontosan a megítélt összeget, a hitelező pedig várni nem akart, hanem végrehajtást kért a vasutársaság ellen. Mutt szombaton egy végrehajtó és a francia törvények által előirt két tanu kíséretében megjelent a limoges-i pályaudvaron, ahova éppen akkor robobott be a párisi gyorsvonat tíz peronyi tartózkodásra. Ez a tíz peró éppen eég volt a törvény emberének, hogy a mozdonyt, szerkocsit, egy máhakoosit és négy személys-állító-kocsit jegyzőkönyvbe vegyen, kijelentvén, hogy ezeknek értéke elegendő a követelés és a perköltések ledezésére. Boleau szaladt az állomás-lőnkőrt, hogy vele a foglálási jegyzőkönyvet aláírassa. Ekkor egy éleset lütyített a „leoglalt“ mozdony és a vonat méltóságosan elrobogott a kezében levő papirossal megállást integető végrehajtó előtt.

— A soknejűség nagymestere. A minap Luzernben letartóztattak egy Leboisard nevű embert, aki a soknejűség terén a legnagyobb rekordot érte el eddig. Leboisard ur csak harmincöves korában nősült meg először, mikor egy touloni fiatal özvegynek ajánlotta föl szívét és kezét. Haromhét házasság után hirtelen eltűnt Toulonból s emléküi magával vívén nejének néhány értékes ékszerét, Lillebe utazott, ott Müller Pierre kisasszonyt vezette oltárhoz s egy negyedévig élt vele boldog házasságban. Házasságát ezután Londonban oltytatta. Elvett egy fiatal angol hölgyet, akivel azonban mindössze nyolc napig élt együtt, mert égett benne a vágy, hogy Berlin hölgyvilágának egyik tagját is meghódítsa. Berubnben azonban pörüljárt. Nem berjini nőt vett el, hanem egy svájci kisasszonyt. EHFÖLÖTTI elkeseredésében Bécsnek, majd Münchennek, végre pedig Luzernnek vette utját. Luzernben azonban vége szakadt diadalmos házasságának. Megtalálták nála azt az arcképet, melyen berlini feleségével együtt volt levéve. Utána jártak a dolognak, s mint

kor eltér eddigi utjáról és kiszakítja szívéből azt a részt, melyhez oda van forrva gyermekkora minden kedves emléke... kiszakítja, kiszakítja!... Nem baj, ha el is vérzik bele... győlölj már e fajt... Ha a legjobb hajtása, az a nagytehetségű, puritán jellemnek hiit férfi is ily gyalázatos tudott lenni, mit várhat még a többi? Mig lángoló haragjában ezekre gondolt, ke-reste az utat lefelé. A sziklafal egyik része orgonasisperű sziklacsucokká gömbölyödött és úgy emelkedett a magasa; ha fel tudna kuszni egy ily csucra, onnan leszállhatna a mélyen ro-vátok elcsikkakos sziklatömegben. Le is szállt és vérejtekező halántékát törölgette, széttekintett a mély öbölben, aztán a mohszőnyeg felé indult: azt mondta volt Andrásné, hogy ahhoz közel van a forrás, melyet fia annyira szeretett; ha valóban itt van a magával meghasonlott ember, akkor el fog jönni a forráshoz és bármedig kellene rá várni, bevárja. Itt van valahol a keeskepásztorok kunyhója is, majd ott is fog tudakozódni; távol egy sziklaalján fel is fedezte a kunyhót, de nem ment arra; közelebbi hely kezdte érdekelni.

A sima sziklafal egy helyen mintha csak ki lenne véve egy omlókon nyugvó esarnokká, s abban bugygyan hatalmas, bő áradattal az a csodaszép forrás, melynél szobbet képzelné sem lehet. Egy sziklaeszlóptól kiséledve áll András György és mélyen el van merülve a forrás nézésébe. Gesztenyebarna haja összekuszálódva vállát veri és bozontos szakállja egészen elborítja széles mellét. Durva parasztruha fedi tagjait. Úgy hát a parasztlól ismét paraszt lett! gondolta a gróf és hozzátette. bár csak maradt volna is az mindég. És ujból kitoró harag tombolt szívében és e viharzó érzés megvesztegette tiszta látását, nem vette észre, hogy annak a merev tekintetnek belső világossága csak az elborult elme dermesztő sötétsége.

Elátkozott dacos faj; meg sem mozdul s még kihívóbban áll ott, mint az apja, mikor felgyujtolt! — Gyorsan előrántotta pisztolyait s

minden szerelemnek, ennek is vége szakadt. Leboisard urat, akinek egy év alatt öt felesége volt, elfogták s most érdeklődéssel várják bűnügyének tárgyalását.

KÖZGAZDASÁG

Heti szemle.

Budapest, október 25.

Gabonaüzlet. (Reich Jenő és Társa jelentése.) Az időjárás a leloyti hét folyamán nagybórára derült volt mi mellett a hőmérséklet azonban jelentékenyen csökkent. Csapadék csak szórványosan fordult elő és rövid ideig tartott. A tengeri-termes eredménye gyenge közepes és csak egyes vidékeken közepes. A mezőgazdasági munkálatok, tekintettel a ta aj tulnedves-ségére sok helyütt megkéstek. A Duna vizállása emelkedő. A külföldön ugyancsak hűvös, esős idő van.

A külföldi piacok üzletmenete továbbra is az eddigi szük keretben mozog. A hangulat e mellett azonban barátságosabb és az irányzat is mérsékeltlen emelkedő. Amerikában az árjegyzések kezdeiben grenge hozatok és jobb keresletre javu tak, később a látható buzakészletek gyarapodására (a Bradstreets becslése szerint 5,667,000 bush. a muit léthez viszonyítva) némileg gyengült, a hét vége felé azonban ismét szilárdabbak lettek és különösen a későbbi határidők részesültek jobb figyelemben. Angliában készáru iránt hogy érdeklődés nyilvánult, a forgalom azonban mérsékelt maradt és a határidőpiacok inkább csendesek voltak. A irancia piacok is úgy buza, mint liszt iránt emelkedő árakat jelentettek. A német piacokon csak jelentéktelen árhullámzások voltak; a fogyasztás mérsékeltlen vásárol, azonban a kínálat sem bő és így az irányzat inkább állandó volt. Egyébként a hét vége felé Berlin is javult árakat jelent. A többi kontinentális piacokon a forgalom az eddigi keretben maradt; ninosenek nagyobb készletek, de nem mutatkozik különösebb kereslet sem.

Nálunk a hangulat az összes cikkekben kellemes, a forgalom aránylag csak mérsékelt, a kínálat azonban szintén gyenge.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza a hét első felében élénk kereslettel találkozott és az irányzat emelkedő volt. A kínálat mérsékelt maradt, waggonáru csak korlátozott mérvben érkezett és a máimok az első két napon 12¼ fillérel magasabb árakat engedélyeztek. Az ellynhult határidőpiac azonban a készárupiacon is hatást keített; a máimok tartózkodóbbak lettek a forgalom is mérsékelt volt és a tulajdonosok ismét engedményekre voltak kényszerülve, melyek az eddigi árólony egy részét jelemésztették. A hét vége felé átmenetileg élénkebb kereslet nyilvánult s szállításra szóló a ániatok

büszkén lépett Gyuri elé és szép, férfias hangja felensüldö a sziklák között:

— Azt hiszem, érzi, hogy mi együtt nem beszélhetünk, majd beszélnek ezek! Válasszon — és odanyujtotta a pisztolyokat.

Az a hang, mely mindig megérintette a Gyuri szívét, most ellenállhatatlan hatalommal parancsolt neki: nem eszmélt, de engedelmessé- dett; átvette az egyik pisztolyt; a gróf rá sem nézett, lépéseket számított, röviden elmondta a teltételeket, aztán pedig szembeállt ellenfelével; de mikor látta, hogy az nem cölöz, hatalmas hangja parancsolva csegett:

— Cölöz!

Gyuri engedelmességet, célzolt és azonban lótt is. A golyó könnyedén horzsolta a gróf filét. Mint sietett a paraszt! Golyóval akarta helyrehozni, mit az apja tévesztett a kövell! Es a Bán emberszerető szívében egy pillanatig fellángolt a fajgyűlölet s ezzel az indulattal lótt a Gyuri széles mellébe; a daliás, szép termet megingott, pár lépést hátrált, aztán ülő helyzetbe esett a forrás közelébe egy mohos sziklatömbre. Ekkor egész testében megrázkódott, mintha az agyára nehe-zült sötétség elszállása rázkódtatta volna meg. Fejnézett a grótra, előbb tévovázó megdöbbenéssel, aztán áhítatos melegséggel. A Márta apja, a Márta apja! volt első világság gondolata és valami gyönyörteljes melegség járta át szívet: csak Márta-tárg gondolt, őt látta a völgyvilágban beözönlő ősi napugár fényében... de mi az a különös érzés, ami ott a mellében zibong? Sajgó, kejes melegséggel cseppenként hull a vére ott bent valahol: mi lehet az? Nyomban megfelelt erre egy kérdés: Bán vérző füleire szorította szebbel-jét — csak úgy, mint hajdan, midőn a sulyos kő horzsolta. Gyurihoz lépett és nagyon hideg hangon kérdezte:

— Meg van sebesülve?

(Folytatása következik.)

épp úgy mint prompt áru gyors elhelyezést talál, a hát zárlatával azonban a hangulat ismét esendesebb és ca. 189,000 métermáza irgalom mellett az árak a múlt héthez viszonyítva 5 fillérel magasabbak. A határozat összesen 243 000 métermáza tesz ki, melyből 20,000 mm ment tovább.

Rozs továbbra is csak korlátoltan van kínálva. A kereslet a hét első felében úgy helyi fogyasztási mint eszálítási célokra éniék maradt s az árak szilárd irányzatban emelkedtek voltak. A lanvább buzázzallet azonban a kereslet rozst iránt is gyengült, az árak néhány fillért vesztek, míg a hét végével azonban ismét barátságos hangulatban teljes árakat fizettek. Budapest paritásában minőség szerint 6.45—6.50 korona Cassa és 6.65 koronáig 3 óra helyben jegyzünk. Nyiri állomásokról szóló ajánlatok hiányzanak. Inkább névleg jegyzünk 6.10—6.15 korona. Debreczen paritásában és 6.10 koronáig Nyiregyháza-Kisvárdán.

Arpa (takarmány- és hántalósi célokra) ugyan- csak szilárd irányzatú. Hízalók éppúgy mint györsök jó érdeklődést tanusítottak és 5-10 fillérel magasabb árakat fizettek. Minőség szerint 5.35—5.65 koronáig jegyzünk helyben illetve Kőbányán. Erőteljes szemű árúért néhány fillérel ezen teüli is fizetnek. Maláta- és sörárpákban az üzlet továbbra is csak jó minőségű erőteljes de azért enyhe minőségű árura szoritkozik, amelyekből úgy tisztavideki mint felvidéki aru teljes mulnethi árakon talált elhelyezést. Közép és alárendelt minőségű aru el volt hanyagolva. Jobb tisztavideki árúért 6—6.75 koronát, felvidéki merkantil árúért 6.20—6.50 koronát, jobb és finom árúért 7.0 koronáig fizettek állomásokon átveve.

Zab állandóan csak gyengén van kínálva és habár a vételek nem nevezhető élénknek a hangulat mégis szilárd. Az árak ca. 10 fillérel magasabbak és a forgalomban volt ca. 2500 métermázaért szin és usztaság szerint 6.10—6.35 koronáig fizettek helyben.

Tengeri (6) gyengében van forgalomban; a készletek különben is erősen megesapantak. Az irányzat szilárd és helyben kocsiha téve 15 fillérel magasabb árakat 6.65 koronáig fizettek. A hét végével 6.50—6.60 koronánál több el nem érhető. Új tengeriben az üzlet csak nevezten indul. Külföldi kereslet teljesen hiányzik és csak a belidőli fogyasztás részére mérsékelt irgalom volt. Budapesti paritása decemberre 5.37 1/2—5.35 koronát fizettek, míg november-tebruári szállításra Temesvár paritásában 4.90 koronáig kötetett.

Olajmagvak: Káposztarepce (készaru) csak igen csekély mennyiségben van kínálva és 10.—10.30 korona között jegyez helybeli paritásra. Határidő káposztarepce 1903. augusztusra üzletelen, csendes és inkább névleg 11.65—11.70 K. jegyzett. Lenmag csendes 12.60—13.60 K., vadrepce 6.—5.25 K., gomborkáért 9.50—10.— K. fizetnek.

Hüvelyesek: Babot kezdetben tovább is jól keresték, az eddigi amerikai számarú eszközölt felezési kereset azonban utóbb megszünt és a forgalom lényegesen megesapant. Trenerözött próbáb Félegyázán 11.60 K., Gyöngyösön ninos kináat, gömbölyű Baja-Mohács-Zombor 9.75 K., Vácson 9.—, barna bál Kalocsán 6.60, Nagy-Károly 6.40 korona. Kendermag lanvha 9.75 K., bükköny tartott 6.75 K. budapesti paritásra.

Ipar és kereskedelem.

Az ipari minták oltalma. Az Országos Iparjegyzőlet összes szakosztályainak tegnapiótt tartott ülésén Kelemen M. István ismertette az ipari minták oltalmáról szóló törvényjavaslatot. Pontról-pontra haladva bíratta és megvitatta a javaslatban foglalt elveket s intézkedéseket és végül lefoglalás alapján határozati javaslatot terjesztett elő. Az élénk tetszéssel fogadott előadás után dr. Lévy Béla szólalt fel. A határozati javaslatot egész terjedelmében elfogadja. Magával a törvényjavaslattal, amelyet teljesen torz alkotásnak tart, nem kíván ék akkoraomlalt foglalkozni, hanem a részletekre vonatkozó javaslatot irásban fogja az egyesület igazgatósága elő terjeszteni. Az előadói javaslatot a végrehajtó-bizottság fogja tárgyalni. Végül az elnök köszönetet mondott az előadónak nagy alaposággal és szakértelemmel kidolgozott munkálatáért.

A magyar takarékpénztárak központi jelzálog-bankja mint részvénytársaság e hó 26-ikán tartott rendkívüli közgyűlésén Mandy Lajos nyugalmazott miniszteri tanácsost egyhangulag az intézet elnökévé választotta meg. Ez alkalommal a közgyűlés dr. Gervay Nándornak, az intézet másodeinökeének, ki az elnöki teendőket gróf Tisza István visszalépése óta iáradhatatlan buzgalommal látta el, valamint Leitner Zsigmond vezérigazgatónak a körültekintő vezetésért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Pályázat. A possonyi posta- és távídsáépület terveinek beszerzésére a kereskedelemügyi miniszter határidővel pályázatot hirdetett, mely olyó évi augusztus 31-ikén lejárt. Minthogy azonban a pályázat nem járt a kellő eredményről. Bár a díjak kiadattak, a kereskedelemügyi miniszter a tervek beszerzésére ez évi december 20-án lejáró határidővel újabb pályázatra hívta föl építészainkat. E pályázat, az előbbitől eltérőleg, nehogy az eddigi pályázók a pályázatból kiárazsanak, nyitit lesz, vagyis a terveket és azok mellékleteit a pályázókban név alárásával kell előlátniok. Az új pályázatnál is három pályadíj tűzött ki, még pedig egy 1500, egy 1000 és egy 600 koronás díj amelyek az építési program követelményeinek megfelelő legjobb három műnek fognak kiadni. A beérkező pályaműveket ugyancsak bizottság fogja bírálni és annak véleménye alapján a kivitele nézve véglegesen a kereskedelemügyi miniszter határoz.

A Magyar Jelzálog Hitelbank 3%-os nyere-ménykötvényeinek 1902. október 25-ikén történt harmányegyedik kisorsolása alkalmával a következő kö-

vények huzattak ki: Nyere-ményhúzd: 100.000 koronát nyert 1791—61, 4000 koronát 510—71, 1500 koronát 1187—24 3380—92 2212—5, 400 koronát 637—28, 834—34 156—12 1482—85 2,96—31 75—25 536—25 2962—24 1093—85 1084—86 1,6—75 2663—14 3489—49 1785—47 2533—57. — A 220 koronás díjak húzása: 2089 1—100, 3265 1—100, 2391 1—100, 2668 1—100, Törlesztési húzás: 3000 1—100, 1229 1—100, 3094 1—100, 3039 1—100, 220 1—100.

Vasutak bevétele. Az Osztrák-Magyar Államvasutársaság bevétele 2,058,878 korona (+ 74,654 korona). A Déli vasutársaság bevétele 3,162,367 korona (+ 88,050 korona).

Szeeszárok. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 36.50 korona pénzben, 37.— korona áruban. — Vágvölgyi állomásokon 34.50 korona pénzben 35.— korona áruban. — Kassa-oderbergi állomásokon 33.50 korona pénzben, 34.— korona áruban. — Bécsben az irányzat lanvha. A kontingentált készaru 37.40 korona pénzben, 37.80 korona áruban.

Sertésconszummásár. (A székesfevárosi sertés-vásár és közvágóhid intéztsége.) Október 25-én. Főhajtás: Zsírsertés. ugmint öreg I. rendű 350 kilogramm teüli — darab, II. rendű 230—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm teüli — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, sildő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Hussertés ugmint nehéz 300 kilogramm teüli — darab, könnyű 240—300 kilogramm — darab, sildő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főhajtás összesze 224 darab. Előző napi maradvány 132 darab. Összesen 356 darab. Eladottat 172 drb. Maradvány 184 darab. A vásár irányzata lanvha. Az árak hanyatlóban. — Következő árak jegyzetetek: Zsírsertés: Öreg I. r. 350 kgr.-on teüli — filléreg, II. rendű 230—350 kilogramm — filléreg, kanló — filléreg, silány — filléreg, fiatal nehéz 300 kilogramm teüli 102—104 filléreg, fiatal közép 220—300 kilogramm 100—102 filléreg, fiatal könnyű 220 kilogramm 88—92 filléreg, sildő — filléreg, malac — filléreg, Hussertés: Nehéz 300 kilogramm teüli — filléreg, könnyű 140—300 kilogramm — filléreg, sildő — filléreg, malac 40 kilogramm — filléreg. Arak minden levonás nélkül kilogrammonkint elősulyban.

A budapesti gabonatorzsde.

Budapest, október 25.

Mérsékelt vételdek mellett 17,000 métermáza buza került a forgalomba változatlan árakkal. Rozsban tartott volt az irányzat. Tengeriben és zabban nem változtak az árak.

Eladatok:

Buza. Tiszavideki: 400 mm. 81 k. 8 K. — f., 250 mm. 80 k. 8 K. — f., 200 mm. 81 k. 7 K. 97 1/2 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 97 1/2 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 95 l., 100 mm. 82 k. 7 K. 95 f., 500 mm. 81 k. 7 K. 92 1/2 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 91 1/2 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 15 l., 100 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 20 f.

Fejérégyei: 550 mm. 73 k. 7 K. 75 f., 500 mm. 76 k. 7 K. 70 f., 400 mm. 79 k. 7 K. 70 f.

Pestmegyevidéki: 300 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 500 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 450 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 800 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 400 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f.

Bánsági: 3500 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 17 1/2 f.

Török-Kanisai: 1500 mm. 79 k. 7 K. 70 f. Pankovai: 1000 mm. 73 k. 7 K. 50 f.

Raktáru: 1100 mm. 80 k. 7 K. 77 1/2 f., 270 mm. 77 1/2 k. 7 K. 65 f., 730 mm. 77 k. 7 K. 55 f. Mind három hónapra.

Rozs: 300 mm. 6 K. 50 f., 1000 mm. 6 K. 45 f., 700 mm. 6 K. 45 f., 200 mm. 6 K. 45 f., 100 mm. 6 K. 45 f., 200 mm. 6 K. 42 1/2 f., 200 mm. 6 K. 40 f. paritásra

Arpa: 100 mm. 5 K. 45 f. Zab: 100 mm. 6 K. 45 f., 200 mm. 6 K. 40 f. Tengeri: 100 mm. 6 K. 65 f., 200 mm. 6 K. 62 1/2 f., 100 mm. 5 K. 62 1/2 f. kocsira rakva.

Köles: 180 mm. 5 K. 70 f. Tegnapi déután eladatok: Raktáru: 2300 mm. 80 k. 7 K. 77 1/2 f. három hónapra.

Készpénzesítés mellett. A készaru hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktörzsde s-ökási szerint készpénzben 50 kilogrammonkint — A minőség bektőlterenkint és kilogrammonkint.

Table with columns: B u z a, Kiló, K-tól, K-ig, Kiló, K-tól, K-ig. Rows include Tiszavideki, Fehérgyári, Pestvidéki, Bánsági, Köles.

Table with columns: Egyéb gabonafélék, Kiló, K-tól, K-ig. Rows include Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, Köles.

A határidőszület folyamán a következő kölések

történtek:

Table with columns: Októberi buza 1902, Apriisi buza 1903, Októberi rozst 1902, Apriisi rozst 1903, Októberi zab 1902, Apriisi zab 1903, Májusi tengeri 1903, Augusztusi repce 1902.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a közsden:

Table with columns: Októberi buza 1902, Apriisi buza 1903, Októberi rozst 1902, Apriisi rozst 1903, Októberi zab 1902, Apriisi zab 1903, Májusi tengeri 1903, Augusztusi repce 1902.

Déután tel 5 óraker zárul:

Table with columns: Buza októberi 1902, Apriisi buza 1903, Októberi rozst 1902, Apriisi rozst 1903, Októberi zab 1902, Apriisi zab 1903, Májusi tengeri 1903, Augusztusi repce 1902.

A budapesti értéktörzsde.

A mai törzsden kedvezőbb külföldi hírekre és jobb vételdekvre az irány megszilárdult és az értékek ártolymai javultak, különösen a Magyar Általános Hitelbank részvényei favorizáltak és ennek következtében a többi értékek is 3—8 koronával emelkedtek. Az általános hangulat kedvező maradt. Előttöszde. Szilárd irány mellett az értékek javultak.

Osztrák hitelrészvény 672.75—674.—. Magyar hitelrészvény 707.60—711.75. Osztrák-magyar államvasuti 704.50—705.—. Magyar leszámítolbank 461.50. Városi villamosvasút 823.— korona.

Déli törzsde. Berlini jobb jegyzésekre az értékek emelkedtek.

Osztrák hitelrészvény 674.——675.75. Magyar hitelrészvény 712.25—715.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 704.50—707.75—707.50. Rimamurányi vasmű részvény 477.50—478.—477.50. Közúti vas-pálya részvény 618.—619.—. Városi villamos vasuti részvény 323.50. Magyar koronajáradék 97.65. Magyar ipar- és kereskedelmi bank 21.— korona.

A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 676.50. Magyar hitelrészvény 716.—. Leszámitolbank részvény 452.25. Rimamurányi vasmű részvény 477.50. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 707.50. Közúti vasut részvény 619.—. Villamos vasut részvény 323.50 korona.

A budapesti terménytorzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ártolymaokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 56.—63.— korona, vörös aprószemű 50.—54.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánsági — korona, középszemű 58.—64.— korona, nagyszemű 65.—70.— korona. Disznószir: budapesti 76.—76.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki — korona, városi 4 darabos 64.—64.50 korona, 3 darabos 65.—65.50 korona, üstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 11.60—11.75 korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 14.—14.50 korona, 85 darabos 17.75—18.25 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 11.—11.25 korona, 100 darabos 18.50—18.75 korona, 85 darabos 17.—17.25 korona. Szilvai: slavóniai 16.—16.50 korona, szerbiai 14.—14.50 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktörzsde.

A mai törzsden a barátságos irányzat szakadtalanul tartott.

Bécs, október 25. (Magyar értékek számla) 4 1/2%-os aranyjárdék 120.—, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 157.—, Magyar vasuti kölcsön ezüsten —, Magyar keleti vasuti állami kötvény —, Magyar leszámítol- és pénzváltóbank 449.—, Rimamurányi vasműrészvény 470.—, Magyar koronajárdék 97.60, 4 1/2%-os Magyar földhitel. kötvény 97.40, Magyar hitelbank részvény 716.—, Magyar nyere-ményi kölcsön sorsjegy 201.—, Kassa-oderbergi vasuti részvény —, Magyar keresk. bank —, Magyar cukoripar 1350.

Bécs, október 25. (Osztrák értékek számla) 4 1/2%-os papírjárdék 100.80, 4 1/2%-os osztr. aranyjárdék 120.55, 1880-os sorsjegy 150.50, Osztrák hitelsorsjegy 428.—, Angol-osztrák bank —, Bécsi bankjegyetűlet 450.50, Osztrák-magyar bank 1585, Déli vasut 76.—, Dunagőzhajózási részvény 916.—, Dohányrészvény 325.—, Cassanyi és királyi arany 11.35, Német bankváltók 116.90, 4 1/2%-os ezüst járadék 100.65.

Magyar Villamossági Részvény-Társulat

Budapesten, V., Váci-ut 72. sz.

Bátorkodunk ezennel a tisztelt érdekeltek figyelmét felhívni arra, hogy váltakozó áramu motorokkal hajtott felvonókat már működésünk megkezdése óta kapcsoltunk kábelhálózatunkhoz.

A Déri Miksa mérnök ur által feltalált és az 1900. évi párisi világiállításon a »grandprix«-vel kitüntetett váltakozó áramu motorok bevezetése óta a felvonók ezen motorokkal közvetlen kapcsolás mellett teljesen akképpen tarthatók üzemben, mint az egyenáramu motorokkal.

Kábelhálózatunkhoz 35 felvonó van kapcsolva, közöttük olyanok is, melyek eredetileg egyenáramu motorokkal voltak ellátva, de utólagosan váltakozó áramu motorokkal lettek pótolva s több olyan, mely már nyolc év óta van üzemben.

Bátorkodunk a következőkben oly háztulajdonosok néhány nyilatkozatát közzétenni, kiknél váltakozó áramu motorokkal hajtott felvonók vannak használatban, mely nyilatkozatokat a tisztelt érdekeltek ügyfeleknek szives figyelmébe ajánljuk.

Budapest, 1902. október 23-án.

T. Magyar Villamossági Részvénytársulat Budapest.

Értesitem Önöket, hogy a József-körút 56. szám alatti házamban felszerelt személyfelhúzó, mely 1894. szeptember hó 28-tól kezdve az Önök központi telepéből szolgáltatott váltakozó árammal hajtatik, teljes megelégedésemre működik.

A felhúzó mai napig ugy szerkezetének tartóssága, mint üzemének biztonságára és nyugodt járása tekintetében minden várakozásomnak megfelelt.

Schubert Ármin m. p.

Budapest, 1902. október 22-én.

T. Magyar Villamossági Részvénytársulat Budapest.

Kivánságukra igazoljuk ezennel, hogy a Wurmudvarban működő Stiegler-féle személyfelhúzó hajtására annak idején beszerzett egyenáramu motor 1895. évben egy váltakozó áramu motorral pótoltatott.

Azóta, tehát több mint hét év óta ezen Stiegler-féle felvonó egy váltakozó áramu motorral tartatik üzemben, mely az Önök hálózatából lesz árammal táplálva.

Dacára annak, hogy a felvonó a házban nagy mértékben megforduló felek által erősen lesz igénybe véve, az üzem minden fennakadás nélkül teljes megelégedésre bonyolódik le.

Mínt hogy azelőtt egyenárammal dolgoztunk, abban a helyzetben vagyunk, hogy az üzemköltségekre nézve is összehasonlításokat tegyük és igazolhatjuk, hogy az üzemköltségek a váltakozó áramnál előnyösöknek mutatkoznak.

Kiváló tisztelettel: A Dorotya-u. 6. sz. ház (Wurmudvar) kezelősége

Werkner Ármin m. p.

T. Magyar Villamossági Részvénytársulat Budapest.

Becses kivánságuknak megfelelően, készséggel igazolom, hogy a kereskedelmi és iparkamara épületében (V. Alkotmány-utca 12. szám) 1900. évi október hó 23-a óta egy Freissler-féle személy- és teherfelvonó van üzemben, mely az Önök központi telepéből táplált változóáramu motor által tartatik működésben.

A felvonó — mely elég gyakran használtatik — nyugodtan és zavartalanul működik és annak üzemére nézve mindeddig kifogások nem merültek fel.

A felvonónak üzeme villamos áramfogyasztás tekintetében is kielégítő, amennyiben igen jutányosnak bizonyult.

Budapest, 1901. február hó 28-án.

Fritz Péter kamarai titkár m. p.

Budapest, 1901. március 2-án.

T. Magyar Villamossági Részvénytársulat Budapest.

Készséggel igazolom ezennel, hogy V. ker. Aulich-utca 8. sz. a. házamban 1900. augusztus óta egy Freissler-féle személyfelvonó üzemben van, mely az Önök központi telepéből táplált váltakozó áramu motor által működésben tartatik.

Ezen nyilatkozatokkal, azt hisszük bebizonyítottuk, hogy a váltakozó áramu motoroknak felvonók üzemére való alkalmazására nézve bármely oldalról esetleg felhozandó kedvezőtlen nyilatkozatok a tényeknek nem felelnek meg.

Méragadjuk az alkalmat, hogy az építész és háztulajdonos uraknak szolgálatainkat készségesen felajánljuk, maradván

kiváló tisztelettel

Magyar Villamossági Részvény-Társulat.

Ezen felvonó — mely sűrűn használtatik — eddig nyugodtan és zavartalanul működik és annak üzemével mostanáig teljesen meg vagyok elégedve.

Teljes tisztelettel **Linzer Imre** m. p.

Budapest, 1901. november 20-án.

T. Magyar Villamossági Részvénytársulat Budapest.

Ezennel szives tudomásukra hozzuk, hogy a Szabadság-tér 10 alatti épületünkben alkalmazott és az Önök kábelhálózatából táplált váltakozóáramu motorral működő

1 db. Flohr-féle személyfelvonó, továbbá:

1 > 1000 kg., 1 db. 800 kg., 1 db 200 kg. megterhelésre szerkesztett, összesen 3 db. Wertheim-féle teherfelvonó működésével meg vagyunk elégedve.

Készségesen kijelentjük, hogy ezen felvonók, melyek 1900. évi november hó 6-óta állandóan használatban vannak, zajtalanul és nyugodtan járnak és hogy ezen időn át sem az üzem, sem az áramfogyasztás tekintetében panaszunk nem volt.

Teljes tisztelettel **Kánitz Ignác és fiai** m. p.

Budapest, 1902. október 13.

T. Magyar Villamossági Részvénytársulat Budapest.

Kivánságukra igazolom, hogy Damjanich-utca 16. sz. a. házamban 1901. június 26-ka óta egy Wertheim-féle személyfelvonó van alkalmazásban, melyet az Önök központi telepéből vett váltakozó árammal egy Déri-féle váltakozó áramu motor tart működésben.

Ezen motornak működésével teljesen meg vagyok elégedve.

Üzeme kifogástalan s jutányos ugy, hogy szivesen adok ez uton is a rendszerrel való megelégedésemnek, valamint annak is kifejezést, hogy a váltakozó áramu s házamban alkalmazott rendszert bárkinek is ajánlhatom.

Kitűnő tisztelettel **Weinreb Fülöp** m. p. építész.

Budapest, 1902. szeptember 29.

T. Magyar Villamossági Részvénytársulat Budapest.

Kivánságukra igazoljuk, hogy Budapest I., Gellért-tér 3. sz. házunkban alkalmazott Wertheim-féle személyfelvonó hajtására egy t. cím által szállított váltakozó áramu motor van felállítva, mely teljes megelégedésünkre működik.

Az eszközölt mérések azt eredményezték, hogy a tényleges áramfogyasztás a garantált fogyasztáson lényegesen alul maradt és még hozzá fűzzük, hogy a motor nagyon nyugodtan jár.

Ily körülmények között szivesen nyilatkozhatjuk, hogy a váltakozó áramu motoroknak felvonók hajtására való alkalmazását ugy a kifogástalan működés, valamint a gazdaságos üzem szempontjából bárkinek ajánlhatjuk.

Kitűnő tisztelettel **Wellisch Sándor és Gyula** m. p. műépítészek.

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. október hó 26-án.

Délután 2 1/2 órakor mérsékelt helyárakkal:

A falu rossza.

100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti népszínmű dalokkal 3 felv. Irta Tóth Edö. Zenéjét összeállította Erkel Gyula.

S z e m é l y e k:

Feledi Gáspár	Horváth	Finom Rózi	Blaha
Lajos	Szirmai	Csapó	Marton
Boriska	Kápolnai	Csapóné	Izsóné
Báthi Tercsi	Döry	Köntortanító	Ujvári
Göndör	Kiss	Gonosz Pista	Szabó

Este:

Casanova.

Regényes nagy operette 3 felvonásban, előjátékkal. Irta Faragó Jenő. Zenéjét szerezte Barna Lszó.

S z e m é l y e k:

Casanova	Nyárai	Marina	Vizvári E.
A sátn	Petruccio	Heloise	Döry M.
XIV. Lajos	Szirmai	Joo	Raskó
Mózes		Pietro	Harmath I.
A sátn felesége		Barbarine	
Marion		Stella	
Pompador	Küry	Napoleon	
Lia		Bakter	Kovács
Náthán	Delli	Pero	Kápolnai I.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. október hó 26-án.

Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

Lotti ezredesi.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irta Ruyard Stone. Fordította Faragó Odón. A dalok verszövegét írta Mérei Adolf.

S z e m é l y e k:

Ton Dawentry	Sziklai	Barley	Szilágyi
Harriet	Sziklainé	Mister Morvay	Láposi
Jean Dickson	Boross	Mister Bibb	Kálossay
Kitty	Aimási I.	Miss Kate	Sellő
Ramajannah	Palásthy	Esmeralda	Iványiné
Lotti	Szelostoy	Elsis	Tomesányi

Este:

A sötét kamra.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Magyar színrő alkalmasztá Holtai Jenő.

S z e m é l y e k:

Adolph	Boross	Mangetonné	Sziklainé
Simone	Szelostoy	Celeste	Béres M.
Tomy	Ráthonyi	Maud	Kornai
Manuela	Sziklai Sz.	Lona	Nellie Perry
Consuelo	Métrai	A völgyéni	Iványi
Bridaine	Giréth	Menyasszony	Hidvéginé

Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. október hó 26-án.

Délután 4 órakor mérsékelt helyárakkal.

A szultán birodalma.

Este:

Angol élet.

Irta Ráth István.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

VAROSLIGETI NYARI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. október hó 26-án.

Délután 1/4 órakor félhelyárakkal:

A notredamei toronyőr és Eszmeralda a szép cigánylány.

Regényes színmű 6 szakaszban. Irta Hugo Viktor.

Este:

A molnár és gyermeke.

Népies dráma 5 felvonásban. Irta Raupach. Ford. Szardahelyi J.

Kezdeté 7 órakor.

Opera- és koncerténekek-kurzusok,

valamint magánórák,

— szalonének külön kurzusok és magánórák. —

Lelkiismeretes hangképzés.

Zongora-kurzusok és magánórák. — Szegénybeli sorok, de tehetséges névelőnek engedélyben részesülnek.

Megbeszélés és próba naponta — szombat és vasárnapot kivéve — délelőtt 10-12-ig, délután 3-5-ig.

BARBER FRANCISKA,

koncert- és operanékesnő, okleveles zongoraművész

Erzsébet-körút 39. sz., I. em. 5.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Egyházi szent edények, keresztelő kannák, ékszeresek, evőeszközök

részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különleges gondot fordítok — Árjegyzék 2000 razzsal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

Badapest, Erzsébet-körút 29. szám.

Király-utca RÉMI-MULATÓ. Király-utca 71.

Rémi Tivadar, igazgató. Halmozói M., művezető

Pénztáryitás 7 órakor. Kezdeté 8 órakor.

Ma vasárnap két előadás.

Délután 4 órakor félhelyárakkal

szigorú családi műsorral.

Mindkét előadásban az összes művészek fellépte.

Este 8-kor nagy előadás.

Csak rövid vendéjüket!

A világhírű délamerikai ének- és táncosnő

La belle et celebre Heloisa

TITCOMB k. a.

vendégfellépte.

THE 4 NOISET

a világ legjobb mű- és verseny-kerékpárosai.

Georg Bonhairs-csoport

a Varlet-színpad legjobb és legnagyobb attrakciója

valamint az összes kitűnő művészek felléptével.

Pénztáryitás este 7 órakor. Nappali pénztár nyitva

10-11-ig és 3-5-ig.

Bélpögyögyek elővetelben 70 kr., kaphatók: tőzsde Andrassy-ut

88., tőzsde Erzsébet-körút 51. (fűrdőpalota) és tőzsde Király u. 72.

Az előadás után a tollker-kivételben Pesti Hegedűs Gyula

elővezényelése alatt hangverseny lesz. 5 óráig.

MAI és Tsa

cs. és kir. udv. fényképezők műterme

ezentul csakis

Nagymező-utca 20. szám.

külön e célra berendezett saját házában,

a fővárosi Orfeummal szemben.

Remek gyermekfényképek.

Legszébb hölgyfényképek.

Ügynökök

kik sorjoggyek részleteit

tere való eladásával fog-

lalkozni óhajtanak, magas

juttaték, esetleg fizetés

mellett felvételnek.

Fleissig Sándor

BANKHÁZ

Budapest, Erzsébet-körút 2.

A KI

Kossuth

korát

alaposan ismeri

akarja, azt a kort,

amelyben Kossuth

élt.

haza sorstól irányította, rendezte

meg

1. Gracza György

Az 1848-49-iki magyar

szabadságharc törté-

nete című nagy munkáját,

amely a szabadságharc

legkiemelkedőbb forrásmunkája.

Az új kiadásban, szerel-

tőbb illusztrációval 70 korona.

2. Varga Ottó

Az Aradi Vértanúk

Albuma című művét,

amely a mely a tizen-

három mártír megalom emlé-

képe, számos illusztrációval,

quart alakú díszkiadásban. Ár

15 korona. Mind a két munka

külön-külön vagy együtt is meg-

rendelhető csakos havi részlet-

fizetésre a kiadónál: Lampel

R. (Waldauer F. de Wied) és

cs. kir. udv. könyvkereskedés-

ben, Budapest, VI., Andrassy-ut

21. szám.

SZABADALHAKAT

ÉRTEKESÍTŐ VÁLLALAT

PÁSZTOR (TÖRV. BEJ. CZÉK)

BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 17.

Megszerez szabadalhakat, finanszíroz

találmányokat beajátromoz végjegyzet

és mustrákkal.

FELVILÁGOSÍTÁS DÍJTALAN.

Ingyen bluz-

pongyola-, alj- és jupon-

képes ajátgyáskeket küld kívánatra

ZOLTÁN DEZSÓ

Budapest, Király-utca 30. szám.

Heckenast Gusztáv

zongora-terme csakis Bpest, Gizella-tér 2.

Ehrbar, Schiedmayer, Schweighoffer, Dörr, Proksch stb. stb. főraktára. Székhely: Irta József: Nagy költészet: Angol és a javítás!

5238. eln. 902. B. M. sz.

HIRDETÉNY.

Az 1880. évi LIII. t. c. 3 §-a értelmében előállítandó

törvények és rendeletek táranak nyomdai előállítására iránt fen-

álló szerződés folyó évi december hó 31-én lejárván ezen

kiadványok előállítása iránt két (2) évi hatályal (1903 és

1904. évekre) újabb szerződés fog köttetni.

Az összes magyar és idegen nyelvű törvény és rendelet-

kiadványok rendez és külön kiadásai továbbra is a mostani

alakban, a jelenlegihez hasonló minőségű papíron és a m. kir.

belügyminiszterium által meghatározandó mennyiségben lesz-

nek előállítandók.

A feltételek, melyek a vállalkozóval kötendő szerződés

alapjául fognak szolgálni a m. kir. belügyminiszterium elnöki

segédhivatali főigazgatójánál a hivatalos órákban d. e. 9-2-ig

naponta megtekinthetők s ugyanott szereshetők be az egyes

kiadványok előállítására vonatkozó egységárak feltüntetésére

szolgáló úrlapok is.

A vállalkozni szándékozók által zárt ajánlat készítenő,

melyben minden egyes törvény és rendeleti kiadványra

névze betűkkel és számokkal kiteendő azon egységárak,

melyekért azok előállítását vállalkozó elvállalni hajlandó. E

célra a fent említett úrlap használandó fel.

Ezenkívül világosan kiteendő az ajánlatban, hogy az aján-

lattevő a feltételeket ismeri s annak valamennyi pontját elfo-

gadni kész.

Ajánlattevő által háromezer (3000) korona bánatpénz akár

kézpénzben, akár biztosítékul és bánatpénzül elfogadhatók-

nak kijelentett értékpapirokban a budapesti m. kir. központi

állampénztárba befizetendő s az erről szóló letéti elismervény

az ajánlatához csatolandó.

Az ekkétt felszerelt ajánlatot lepecsételt és kellő cim-

felíráttal ellátott borítékban legkésőbb

f. é. november hó 10-ik napjának déli 12 órájáig

a m. kir. belügyminiszterium elnöki iktatóhivatalban kell be-

nyújtani. A beérkezett ajánlatok bizottságilag nyilvánosan bot-

natnak fel s azoknak elfogadásáról vagy el nem fogadásáról

az érdekeltek tizenöt nap alatt fognak értesített, mely ideig

az ajánlattevők ajánlataikra névze kötelezve maradnak.

Megkívánatik, hogy az összes kiadványok előállítására

felhasználandó papír minőségét és iv-nagyságát feltüntető minta

is az ajánlatához mellékeltessek.

A munka odaitételese alkalmával, a közszállítási szabályzat

VII. fejezetében foglalt rendelkezések egyébkénti figyelembe

vétel mellett, más budapesti nyomdászételekkel szemben egyenlő

ár és minőséget feltételezve, előnyben fognak részesített az

budapesti nyomdászételek, melyek a budapesti könyv- és kö-

nyomda-főnökök egyesülete és a magyar országos könyvnyom-

dások és betűöntők szakegyesülete által közösen megállapított

munkaidé- és munkabérszabályzatot magukra névze kötelezőnek

elismerték és ezt a budapesti könyv- és könyvnyomdászok

egyesülete által kiállított és kizárólag a jelen pályázatra érvé-

nyes bizonyítvánnyal igazolják.

Elkésetten benyújtott ajánlatok vagy pótajánlatok tekin-

tetbe nem vétetnek és tárgyalás nélkül visszautasítatnak.

A belügyminiszterium fenntartja azt a jogot, hogy a be-

érkezett ajánlatok között szabadon választhasson.

Kelt Budapesten, 1902. évi október hó.

A m. kir. belügyminiszterium.

Az Országos Női Gyorsíró-Egyesület

gyorsírási és gépirrási szakiskolájának írásmunka-osztálya

(COPYING OFFICE)

jutányos áron készít bármely írdőgép mindenmennyiségű írásmunkát

és sokszorosítást.

Magyar és német gyorsírásban

és az összes használatban levő írdőgép: Remington-Standard,

(Rem), Fay-Sho, Underwood, ost. New Century Calligraph,

Smith-Premier, Crandall, Frister et Sossonn, Jodeli Hammond,

Empire alapos oktatás, bővebb felvilágosítást ad:

Kaiser-Gizella című Budapest, Kazinczy-u. 3. I. em.

Üzlethelyiség változás.

Értvezdek óta Bécsi-utca 3. sz. a létező

porcellán és majolika gyári raktáramat

ugyanazon ház sarokhelyiségébe (jelenleg Tottis

és Kren) helyezem át.

Hogy az átköltözés terhes munkáját némiképp

csökkentsem, összes árukészletemet kiváltá-

ságos olcsó áron árúsítom el, alkalmat

adva a nagyérdemű közönségnek, nem sejtetes

áru, hanem elsőrangú porcellán-, majolika-

üveg-, disz- és használati-tárgyakat mélyen le-

szállított áron beszerzeni.

FISCHER EMIL

cs. és kir. udvari szállító

Budapest, IV.,

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ

Budapest, Kerepesi-ut 38. szám.

Csak e héten:

a női divat-osztályában:

HÉTFÖN

KEDDEN

SZERDÁN

- Női blouse, csikos flanelből, remek színekben ... 60 kr.
- Női blouse posztóból, legújabb szabás, bordó, sötét-kék, barna és egyéb színekben, minden nagyságban, még nem létezett árban ... 125
- Női blouse, francia flanelből, remek, divatos mintákban, világos, sötétkék és piros alappal, darabja ... 145
- Női ruhaal, kitűnő minőségű posztóból, sötétkék, szürke és fekete színekben, két foderral, legújabb szabás, barmatlas olcsóság ... 190
- Női alsósoknya, puha francia flanelből, remek világos, csikos és pettyes mintával, sötét és világos színekben, széles foderral, teljes bőségben ... 125
- Női Jäger alsónadrág, legjobb minőségű, belül bolyhos, rózsaszín, világoskék és chamois színekben ... 70 kr.
- Női derékfűző, legújabb szabás, kitűnő minőségű, remek színekben, ára ... 85 kr.
- Női fűzővédő, világoskék, rózsaszín és fehér színekben, darabja ... 15 kr.
- Női bőrcseztű, elsőrendű minőség, remek színekben, három gombos, párja ... 75 kr.
- Női télikesztyű, fekete, barna és fehér színekben, kitűnő jó minőség, rendkívül elegáns, párja ... 25 kr.
- Női cipő, fűzős vagy cugos, kiváló jó minőségű bőrből, párja ... 210
- Női házcipő, posztóból, posztóval bélelve és spárga-talppal, párja ... 45 kr.
- Női boa (cica), fehér vagy szürke angora és fekete Rázé minőségben, darabja ... 1 frt.
- Női harisnya, fegyházban kötött, pottendorfi pamutból, gyémántfekteo szintben, rendkívül tartós, párja ... 25 kr.

A fentebbi cikkekre vonatkozó vidéki megrendelések csakis akkor intézhetők el, ha az illető rendelmény legkésőbb szordáig hozzánk beérkezik.

Nagy mintagyűjtemény őszi divat-szövetekből, flanell- és barket- ingyen és bérmentve. kelmékből. Nagy képes árjegyzék az összes árucikkekről

Ezer bel- és külföldi orvos kipróbálta és ajánlta a LOVACRIN-HAJVIZET kopaszsgnál, hiányos szakálnövésnél, a nők gyenge hajnövéseénél hajhullás és korpánál.

Ezen hirdetés mindenkinek, nőnek és férfinak egyaránt, kik eddig számos mai hajnövesztő szert használtak és pedig eredmény nélkül, különös érdeklődést váltott ki. Természetesen tartózkodom minden más szer feletti való itélkezéstől, de arról biztosíthatom, hogy a „Lovacrin” a leghatásosabb. Az ismert híres recept szerint készült és napjaink után kapok ellenszert. Néhány napra az első bekenés után nőni kezd a haj és ezt tart addig, míg egy egész seges, tiszta növesztő, erős gyökerezésű haj nem támad. Ezanélkül pedig a haj, amely a „Lovacrin” használata folytán nőtt, nem hull újra ki. Ezen újsg minden oldalról megvizsgálom bizonyítványokkal, melyeket az elmúlt 6 hónapban kaptam.

„Lovacrin” oly rövid idő alatt hat, hogy majdnem el sem hiszem. Felhasználás, de csak a „Lovacrin” a társadalm minden osztályában mindkét nem által és minden korban használtatik. Nagyon sok, a jelen idő ismert személyisége, eredményekkel használta. Meggátolja a hajhullást, előmozdítja a korpát, előmozdítja megzörkült haj visszanyerési általán eredeti színét, megszünteti a viszketőseget és előmozdítja a szemöldök, szakál, bajusz és haj növéstét a kopasz fejen. Egy nagy üveg „Lovacrin” ára, mely több hónapig tart, 6 K., 3 üveg 12 K., 6 üveg 20 K., Szétküldés utánvétel vagy a pénz előleges beküldése esetén az európai rakárthoz:

M. Feith, Wien, VI., Mariahilferstrasse 45.

Raktár Budapest: Petróvics Miklós droguista, Bécsi-utca 2. — Török József gyógyszerész, Király-utca 12. — Gyógyszertár a Nadorhoz, Váci-körút 17. — Neruda Nándor droguista, Kosztói Lajos-utca 7. — Thalhammer és Seitz droguista. — Molnar és Moser droguista, Koronahéreg-utca 9. — Fodor Márton droguista, VII., Király-utca 41. — Majthenyi Béla droguista az „arany kereszt” Egyetem-utca 11. és Vámház-körút 15.

VÁSÁROLJON OSZTÁLYSORSJEGYET

HECHT

BANKHÁZNAJ BUDAPEST

FERENCZIEK-TERE 6. ERZSÉBET-KÖRUT 32.

Huzás november 20. és 21-én.

Legtöbb főnyereményt nálunk nyertek.

Sorsjegy-árak: Egész fél negyed nyolcad
Korona 12.- 6.- 3.- 1.50

AZ IZZADTSÁGTÓL

eredő fényt az arcról, valamint a borotválástól eredő pattanásokat eltüntetni a „FORTUNA” arcvíz.

Egy üveg ára 3 korona.

A hajhullást megelőzően és a hajkorpától megújírtja a fejet a „FORTUNA” hajszesz.

Egy üveg ára 2 korona.

Kapható: **Schubert Arnold** „Fortuna” gyógyszerüzében Budapest, VII., Csengery- és Dob-utca sarok.

BUTOR

nagy választékban részlete és készpénzért a legolcsóbb gyári árakon

GONDA S. egyedüli raktár

István-tér 7. sz.

Árjegyzék 50 fill. bélyeg beküldés ellenében bérmentve

Heim féle MEIDINGER KÁLYHÁK

A feltaláló DR. MEDINGER TANÁR ÁLTAL kizár.jogszóltat gyára.

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

HEIM H

„Mesita”-kályhák

Heim féle folytonos-szabályozó-szellőző kályhák TÖBB MINT 65.000 HASZNÁLTÁBAN

Utánzatoktól MEIDINGER-OFEN utalással az új óya intünk H.HEIM álló védjegyre

Folytonos, kandallók KÖZPONTI FÜTESEK MINDEN RENDSZERBEN, MINDEN TŰZELŐ ANYAGNAK FÜSTMENTES TŰZELÉSE. EGY KANDALLÓ TÖBB HELYSÉGET FÜGGETLENŰL BEFÜTHET. Szellőztetési berendezések, MINDENMÉRT SZÁRÍTÓ BERENDEZÉSEK. NÖVÉNYHÁZI FÜTESEK. Legjobb referenciák. — Prospektusok és kétszázötvenkét ingyen és bérmentve.

BUDAPEST, THONETUDVAR

EREDETI BÉNKAPATOK BÉCS, OBER-DÖBLING, CSAK IS GYÁRUNKBAN BÉCS, L.KOHLMÁRT Z. VAGY FIÓKJAINKBAN. PRÁGA, HYBERNERG. Z.

14 huzás évenként.

Főnyeremény: 600.000, 300.000 frcs, 35.000 20.000 Lira, 90.000 K. stb. ajánl a következő igen előnyös sorsjegyi csoport:

Huzás: február 1. május 1. szeptember 1. december 1. február 15. május 15. augusztus 15. november 15.

1 Török sorsjegy 400 franco névérték. Főnyeremény: 3-szor 600.000 franc, 3-szor 300.000 franc.

1 feld-nyereményjegy mindenkor 90.000 korona.

1 olasz vör. keresztorsorsjegy névérték 25 Lira. 2-szor 35.000 Lira, 2-szor 90.000 Lira.

Ezen csoportot átengedem régiónti fizetésnél naplurkuzsa szerint, vagy felajánlom 31 havi részletre a 3 koronára. Az első és második részletet kérem postautalványokkal hoztam küldeni, mire a további részletek az első két részlet megérkezésekor, a kizárólagos nyomonérő jogot megszerzem. A további részletek fizetése a cs. kir. postatakarékpénztár útján történik.

Kölesönöket értékpapírokra a legkedvezőbb feltételek mellett nyújtok és azoknak vissza fizetése egyszerre vagy havirészletekben történhetik.

EDUARD URBAN bankháza, Brünn, Grosser Platz 25. (saját házában). Széltől ügynökök és kereskedők általános helyi képviselőket kapnak, első árak és magas jutalmak mellett.

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság (Algemeene Maatschappij van Levensverzekering in Lijfrente)

BUDAPEST, VIII., Kerepesi-ut 1, (A nemzeti színház bérházában.)

Igazgató: **TÖRLER LAJOS.** Vezérnök: **STIGNITZ IMRE.**

1900. év végéig 215 millió korona biztosítás kötöttet

A társaság mindennemű biztosítást elfogad, melynek alapját az emberi élet képezi, u. m.: életbiztosítást, túléles és halálozástól való, valamint örvényi nyugdíjbiztosítást, azonnal kifizetésű és elhalálozástól eljáratódásokat, kiházasításti biztosításokat, gyermekek részére stb. Bővebb felvilágosítással szolgál a magyarországi vezérképviselőség, Budapestben, valamint a vidéki képviselők.

Referenciákat a magyar Államias hitelbank ad.

Kivonat a díjtáblázatokból

A tőke elhalálozás alkalmával fizetendő				A tőke 20 év után vagy időelőtti elhalálozás alkalmával azonnal fizetendő			
Díjtétel 1000 korona után							
Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.
25	1.80	34	2.30	43	3.16	52	4.68
26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.88
27	1.88	36	2.46	45	3.44	54	5.12
28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37
29	1.98	38	2.63	47	3.73	56	5.64
30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93
31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24
32	2.16	41	2.94	50	4.26	59	6.57
33	2.23	42	3.04	51	4.45	60	6.97
				61	4.60	62	7.42
				63	4.76	64	7.94
				65	4.93	66	8.54
				67	5.12	68	9.22
				69	5.33	70	9.98
				71	5.56	72	10.83
				73	5.81	74	11.77
				75	6.08	76	12.81
				77	6.37	78	13.95
				79	6.68	80	15.20
				81	7.01	82	16.57
				83	7.36	84	18.07
				85	7.73	86	19.70
				87	8.12	88	21.47
				89	8.53	90	23.39
				91	8.96	92	25.47
				93	9.41	94	27.72
				95	9.88	96	30.15
				97	10.37	98	32.77
				99	10.88	100	35.59

Csak KOCH-féle télikabátot kell viselni!

Télikabátot kell mindenkinek. Ennek beszerzése gyakran nehéz. Kevés cikk van, melyet oly nehéz nem szakértőnek megítélni, mint a télikabát-szövet. A posztó nyírása és decaturája, Nappe, Jaquard és más szövetkötések elfedik a szövet minőségét, pedig főleg a minőségtől függ a tartósság.

A tulkövetelés és az alkudozás nyílt teret enged a nem szolid kiszolgálásnak, ugyanannyira, hogy csak véletlenség, ha a vevőközönség egyszerűen jól vásárol.

Ezen aggályok megszűnnek, ha Koch Testvéreknél eszközli bevásárlásait és rendeléseit. A szabott árak kizárják a tulkövetelést. A például 15 forintért megvett télikabát okvetlen megéri az érte fizetett pénzt. Nincs tulkövetelés, nincs árengedmény. Korszerű izlés. Kitűnő szabás, csakis gyapjuszövetek dolgoztatnak fel.

KOCH Testvérek férfi-, fiú- és gyermekruha-áruháza csakis Károly-körút 26. szám alatt van.

Napi cikkek:

Egy városi bunda	35 forinttól feljebb.
„ gyermek-télikabát	6 „ „
„ férfi-télikabát	15 „ „
„ Loden-kabát	6 „ „
stb.	

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteltelen készítmény folytán ezen nyegdesárad óta fennálló rendelő-intézet a legmegelőzőbb ajánlatok.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

gyógyosfolyásokat és sebeket, az énfertőzöttség utóhatát, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakor utókezeléseket, nőknél fehér-folyást, bármennyire látkók is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtelenség egyik főokozója és börtbetegségeket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülés-tudor, volt oszák. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta 8. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolhatok és gyógyszerkerül a gondoskodva leszek.

Nőknek külön várterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: DR. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NÉPSZERŰ UTUTATÓ (már a 10-ik kiadásban megjeleni) a neml betegségek és esetl ésszerű gyógykezeléshez című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt kütetés mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

A 16582. számú

„Eljárás és berendezés kötött perzsaszőnyegeknél mechanikail uton való előállítására” című, 1899. június 27-ről kelt magyar szabadalomra és a 16583. számú

„Eljárás és mechanikai szövészek számos egyenlő mintájú perzsaszőnyeg előállítására szolgáló mintaszövet szövésére”, valamint a 22798. számú

„Eljárás és berendezés kötött perzsa és Emlyra szőnyegeknél mechanikail uton való előállítására” című, 1901. szeptember 30. kelt fentebbihez szóló pótszabada om részére

vevők vagy engedelményesek kerestetnek.

Szíves ajánlatok „W. G. 6731” alatt továbbítás végett Mosse Rudolfhoz Bécs I., Seilerstrásse 2. intézendők.

Segítsetek!!

Ki rajtam segít, magán segít!

Hegy munkásainknak, a kik gyáramban alkalmazva vannak, állandó munkát biztosíthatassak, képtelen vagyok sok ezer pár sajátkészítményű csizmamát és cipőmet saját előállításál árban eladni, hogy vevőkörömet minél jobban kiterjeszthessem.

Halász-csizma, térdig erős, körökörül bagariabórról 6.-

Bagari-csizma egy dróbból, víz-áthallan, 8-szoros talppal 7.-

Vix borjúbőr, fényes tisztított való, kemény v. puha szárral 9.-

Oroszlak-csizma kemény vagy puha szárral 9.-

Plüsz-cizma 15-20 évesnek 4.50, 10-15 évesnek 2.20, 4-10 évesnek

Női halász-csizma, körökörül bőrről és flanelbéléssel 4.50

Az összes csizmak báránny-béléssel 1.50 frittal, cipő 60 krral 10b.

Uraknak posztó, körökörül bagariabórról, igen vastag víz-áthallan talppal 3.20

Uraknak posztó, körökörül oroszlakkal, igen vastag víz-áthallan talppal cugos v. fűrés 3.50

Bagariabőr borított cipő, vízáthallan, dupla talppal 3.-

Vix borjú, fényes, tisztított való borítva vagy anélkül 3.50

Szalonnák cugos v. fűrés elegáns 3.80

Cherrossaux rug. vagy fűrésvaló gavalérokak 4.-

Fagyott lábakkal szárvaabőr 3.50

Alacsony posztó csizma, fűrés- és bőrtalppal pincéreknek 2.50

le igen átkínatos 1.50

Váldeki pétervári gummi galonnai uraknak 1.80, nőknek 1.40

kemény talppal 30 krajcárral drágább.

Nőknek: Posztó, zergo-borításai v. fűrésvaló 3.-, orosz

lakk-borítás 3.50

Box cugos vagy fűrés 3.50

Cherrossaux cugos, fűrésvaló vagy gombos 3.40

Posztó zergobőr borításal, báránnybéléssel 4.-

Posztó 2.20

Arjegyék több 100 ábrával ingyen.

Agulár Dávid BUDAPEST VII. KER., Erzsébet-körút 6. sz.

Videki megrendelések leküldésére készek teljesíteni. Nem tetsző visszavesszek, kiserékek vagy visszadom a pénzt.

Függetlenné teszi ön

magát a nyomdásztól betűnyomó-készülékem megvétele által. Azzal mindenki azonnal nyomtathat: Név- vagy címjegyzéket, felhívásokat, körlevéleket, hivatalos idézeteket, borítékokat, gyűlöli meghívásokat stb. Több betűvel van ellátva mint a többi típusú forgalomba hozott betűnyomó készülékek és az ára minden hosszalával: 65 betűvel 70 kr.; 253 betűvel 240 kr. 90 „ 85 „ 354 „ 3.- „ 127 „ 120 „ 488 „ 3.60 „ 140 „ 160 „ 640 „ 5.- „ 211 „ 2.- „ 869 „ 8.- „

J. LEWINSON gyárak

Képviselek kerestetnek.

Bécsben, I. Adlonngasse 15. (Telephon 12179).

Nem tetsző visszavetők.

Kérjen arjegyeket

minden fajta bályegzőről, lap-számzópról és szám-mozgópról, sablonról, plombafogóról, égetőbályegzőről, dombornyomás bályegzőről, dombornyomás sajlóról mindennemű kitérőről, modern monogram elöny-mókról, fényképező-cakkokról, szőlő kivitelben.

Ósásában, Orszoroság-ban Kanakofa 12.

Arjegyék ingyen.

Dürr Lajos Breémában

a 17490. számú

„Petroleumgőzt égető

füstmentes kazántüzelés”

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással

Kelemen és Társa

szabadalmi ügyvivő iroda, Budapest, Royal-szálloda B.

BUTOROK

úgy készpezert, mint

posztófűzetésre

a leggyorsabbított a

legnagyobb kivittelig

legutánabban

Éhrenten és Fuchs

testvereknél,

BUDAPEST,

VI. Tere-körút 8.

Képes arjegyék ingyen és bérmentve.

NAGY BUTOR-ELADÁS.

A jelenlegi üzleti pangás folytán a legjobb minőségű asztalos és kárpitozott butoraimat 20% árengedménnyel adom el. Nagy választék ebédli, háló, szalon, valamint egyes butorokban egyszerű és a legfinomabb kivitelben

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos — butor-telepe, — BUDAPEST, V., ker., Erzsébet-tér 18. szám, I. emelet.

Arjegyék ingyen és bérmentve.

LAKÁS
ÉS
ABLAK
TISZTÍTÁS
PADLÓ
BEERESZTÉS
FÉREG

UTRICHSTEIN
KERTESZ-
UTCZA 18.
TELEFON
14 59.

VALÓDI KELETI SZŐNYEGEK

Perzsa, Indus és Smirna minőség, rendkívül nagy választékban, legolcsóbb árakon. Továbbá minden egyéb nemű szőnyegek, futószőnyegek, cocos futók, cocos lábtörők, kerevet-átvetők, angora kecskebőrök és erdélyi pokrócok.

Butorszövetek,

ugymint: szalon-, uri-, ebédlő- és hálószobáknak legújabb styl szerint. Ágy-, asztal-, flannel-, koci- és utazótakarók, függönyök és Portierek minden minőségben és árban.

Papirkárpitok

a legegánsabb, valamint a legegyszerűbb kivitelben jutányos árak mellett.

HAAS FÜLÖP és FIAI

gyárosok, m. kir. udvari szállítók.

Főüzlet: Budapest, V., Gizella-tér 1. Fióközlet: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca és Ujvilág-utca sarok (Gentry-kaszinó) patota.

Legalkalmasabb alkalmi ajándék. Gramophonok, lemezek.

METEOR RECORD

phonograph (beszélő gépek) a legjobbak, legolcsóbbak és legtekintélyesebbek, kapják: **Deutsch Gábornál** Bpest, Erzsébet-tér 7. Kéremény árnyék hármán. Könyve iratási feltételek.

Novemb. 1-től: **Károly-körút 5.**

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajó szenvedőknek. 30 éves körüli és magán gyakorlati tapasztalásainál legja legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem-orvostudor

gyógyi férfiaknál és nőknél foglalkozást szavar nélküli mindennemű bármily régi kórelő

Nemi betegségeket

ugymint **huzycsöfolyást**, hólyag- és vizeletési bajokat, **bujakóros sebeket**, **syphilitis**, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmarkosabb **borbetegségeket** és **szépséghibákat**, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia)

megiepió biztos eredménnyel gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Eözepesti-ut 14. sz. 1. o.

Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig. Külön várótermek. Külön be- és kijárat. Levélre rögtön válasz.

Novemb. 1-től: **Károly-körút 5.**

Maltose - (Malton) - borok

SVATEK & Co.

PRAG, Smichow Nr. 851.

Természetes forrás és délvideki bor-eleczével a legjobb árpamalátából előállított kitünő készítmények, mint diätetikus borok nagyon ajánlatosak betegeknek és vérszegényeknek, különösen nőknek és gyermekeknek és lábbadozóknak.

Maltoferrochin. (Kellemes és nagyon finom ízű.)
Maltose-china-malaga vassal.

Maltochin. (1 üveg 3.—K. 1/2 „ 1,60 K.)
Maltose-malaga-china.

Malto Condurango. (Egy üveg 4 K. — 1/2 üveg 2.20 K.)

Kapható minden gyógyszerárban és droguistánál.

Főraktár Magyarországon: **TÜRÖK JÓZSEF** gyógyszer-tára Budapest, VII., Király-utca 12.

Gross és Lövenstein

férfiszabók,

V., Deák Ferenc-utca 18. szám,

ajánlják a saját műhelyükben készített őszi, téli, férfi-, fiu- és gyermekruháikat **kizárólagos hazai és angol** valódi gyapjuszövetekből, a legújabb kivitelben, pontos kiszolgálás és olcsó, de szigoruan **szabott árak mellett.**

Férfiöltöny	15	frttól följjebb
Felöltő	12	„ „
Raglán ujjú	15	„ „
Gazdasági kabát szőrvetéléssel	12	frttól följjebb
Gazdasági kabát szőrmébéléssel	20	„ „
Gyermekruhák	4	„ „

Nagy választék városi és utazó-bundákban.

Meg nem felelő árakat visszaveszünk, esetleg kicserélünk, vagy a pénzt visszaadjuk. Vidéki megrendések utánvett eszközöketnek.

Diplôme d'honneur avec insigne et medaille d'or.

Kitüntetve: Diszoklevéllel Diszkereszttel. és Párisban a ranyéremmel.

Exposition Internationale d'Hygiene Paris 1902

En Csillag Anna

a 185 ctm. hosszú óriási loreleyhajammal, ezt magam által feltalált hajkenőcsöm 14 hónapi használata után kaptam. Ez mint a legjobb szer a haj ápolására, a haj növesének előmozdítására a fejbőr erősítésére elismertetett, elősegíti uraknál az erőteljes telt szakálnövést és már rövid idei használat után egy a hajnak mint a szakálnak természetes fényt és tömörséget kölcsönöz és megmenti őket az idő-előtti ősüléstől a legmagasabb korig.

Egy tégely ára 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 frt.

Postal azétküldés naponta az ár előre való beküldése vagy utánvét mellett az egész világba a gyár-ból, hová min en megbízás küldendő.

CSILLAG ANNA

Bécs, I., Seilergasse 5. Berlin, Friedrichstr. 56.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gözcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakaszalók, járgány-cseplőgépek, lóhere-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, „COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, Planet Jr. kapaók, szecskavágók, repavágók, kukorica-morszók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Párisi kiállítás: Arany érem:

FERNOLENDT

cipő-fénymaz, a világ legjobb fénymáza, gyorsan mélyfeketé fényt ad és a bőrtartóságát fenntartja.

Alapított 1892-ben, Gyári raktár: Bécs, Schulerstrasse 21, Kapható mindenütt.

